

OLYMPUS®

<http://www.olympus.com/>

OLYMPUS IMAGING EUROPA GMBH

Besøksadresse: Wendenstrasse 14 – 18, 20097 Hamburg, Tyskland
Tlf.: +49 40 – 23 77 3-0/Faks: +49 40 – 23 07 61
Varelevering: Bredowstrasse 20, 22113 Hamburg, Tyskland
Postadresse: Postboks 10 49 08, 20034 Hamburg, Tyskland

Teknisk kundeservice i Europa:

Se vår hjemmeside <http://www.olympus-europa.com>
eller ring vårt GRATIS TELEFONNUMMER*: **00800 – 67 10 83 00**

for Belgia, Danmark, Finland, Frankrike, Luxemburg, Nederland, Norge, Portugal, Spania, Storbritannia, Sverige, Sveits, Tyskland, Østerrike.

* Noen (mobil-) telefontjenester/-leverandører tilbyr ikke adgang til denne tjenesten, eller krever et prefiksnummer i tillegg til +800-nummeret.

For alle europeiske land som ikke står på listen, og i tilfelle du ikke kommer frem på nummeret ovenfor, kan du bruk følgende
BETALINGSNUMRE: **+49 180 5 – 67 10 83** eller **+49 40 – 237 73 48 99**.
Vår tekniske kundestøtte er tilgjengelig mellom kl. 09 og 18 CET (mandag til fredag).

Autoriserte forhandlere

Norway: **Olympus Norge AS – Consumer**
Postboks 119 Kjelsås,
0411 OSLO
Tlf.: 23 00 50 50

© 2009 OLYMPUS IMAGING CORP.

Trykket i Tyskland · OIME · 20 · 4/2009 · Hab. · E0462324

E-450

BRUKSANVISNING

OLYMPUS

DIGITALKAMERA

E-450

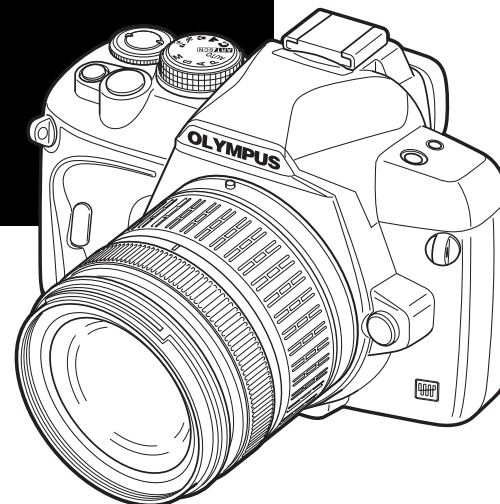
BRUKSANVISNING

OLYMPUS®

Grunnleggende veiledning s. 2

Lær navnene på kameraets deler og de første skrittene for fotografering og fremvisning.

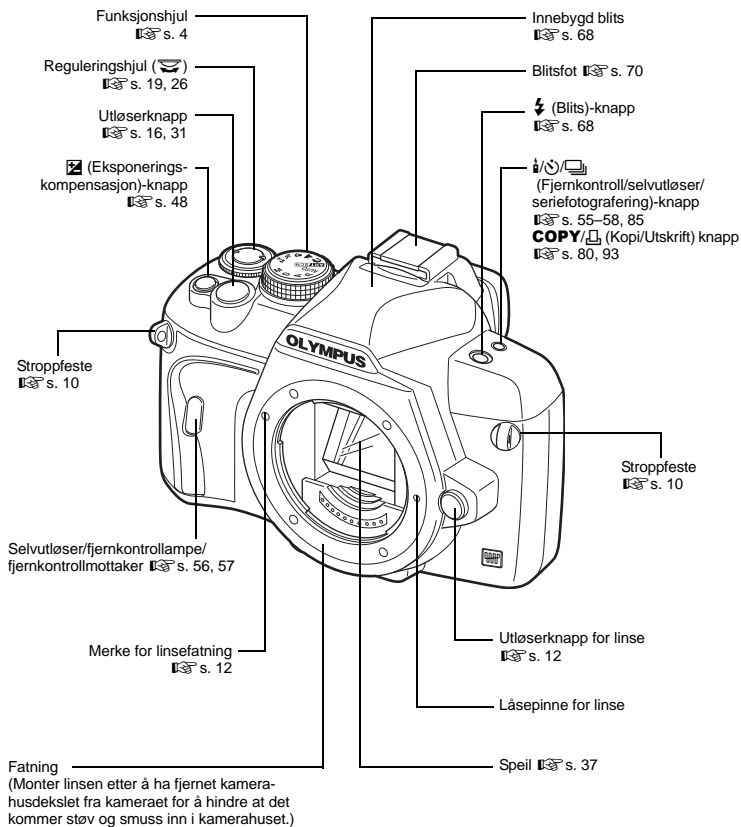
Innholdsfortegnelse s. 20

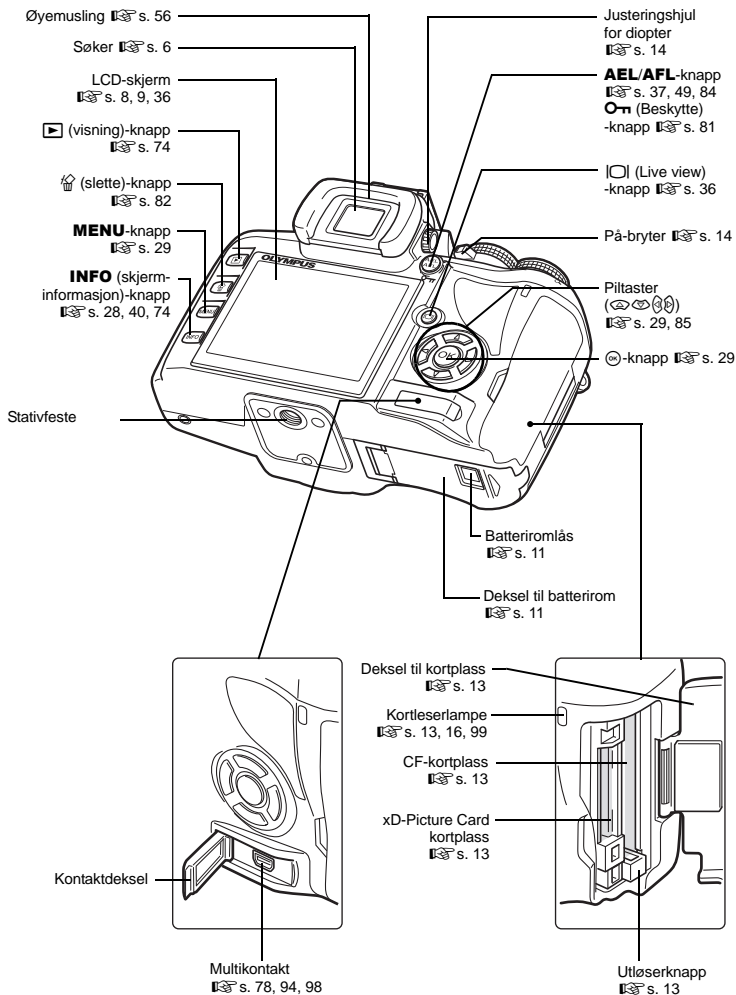

NO

- Takk for at du valgte et Olympus digitalkamera. Les denne bruksanvisningen nøye før du begynner å bruke kameraet, slik at du får best mulig utbytte av kameraet. Oppbevar denne bruksanvisningen på et sikkert sted for fremtidig referanse.
- Før du går i gang med å ta viktige bilder, anbefaler vi deg å ta noen testbilder for å bli vant med bruken av kameraet.
- Skjerm- og kameraillustrasjonene som er vist i bruksanvisningen ble laget mens produktet var under utvikling, og kan derfor avvike noe fra det faktiske produktet.
- Innholdet i denne bruksanvisningen er basert på versjon 1.0 av den faste programvaren (firmware) for kameraet. Dersom det tilføyes nye funksjoner og/eller funksjoner endres pga. at kameraets faste programvare oppdateres, vil innholdet avvike. Du finner aktuell informasjon på hjemmesidene til Olympus.

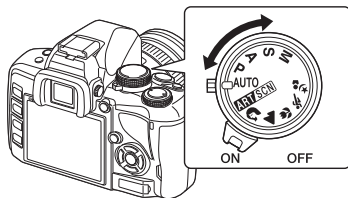
Kamera

Funksjonshjul

Funksjonshjulet gir deg anledning til lett å endre kamerainnstillingene i samsvar med objektet.

Avanserte sceneinnstillinger

- For mer avansert fotografering og større kreativ styring, kan du stille inn blenderverdi og lukkerhastighet manuelt.
- Innstillingene som gjøres i avanserte opptaksmoduser beholdes selv om kameraet slås av.

P	Programopptak	Gir deg anledning til å ta bilder med blenderåpning og lukkerhastighet som kameraet stiller inn. (☞ s. 43)
A	Opptak med prioritert blenderåpning	For å stille inn blenderåpningen manuelt. Kameraet stiller automatisk inn lukkerhastigheten. (☞ s. 43)
S	Opptak med prioritert lukker	For å stille inn lukkerhastigheten manuelt. Kameraet stiller automatisk inn blenderåpningen. (☞ s. 44)
M	Manuelle opptak	For å stille inn blenderåpning og lukkerhastighet manuelt. (☞ s. 45)

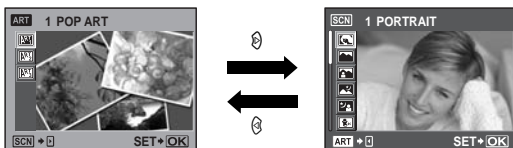
Lette sceneinnstillinger

- Velg i samsvar med motivprogrammet. Kameraet stiller automatisk inn passende opptaksforhold.
- Når du dreier på funksjonshjulet eller slår kameraet av i lett opptaksmodus, gjenoprettes fabrikkinnstillingene for funksjoner der det ble utført endringer av innstillingene.

AUTO	AUTO	Gir deg anledning til å ta bilder med optimal blenderåpning og lukkerhastighet, som kameraet stiller inn. Den integrerte blitsen spretter automatisk opp når lyset er dårlig.
ART/SCN	Kunstfilter/motiv	Når du velger et filter eller motiv du ønsker, optimaliserer kameraet opptaksforholdene for det filteret eller det motivet. De fleste av funksjonene kan ikke endres.
	PORTRAIT	Egnet for å ta et portrettbilde av en person.
	LANDSCAPE	Egnet til å ta landskapsbilder og andre utemotiver.
	MACRO	Egnet til å ta bilder på kloss hold.
	SPORT	Egnet til å ta opp hurtige bevegelser uten at bildet blir uklart.
	NIGHT+PORTRAIT	Egnet for å ta bilde av både hovedmotivet og bakgrunnen om natten.

Stille inn kunstfilter/motiv

- 1 Sett funksjonshjulet på **ART/SCN**.
  - Kunstfiltermenyen vises. Trykk på for å vise motivmenyen.

- 2 Bruk til å velge filter eller motiv.
- 3 Trykk på -knappen.
  - For endring av innstillingen, trykk en gang til på -knappen for å vise menyen.

Kunstfiltertyper

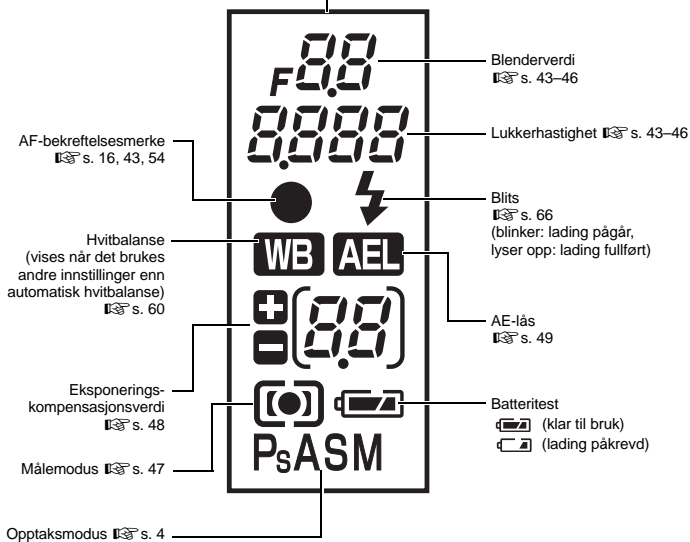
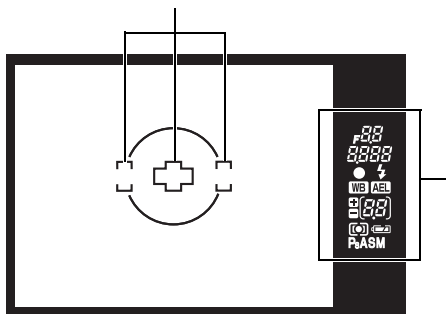
Symbol	Kunstfilter	Symbol	Kunstfilter
	POP ART		PIN HOLE
	SOFT FOCUS		

Motivprogramtyper

Symbol	Modus		Symbol	Modus	
	1	PORTRAIT		10	DIS MODE
	2	LANDSCAPE		11	MACRO
	3	LANDSCAPE+PORTRAIT		12	NATURE MACRO
	4	NIGHT SCENE		13	CANDLE
	5	NIGHT+PORTRAIT		14	SUNSET
	6	CHILDREN		15	FIREWORKS
	7	SPORT		16	DOCUMENTS
	8	HIGH KEY		17	PANORAMA
	9	LOW KEY		18	BEACH & SNOW

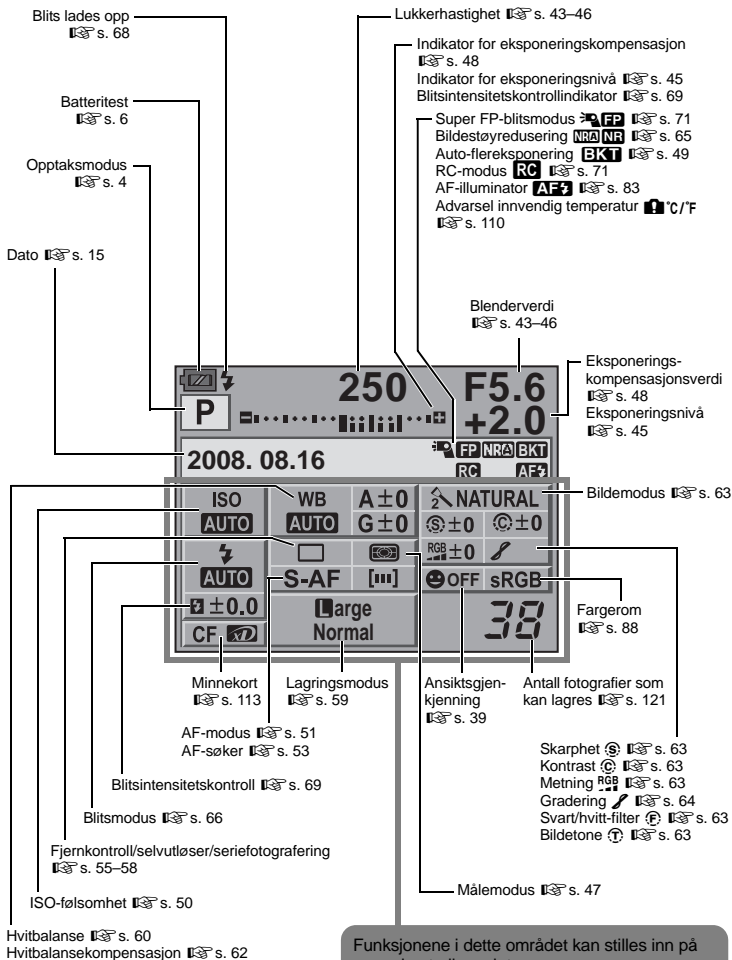
- Kunstfiltre kan brukes ikke på RAW-bilder.
- Hvis lagringsmodus er satt til **[RAW]**, og kunstfilter brukes, stilles lagringsmodusen automatisk til **[RAW+L/N]**.
- Bildets kornete utseende kan fremheves, avhengig av kunstfiltertypen.

AF-søker s. 53

Super-kontrollpanel

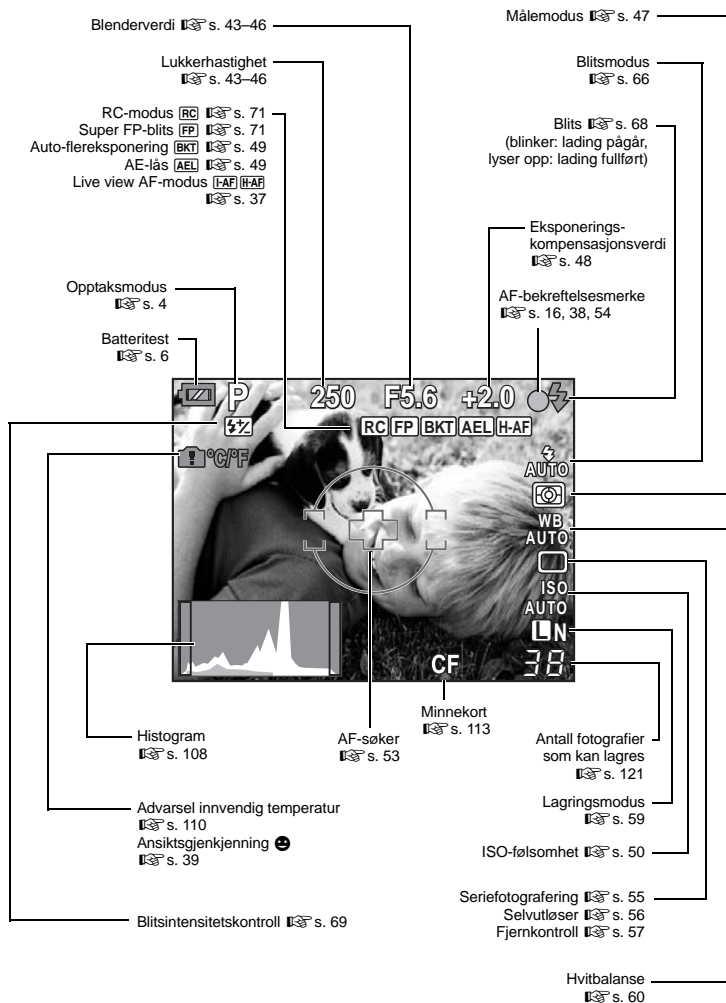
Denne skjermen gir muligheten til å vise og endre opptakstillningene samtidig, og kalles derfor super-kontrollpanel. Trykk på **INFO**-knappen for å vise super-kontrollpanelet på LCD-skjermen. «Bruk av super-kontrollpanelet» (s. 28)

Funksjonene i dette området kan stilles inn på super-kontrollpanelet.

LCD-skjerm (live view)

Du kan bruke LCD-skjermen til å vise motivet under fotografering. Trykk på -knappen for å bruke live view. «Bruk av live view» (s. 36)

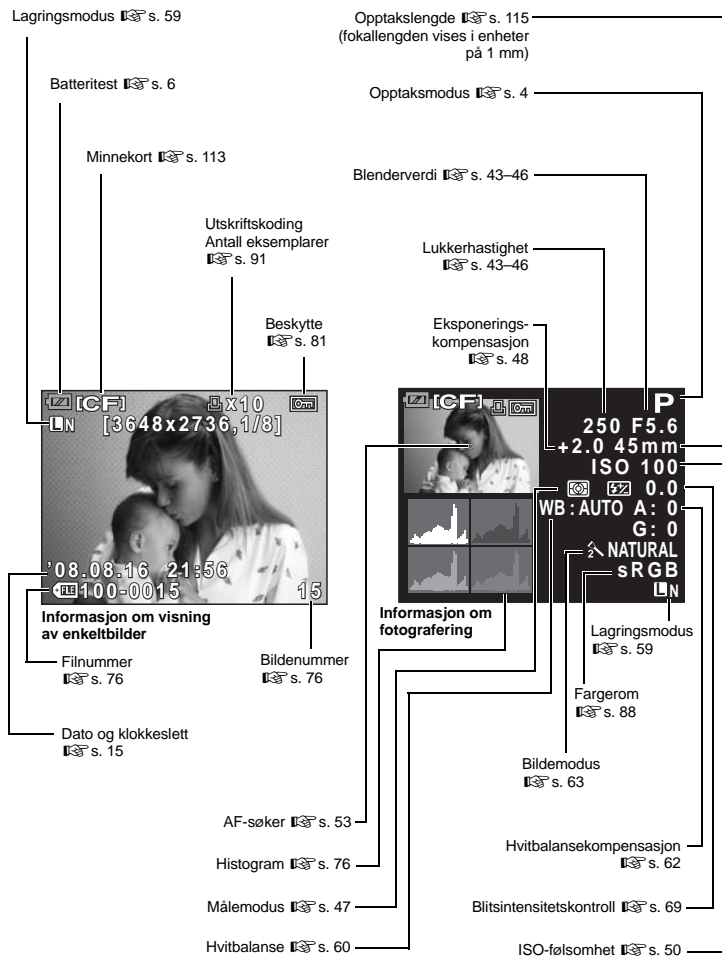

LCD-skjerm (visning)

Du kan veksle visning på skjermen med **INFO**-knappen.

 «Skjerminformasjon» (s. 76)

Pakk ut innholdet i esken

Følgende deler er inkludert sammen med kameraet.

Kontakt forhandleren hvor du kjøpte kameraet hvis noen av disse mangler eller er skadet.

Kamera

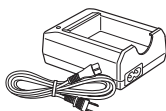
Kamerahusdeksel

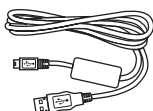
Stropp

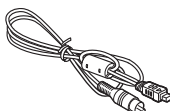
BLS-1 Litium-ion-batteri

BCS-1 lader for litium-ion-batterier

USB-kabel

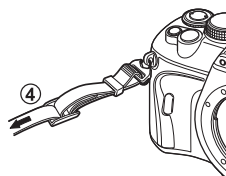
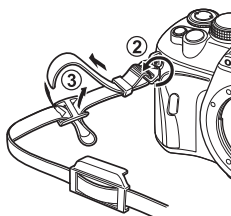
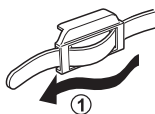
Videokabel

Okulardeksel

- OLYMPUS Master 2 CD-ROM
- Bruksanvisning
- Garantikort

Feste stroppen

Trø okulardekslet på den ene enden av stroppen (①).
Trø inn stroppen slik pilene viser (②, ③).

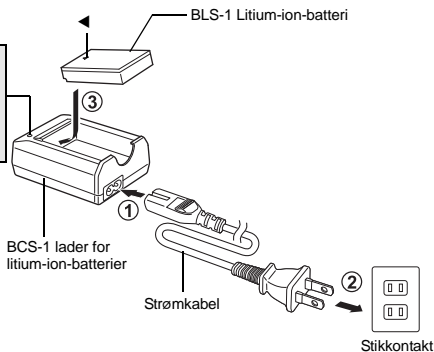
Stram til slutt stroppen for å sikre at den er forsvarlig festet (④).

- Fest den andre enden av remmen til det andre festet på samme måte.

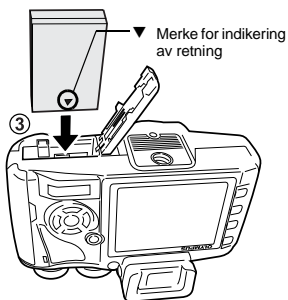
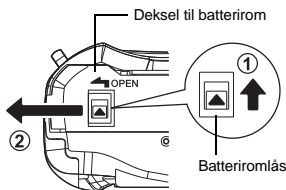
Klargjøre batteriet

1 Lade batteriet

Ladeindikator
Oransje lys: Opplading pågår
Blått lys: Lading fullført
(Ladetid: ca. 3 timer og
30 minutter)
Blinker oransje: Ladefeil

2 Sette i batteriet

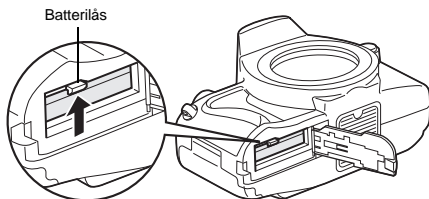

3 Lukk dekselet til batterirommet.

- Lukk dekselet til batterirommet frem til du hører et klikk.

Ta ut batteriet

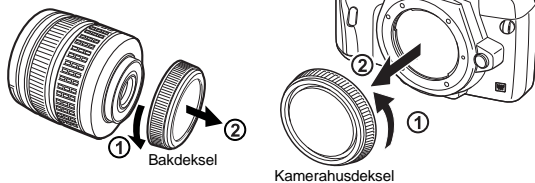
Trykk inn batterilåsen for å låse opp batteriet.

Det anbefales å ha i reserve et annet batteri for å fortsette opptakene hvis batteriet i kameraet går tomt.

Montere en linse på kameraet

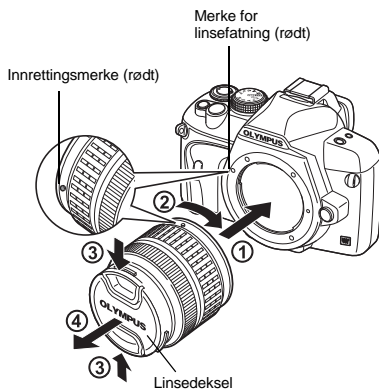
1 Ta kamerahusdekslet av kameraet og bakdekslet av objektivet

2 Monter et objektiv på kameraet

- Rett inn merket for objektivfatningen (rødt) på kameraet så det flukter med innrettingsmerket (rødt) på objektivet. Før deretter objektivet inn i kamerahuset (1).
- Roter objektivet den veien pila viser, til du hører at den klikker i lås (2).

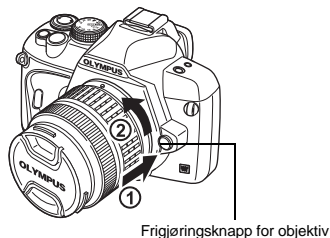
- Påse at på-bryteren er satt til OFF.
- Ikke trykk på utløserknappen for linsen.

3 Fjern objektivdekslet (3, 4)

Fjerne objektivet fra kameraet

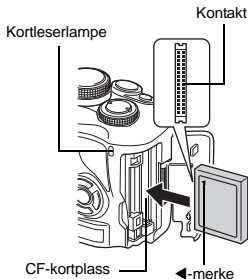
Trykk på frigjøringsknappen for objektivet (1) og vri samtidig objektivet den veien piler viser (2).

Sette inn kortet

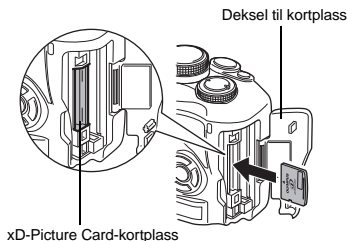
Compact Flash/Microdrive

Åpne dekselet til kortplassen.
Før kortets kontaktområde så langt det går inn i kortplassen.

xD-Picture Card

Åpne dekselet til kortplassen.
Skyv kortet til det låses på plass.

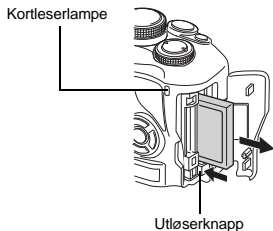

Fjerne minnekortet

Du må aldri åpne kortdekslet når kortleserlampen blinker.

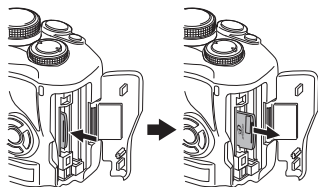
Compact Flash/Microdrive

- Trykk utløserknappen helt inn slik at minnekortet spretter ut. Trykk utløserknappen helt inn én gang til for å løse ut minnekortet.
- Trekk ut kortet.

xD-Picture Card

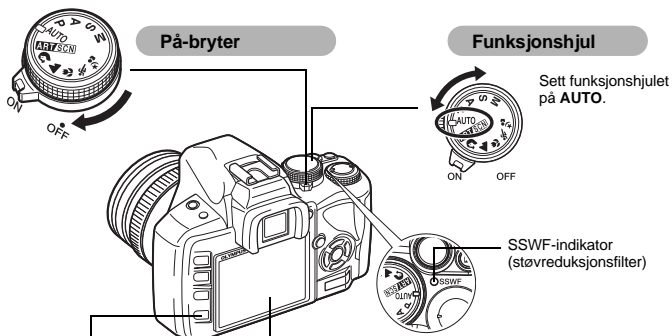
- Trykk lett på det innsatte kortet, så løses det ut.
- Trekk ut kortet.

Kamera på

1 Sett kameraets på-bryter på ON.

- For å slå av kameraet setter du kameraets på-bryter på OFF.

INFO-knapp

AUTO				NEP	
2008. 08.16					
ISO	WB	A ±0	NATURAL		
AUTO	AUTO	G ±0	±0	±0	±0
±0	±0	±0	±0	±0	±0
AUTO	S-AF	[M]	OFF	SRGB	
±0.0	Large				
CF	Normal				

Super-kontrollpanel

LCD-skjerm

Super-kontrollpanelet vises på skjermen når kameraet er slått på. Trykk på **INFO**-knappen hvis super-kontrollpanelskjermen ikke vises.

Betjene støvreduksjonsfunksjonen

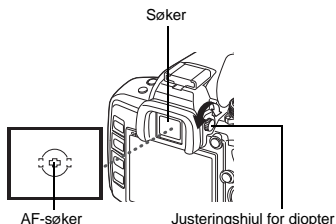
Støvreduksjonsfunksjonen aktiveres automatisk når kameraet slås på. Det brukes ultralydvibrasjoner for å fjerne støv og smuss fra filteroverflaten på bildesensoren. Indikatoren for støvreduksjonsfilteret SSWF (Super Sonic Wave Filter) blinker når funksjonen er aktivert.

Justere søkerens diopter

Juster søkerens diopter i samsvar med synet ditt.

Drei på justeringshjulet for diopteren litt etter litt mens du ser gjennom søkeren.

Når du ser AF-søkeren klart, er justeringen fullført.

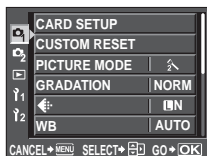

Stille inn dato/klokkeslett

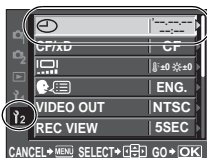
Informasjonen om dato og klokkeslett registreres på kortet sammen med bildene. Filnavnet inneholder også informasjon om dato og klokkeslett. Pass på å stille inn korrekt dato og klokkeslett fr du bruker kameraet.

1 Trykk på **MENU**-knappen

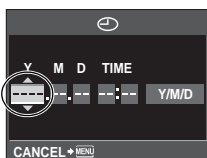
- Menyen vises på LCD-skjermen.

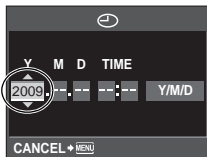
2 Bruk til å velge [{}2], og trykk på

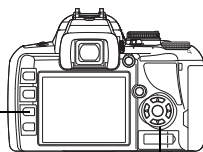
3 Bruk til å velge [0], og trykk på

4 Bruk til å velge [2009], og trykk på

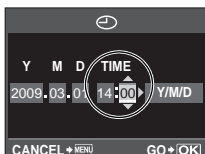

MENU-knapp

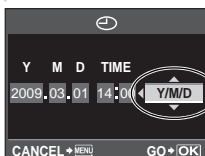
Piltaster

5 Gjenta denne prosedyren til dato og klokkeslett er stilt inn komplett

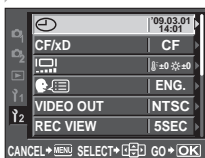

- Tiden vises i 24-timers format.

6 Bruk til å velge datoformat

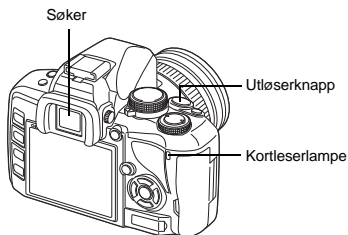
7 Trykk på **OK**-knappen

8 Trykk på **MENU**-knappen for å avslutte

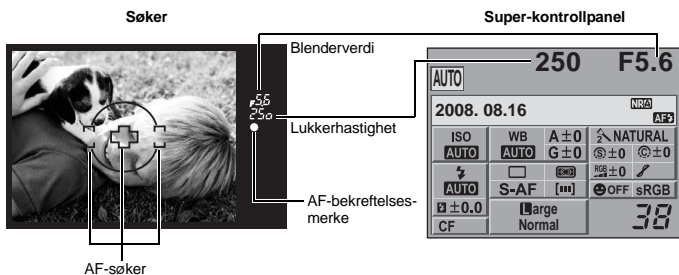
Ta bilder

- 1 Plasser AF-søkefeltet på motivet mens du ser gjennom søkeren

- 2 Justere fokuset

Trykk utløserknappen halvveis ned.

- Fokus er låst når det lyder en pipetone. AF-bekreftelsesmerket og AF-søkefeltet i fokus lyser i søkeren.
- Lukkerhastigheten og blenderverdien som kameraet har stilt automatisk inn, vises.
- Super-kontrollpanelet vises ikke når utløserknappen trykkes.

- 3 Slipp utløseren

Trykk utløserknappen helt inn.

- Utløseren avgir en lyd, og bildet blir tatt.
- Kortleserlampen blinker, og kameraet begynner å ta opp bildet.

Ta aldri ut batteriet eller minnekortet mens kortleserlampen blinker. Da kan lagrede bilder bli ødelagt, og det kan hindre at de nye bildene lagres.

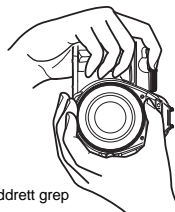

Holde kameraet

Hold fingrene og stroppen borte fra linsen og blitsen.

Vannrett grep

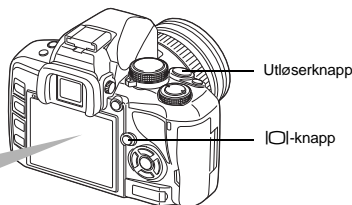
Loddrett grep

Ta bilde med visning på skjermen

Det er mulig å bruke LCD skjermen som en søker og kontrollere motivets sammensetning, eller til å gjøre opptak mens du ser en forstørret visning på LCD skjermen. «Bruk av live view» (s. 36)

1 Trykk på (live view)-knappen for å veksle til live view

- Motivet vises på LCD-monitoren.

2 Trykk ned utløserknappen for å ta bildet

- Bildet tas med justert fokus.

Når kameraet slutter å arbeide

Hvis kameraet er på og ikke betjenes i løpet av ca. 8 sekunder, slås lyset i skjermen av for å spare batteristrøm (ved visning av super-kontrollpanelet). Hvis det ikke utføres noen betjening i løpet av et minutt etter dette, veksler kameraet automatisk til hvilemodus (stand-by), og funksjonene deaktiveres. Kameraet aktiveres igjen når du berører en hvilken som helst knapp (utløserknapp, -knapp etc.).

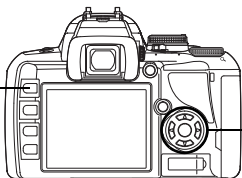
 «BACKLIT LCD (skjermlystimer)» (s. 86), «SLEEP» (s. 86)

Visning/sletting

Visning av bilder

Når -knappen trykkes vises det siste bildet som ble tatt.

-knapp

Piltaster

Viser bildet som ble lagret 10 bilder lenger bak

Viser forrige bilde

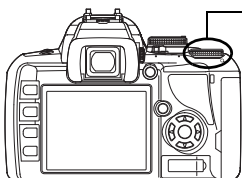

Viser neste bilde

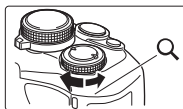
Viser bildet som ble lagret 10 bilder lenger fram

Visning av nærbilde

Hver gang du dreier reguleringshjulet mot , forstørres bildet ytterligere fra 2x til 14x.

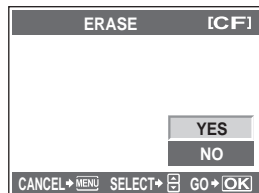
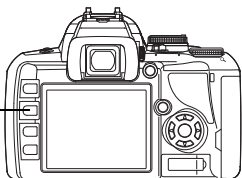
Reguleringshjul

Slette bilder

Hent frem det bildet du vil slette og trykk på -knappen. Bruk   for å velge **[YES]** og trykk på -knappen for å slette.

-knapp

Symboler som benyttes i denne bruksanvisningen

- Symbolene for funksjonsknapper på kameraet brukes for å vise funksjonsknappene i denne bruksanvisningen. Se «Navn på deler og funksjoner» (📖 s. 2).
- I denne bruksanvisningen, henviser 📖 til reguleringshjulet.
- Følgende symboler brukes i denne bruksanvisningen.

 OBS	Viktig informasjon om faktorer som kan føre til feilfunksjon eller problemer med bruken. Advarer også mot bruksmåter som absolutt må unngås.
 TIPS	Nyttig informasjon og hint som hjelper deg å få størst mulig utbytte av kameraet.
	Referansesider med detaljerte beskrivelser eller beslektet informasjon.

For å få mest mulig ut av denne bruksanvisningen

Du kan bruke «Innholdsfortegnelse» (s. 20) eller «Indeks» (s. 141) så vel som disse referansene for å finne informasjon om kameraets funksjoner. Bruk denne bruksanvisningen avhengig fotograferingsforholdene, og for å finne ønsket informasjon.

For informasjon om mulige fotograferingsfunksjoner:

📖 «Opptaksguider» (s. 31)

For informasjon om hvordan man bruker kameraet:

📖 «Bruk av direkteknappene» (s. 27)

«Bruk av super-kontrollpanelet» (s. 28)

«Bruk av menyen» (s. 29)

Funksjoner tilgjengelige under live view:

📖 «Bruk av live view» (s. 36)

For å lete etter en funksjon i en liste:

📖 «Menyfortegnelse» (s. 123)

«Indeks» (s. 141)

Grunnleggende veiledning

2

Viser navnene på kameraets deler og beskriver de første skrittene for fotografering og visning.

Navn på deler og funksjoner	2
Kamera.....	2
Funksjonshjul	4
Søker.....	6
Super-kontrollpanel	7
LCD-skjerm (live view)	8
LCD-skjerm (visning).....	9
Forberedelser til fotografering.....	10
Pakk ut innholdet i esken	10
Klargjøre batteriet.....	11
Montere et objektiv på kameraet.....	12
Sette inn kortet.....	13
Kamera på.....	14
Stille inn dato/klokkeslett	15
Ta bilder.....	16
Visning/sletting	18
Symboler som benyttes i denne bruksanvisningen.....	19

1 Grunnleggende kamerafunksjoner

26

Beskriver kameraets grunnleggende funksjoner.

Bruk av direkteknappene	27
Bruk av super-kontrollpanelet	28
Bruk av menyen.....	29
Tilbakestilling til standardinnstillingene	30

2 Opptaksguider – Forbedre din evne til å ta gode bilder

31

Beskriver fotograferingsmetoder for mange ulike opptakssituasjoner.

Guider over grunnleggende funksjoner.....	31
Fokus – Betjening av utløserknappen	31
Lysstyrke – Eksponeringskompensasjon	31
Farge – Hvitbalanse	32
En guide over funksjoner for ulike motiver.....	32
Fotografere landskapsbilder.....	32
Fotografere blomsterbilder	33
Ta bilder av nattemotiver	35

3 Bruk av live view

36

Funksjoner og bruksområder som kun er tilgjengelige under live view forklares.

Aktivere live view	36
Funksjoner tilgjengelige under live view	36
Live view-mekanismen	37
Ta et bilde med bruk av live view	37
Bruk av AF under live view	38
Bruk av ansiktsgjenkjenningfunksjonen	39
Ta et bilde med bruk av manuell fokus	40
Veksle informasjonsvisningen	40
Ta et bilde mens du sammenligner effekten	41
Betjening med forstørret visning	41
Panoramaopptak	42

4 Eksponering

43

Beskriver funksjoner i sammenheng med eksponering som er viktige under fotograferingen. Disse funksjonene er til for å bestemme blønderverdi, lukkerhastighet og andre innstillinger ved måling av lysstyrken i bildet.

Programopptak	43
Opptak med prioritert blønderåpning	43
Opptak med prioritert lukker	44
Manuelle opptak	45
Bulb-fotografering	46
Forhåndsvisningsfunksjon	46
Endre målemodus	47
Eksponeringskompensasjon	48
AE-lås	49
AE-eksponering	49
ISO-følsomhetsinnstilling	50

5 Fokus- og fotofunksjoner

51

Her beskrives de beste måtene å fokusere på ut fra motiv og opptaksforhold.

Valg av AF-modus	51
S-AF (enkel AF)	51
C-AF (kontinuerlig AF)	52
MF (Manuell fokus)	52
Samtidig bruk av S-AF-modus og MF-modus (S-AF+MF)	52
Samtidig bruk av C-AF-modus og MF-modus (C-AF+MF)	53
Valg av AF-søker	53
Fokuslås – Hvis det ikke er mulig å få korrekt fokus	54
Seriefotografering	55
Fotografering med selvutløser	56
Fjernkontroll-fotografering	57
Anti-støt	58

6 Opptaksmodus, hvitbalanse og bildemodus

59

Beskriver bildejusteringsfunksjoner som er spesifikke for digitalkameraer.

Velge lagringsmodus.....	59
Lagringsformater	59
Velge lagringsmodus.....	60
Velge hvitbalanse.....	60
Innstilling av automatisk/forhåndsinnstilt/brukerinnstilt hvitbalanse	61
Hvitbalansekompensasjon	62
Stille inn hvitbalanse med ett trykk	63
Bildemodus	63
Gradering	64
Bildestøyreduksjon.....	65
Støyfilter	65

7 Fotografering med blits

66

Beskriver fotografering med den innebygde blitsen og med ekstern blits.

Blitsmodusinnstillinger	66
Fotografering med den innebygde blitsen.....	68
Blitsintensitetskontroll	69
Fotografering med ekstern blits	70
Fotografering med Olympus trådløst RC blitsystem	71
Bruk av vanlige blitsler	73

8 Visningsfunksjoner

74

Beskriver funksjonene for visning av bilder.

Enkeltramme/visning av nærbilde.....	74
Indeksvisning/kalendervisning	75
Skjerminformasjon	76
Lysbildevisning.....	77
Rotere bilder	77
Visning på TV.....	78
Redigering av stillbilder.....	78
Kopiere bilder.....	80
Beskytte bilder	81
Slette bilder	82

Beskriver hvordan du tilpasser kameraets innstillinger etter egne behov.

Brukermeny 1.....	83
IA AF/MF	83
AF ILLUMINAT.....	83
FOCUS RING.....	83
RESET LENS.....	83
BULB FOCUSING	83
IB BUTTON/DIAL	83
DIAL FUNCTION.....	83
DIAL DIRECTION	84
AEL/AFL.....	84
AEL/AFL MEMO.....	85
 FUNCTION.....	85
 FUNCTION.....	85
IC DISP/ /PC	86
	86
SLEEP	86
BACKLIT LCD (skjermlystimer).....	86
USB MODE	86
LIVE VIEW BOOST.....	87
 FACE DETECT	87
FRAME ASSIST (visning med rutenett)	87
ID EXP/ /ISO	87
ISO-AUTO SET	87
ISO-AUTO.....	87
AEL-måling.....	87
BULB TIMER.....	87
IE CUSTOM.....	87
 + ...	87
AUTO POP UP	88
IF -/COLOR/WB.....	88
ALL	88
COLOR SPACE.....	88
 SET	88
PIXEL COUNT	88
IG RECORD/ERASE	89
RAW+JPEG ERASE	89
FILE NAME	89
dpi SETTING.....	89
Brukermeny 2.....	90
CF/xD	90
 (Justering av lysstyrken på skjermen)	90
 (Endre skjermespråket).....	90
VIDEO OUT	90
REC VIEW	90
FIRMWARE.....	90

10 Skrive ut

91

Beskriver hvordan du skriver ut bilder.

Utskriftskoding (DPOF)	91
Utskriftskoding	91
Koding av enkeltbilder	91
Koding av alle bilder	92
Nullstille utskriftskoding	92
Direkte utskrift (PictBridge)	93
Kople kameraet til en skriver	94
Lett utskrift	94
Brukerinnstilt utskrift	95

11 Bruk av OLYMPUS Master-programvaren

97

Beskriver hvordan du overfører kameraets bilder til datamaskinen og lagrer dem der.

Flytskjema	97
Bruk av den medfølgende OLYMPUS Master-programvaren	97
Hva er OLYMPUS Master?	97
Koble til kameraet til en datamaskin	98
Start OLYMPUS Master-programvaren	99
Vise kamerabilder på en datamaskin	99
Overføre og lagre bilder	99
Kople kameraet fra datamaskinen	99
Visning av stillbilder	101
Installere ytterligere språk	101
Overføre bilder til datamaskinen uten å bruke OLYMPUS Master	102

12 Fotograferingstips og vedlikehold

103

Se denne seksjonen for problemløsning og informasjon om vedlikehold av kameraet.

Informasjon og tips om fotografering	103
Noen tips før du starter fotograferingen	103
Tips om fotografering	103
Ytterligere tips og informasjon	106
Tips om visning	108
Vise bilder på en datamaskin	108
Feilkoder	109
Vedlikehold av kameraet	111
Rengjøre og lagre kameraet	111
Rengjøringsmodus – Fjerning av støv	112
Pixel mapping – Kontrollere bildebehandlingsfunksjonen	112

Se denne seksjonen for informasjon om ekstra tilbehør, kameraspesifikasjoner og annen nyttig informasjon for fotograferingen.

Grunnleggende om minnekort	113
Minnekort som kan brukes	113
Formatering av minnekortet	114
Batteri og lader.....	114
Bruk av laderen utenlands	114
Utskiftbare linser	115
ZUIKO DIGITAL ombyttbar linse	115
ZUIKO DIGITAL objektivspesifikasjoner.....	116
Programlinjediagram (P -modus)	118
Eksponeringsvarsel.....	118
Blitsmoduser som kan stilles inn i opptaksmodus.....	119
Hvitbalanse-faragetemperatur	120
Lagringsmodus og filstørrelse/antall fotografier som kan lagres.....	121
Funksjoner som kan registreres i brukertilbakestilling av innstilling.....	122
Menyfortegnelse	123
Ordforklaringer	126
Tekniske data	129
E-Systemdiagram	132
SIKKERHETSANVISNINGER	134
Indeks	141

1 Grunnleggende kamerafunksjoner

Det finnes tre grunnleggende måter for å stille inn funksjoner på dette kameraet.

1 Bruk av direkteknappene til å betjene kameraet s. 27

Du kan gjøre funksjonsinnstillinger ved å rotere reguleringshjulet mens du trykker på direkteknappene for en funksjon.

2 Gjøre innstillinger mens du ser på super-kontrollpanelet s. 28

Du kan gjøre funksjonsinnstillinger med super-kontrollpanelet på LCD-skjermen. Du kan bruke super-kontrollpanelet til å vise aktuelle innstillinger og endre innstillingene direkte.

3 Innstilling i menyen s. 29

De kan bruke menyen til å gjøre innstillinger for opptak og visning, og til å tilpasse kamerafunksjonene.

Beskrivelser i denne bruksanvisningen

Bruksanvisningene for de direkte knappene, super-kontrollpanelet og menyen er beskrevet på følgende måte i denne bruksanvisningen.

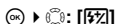
- «+» viser til operasjoner som gjøres samtidig.
- «▶» betyr at du skal gå videre til neste trinn.

f.eks.: Når blitsstyrkekontrollen stilles inn

Direkteknapp

Super-kontrollpanel

Meny

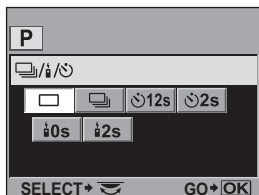

Bruk av direkteknappene

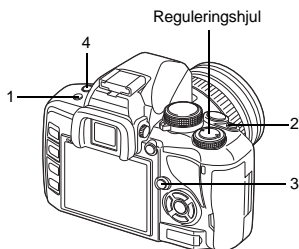
1 Trykk på knappen for den funksjonen du vil stille inn.

- Direktemenyen vises.

f.eks.) Innstilling av seriefotografering/
selvtløser/fotografering med
fjernkontroll

Direktemeny

2 Drei på reguleringshjulet for å endre innstillingen.

- Trykk på $\odot$ -knappen for å bekrefte innstillingen du har gjort. Eller dersom du ikke betjener reguleringshjulet på noen få sekunder, bekreftes innstillingen, og super-kontrollpanelskjermen gjenopprettes.

Liste over direkteknapper

Funksjonene som er tilordnet knappene er vist under.

Nr.	Direkteknapper	Funksjon	Ref. side	
1		Knapp for fjernkontroll/ selvtløser/seriefotografering	Fjernkontroll/selvtløser/ seriefotografering	s. 55–58
2		Knapp for eksponerings- kompensasjon	Eksponeringskompensasjon	s. 48
3		Live view knapp	Slår live view modus på eller av	s. 36
4		Blitsknapp	Får blitsen til å sprette opp og stiller inn blitsmodus	s. 66
2 + 4	 	Knapp for eksponerings- kompensasjon Blitsknapp	Blitsintensitetskontroll	s. 69

TIPS

Tilordne andre funksjoner slik at de kan stilles inn med direkteknappene:

→ Du kan også tilordne ofte brukte funksjoner til $\odot$ - og -knappene.

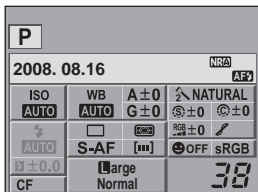
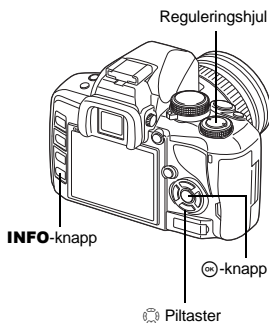
«FUNCTION» (s. 85), «FUNCTION» (s. 85)

Bruk av super-kontrollpanelet

Velg et punkt på super-kontrollpanelet og endre innstillingen.

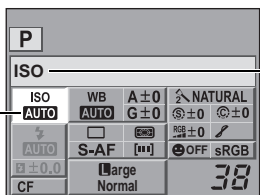
1 Trykk på **INFO**-knappen for å vise super-kontrollpanelet på LCD-skjermen.

- Trykk på **INFO**-knappen en gang til for å slå av super-kontrollpanelet.
- Trykk på **☺**-knappen under live view for å hente frem super-kontrollpanelet.

2 Trykk på **☺**-knappen.

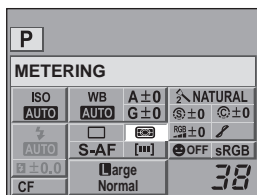
- Markøren på super-kontrollpanelet lyser.

Markør

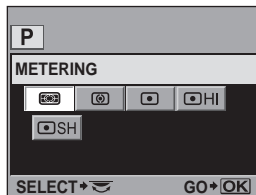
Navnet på den valgte funksjonen vises.

3 Bruk **☺** for å bevege markøren til den funksjonen du vil stille inn.

4 Bruk reguleringshjulet til å endre innstillingen.

- Trykk på **☺**-knappen for å vise direktemenyen som vises på markørposisjonen. Du kan også bruke direktemenyen for å endre innstillingen. Etter at innstillingen er endret, trykker du på **☺**-knappen for å bekrefte den nye innstillingen. Hvis det ikke gjøres noe i løpet av noen sekunder, vil innstillingen bekrefte og super-kontrollpanelet vises.

Direktemeny

Se «Super-kontrollpanel» (☺ s. 7) for nærmere informasjon om funksjoner som kan stilles inn med super-kontrollpanelet.

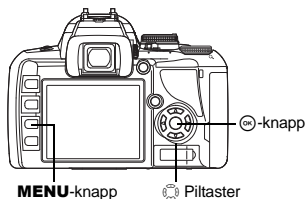
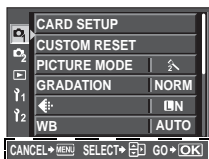
1

Grunnleggende kamerafunksjoner

Bruk av menyen

1 Trykk på **MENU**-knappen.

- Menyene vises på LCD-monitoren.

En betjeningsveiledning vises nederst på skjermen.

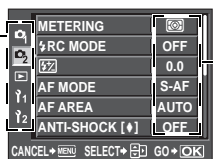
CANCEL → **MENU** : Trykk på **MENU**-knappen for å annullere innstillingen.

SELECT → : Trykk på piltastene for å flytte markøren og velge et punkt. Symbolene som vises på LCD-skjermen samsvarer med piltastene nedenfor.

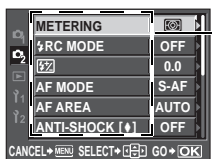
GO → **OK** : Trykk på -knappen for å bekrefte innstillingene du har gjort.

2 Bruk til å velge en kategori og for å stille inn et punkt.

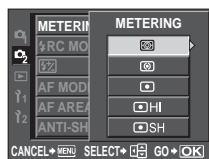

Kategori   Aktuell innstilling vises

3 Bruk for å velge en funksjon og for å gå til innstillingsskjermen.

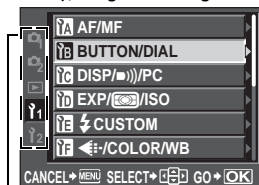
Funksjon

Kategorityper

- (Opptaksmeny 1)
Stiller inn opptaksfunksjoner.
- (Opptaksmeny 2)
Stiller inn opptaksfunksjoner.
- (Avspillingsmeny)
Stiller inn visningsfunksjoner.
- (Brukermeny 1)
Kundetilpasser opptaksfunksjoner. Avhengig av hvilken funksjon som skal tilpasses, kan funksjonen deles inn i 8 kategorier (A til H).
- (Brukermeny 2)
Stiller inn kameraets grunnleggende funksjoner.

Skjermdump av menyen når -kategorien er valgt.

Kategori

4 Trykk på -knappen for å bekrefte innstillingene du har gjort.

- Trykk på -knappen flere ganger for å forlate menyen.

1

Grunnleggende kamerafunksjoner

Tilbakestilling til standardinnstillingene

Vanligvis opprettholdes de aktuelle kamerainnstillingen (inkl. alle endringer du har gjort) når kameraet slås av. Trykk på **[RESET]** for å sette kameraet tilbake til standardinnstillingene. Du kan lagre innstillinger på forhånd til **[RESET1]** og **[RESET2]**. Kamerainnstillingene på det tidspunktet er registrert i **[RESET1]** og **[RESET2]**. Se «Funksjoner som kan registreres i brukertilbakestilling av innstilling» (☞ s. 122) for mer informasjon om lagrede funksjoner.

1

Grunnleggende kamerafunksjoner

Lagring av **[RESET1]**/**[RESET2]**

Meny

MENU ▶ **[☑]** ▶ **[CUSTOM RESET]**

- 1 Velg enten **[RESET1]**/**[RESET2]** for å lagre, og trykk på **[☑]**.
  - Hvis innstillingene allerede er lagret, vises **[SET]** ved siden av **[RESET1]**/**[RESET2]**. Hvis du velger **[SET]** igjen overskrives de lagrede innstillingene.
  - For å annullere lagringen, velg **[RESET]**.
- 2 Velg **[SET]** og trykk på **[OK]**-knappen.

Bruke reset-innstillinger

Du kan tilbakestille kameraet til **[RESET1]** eller **[RESET2]** innstilling, eller du kan gjenopprette standardinnstillingene ved levering.

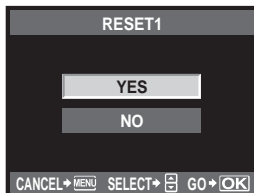
[RESET] : Tilbakestiller til standardinnstillingene ved levering.
Se «Menyfortegnelse» (☞ s. 123) angående standardinnstillinger.

[RESET1]/**[RESET2]** : Sett tilbake til lagrede innstillinger.

Meny

MENU ▶ **[☑]** ▶ **[CUSTOM RESET]**

- 1 Velg **[RESET]**, **[RESET1]** eller **[RESET2]** og trykk på **[OK]**-knappen.
- 2 Bruk **[☑]**/**[☑]** for å velge **[YES]** og trykk deretter på **[OK]**-knappen.

Guider over grunnleggende funksjoner

For å gjøre deg fortrolig med kameraet, kan du starte med å ta bildet av ting rundt deg, f.eks. barn, blomster eller kjæledyr. Hvis du ikke liker bildene du har tatt, så prøv å justere noen av innstillingene nedenfor. Du kan ta mer tilfredsstillende bilder ganske enkelt ved å gjøre deg fortrolig med noen av disse kameraets grunnfunksjoner.

Fokus – Betjening av utløserknappen

Et bilde kan komme utenfor fokus når fokus i bildet er på forgrunnen, bakgrunnen, eller andre ting i i bildet istedenfor på det egentlige motivet. For å unngå bilder som er ute av fokus, må du påse at du fokuserer på det motivet du forsøker å fange inn. Utløserknappen kan trykkes halvveis ned (halvt trykk) og hele veien ned (helt trykk). Så snart du har lært deg å bruke utløserknappen på en effektiv måte, kan du fokusere nøyaktig selv på motiver som er i bevegelse.

Halvveis ned:

Helt ned:

☞ «Ta bilder» (s. 16), «Fokusslås – Hvis det ikke er mulig å få korrekt fokus» (s. 54)

Selv om motivet er i fokus, kan bildet bli uskarpt dersom kameraet bevegtes idet utløserknappen trykkes. Dette kalles «ustødig kamera». Pass på at du holder kameraet ordentlig. Kameraet er særlig utsatt for risting når man bruker live view modus for å ta bilder mens man ser motivet på skjermen.

☞ «Holde kameraet» (s. 17)

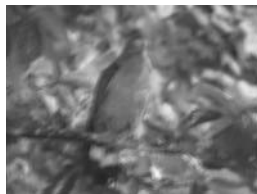
Ved siden av ukorrekt fokusering og ustødig kamera, vil også motivets bevegelser kunne forårsake at bildene blir uskarpe. I dette tilfellet bør du bruke en lukkerhastighet som svarer til motivets bevegelse. Du kan kontrollere den faktiske lukkerhastigheten og blønderåpningen på søkerens og skjermens display når du trykker utløserknappen halvveis inn.

☞ «Søker» (s. 6), «Super-kontrollpanel» (s. 7), «LCD-skjerm (live view)» (s. 8)

Lysstyrke – Eksponeringskompensasjon

Kameraet fastsetter automatisk blønderverdien og lukkerhastigheten iht. lysstyrkenivået. Dette kalles auto eksponering. Imidlertid kan det være at du ikke klarer å fange inn det bildet du egentlig ønsker bare med auto eksponering. I dette tilfellet kan du øke eller redusere innstillingen av auto eksponeringen. Kompenser eksponeringen mot + for å forsterke lysstyrken av en sommerstrand eller snøens hvithet. Kompenser eksponeringen mot – dersom området som skal fotograferes er lysere men mindre enn omgivelsene. Hvis du er usikker på hvor mye eksponeringskompensasjon som er nødvendig, kan du forsøke å ta flere bilder ved forskjellige innstillinger, for deretter å sammenligne bildene.

☞ «Eksponeringskompensasjon» (s. 48), «AE-eksponering» (s. 49)

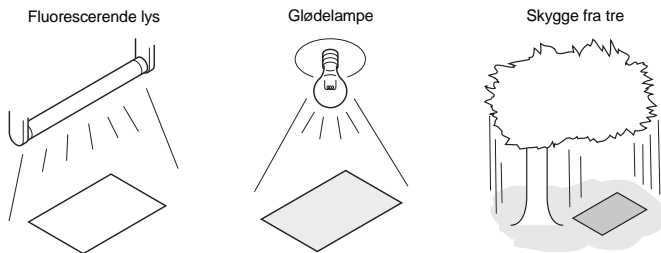
Farge – Hvitbalanse

Ved siden av sollys finnes det andre kilder til belysning av motivet, som f.eks. glødelamper og fluorescerende lys. Disse lystypene inneholder spesielle farger, derfor har det samme hvite motivet litt forskjellig farge når det fotografieres under forskjellig belysning. Selv under samme sollys vil bildet være forskjellig, avhengig av forholdene på himmelen, skyggene fra trær eller bygninger eller andre faktorer. Hvitbalanse korrigerer automatisk virkningene av disse lystypene og gjør det mulig å ta bilder med riktige farger. Du kan vanligvis oppnå de riktige fargene med balansen innstilt på **[AUTO]**. Avhengig av opptaksforholdene, kan det imidlertid være at du ikke er i stand til å oppnå de fargene du ønsker. I dette tilfellet må du endre innstillingen tilsvarende.

☞ «Velge hvitbalanse» (s. 60)

2

Opptaksguider – Forbedre din evne til å ta gode bilder

En guide over funksjoner for ulike motiver

I denne delen beskrives funksjoner som egner seg under ulike opptaksforhold, avhengig av motivet.

Fotografere landskapsbilder

I denne delen beskrives fotografiering av utendørs landskapsmotiver, f.eks. skog, vann og strender, i dagslys.

Endre opptaksmodus

Den riktige opptaksmetoden varierer avhengig av om du forsøker å fange inn stillheten i et stemningsbilde eller dynamikken i en beveget scene.

- For å fange inn dybden av en skog, må du fokusere med et bredere bildeområde. Bruk **A**-modus (blenderåpningsprioritet) og steng blenderåpningen (øke blenderverdien) så mye som mulig.
- For å fange inn bølger som bryter mot land, bruk **S**-modus (opptak med prioritert lukkeråpning) og velg en hurtigere lukkerhastighet. For å ta opp en skummende foss eller en strømmende elv, bør du bruke en langsom lukkerhastighet.

Eksponeringskompensasjon kan brukes under ulike opptaksmoduser. Kontroller bildet du har hatt og bruk + eller - for å justere eksponeringen for å oppnå bedre resultater.

Endre hvitbalanse

Fargen på vann i bilder synes forskjellig, avhengig av om det dreier seg om et vann omgitt av skog eller en strand som er omgitt av et korallrev. For å ta opp de fine fargeforskjellene, må du prøve å endre innstillingen av hvitbalanse. Endre innstillingene for ulike situasjoner, f.eks. ved å bruke [☀️5300K] for solrike dager og [🏠7500K] for utendørsområder som ligger i skyggen på solrike dager.

Endre målemodus

Avhengig av vannets dybde og solstrålenes retning, vil lysstyrken på vannet variere betydelig i forskjellige områder av samme komposisjon. Det er også en forskjell på lysstyrken til skog, alt etter hvordan trærne overlapper hverandre. Hvis du vet hvilke områder du ønsker at kompensasjonen skal legge vekt på i bildets komposisjon, kan du endre målemodus. Når det er innstilt på [📷] (digital ESP-måling), vil kameraet automatisk analysere lysstyrken i komposisjonen og avgjør eksponeringen. For å legge vekt på spesiell stedvis eksponering innenfor en komposisjon, kan du skifte målemodus til [📍] (sentrumsdominert lysmåling) eller [📍] (punktmåling). Juster målingsområdet til de stedene hvor du ønsker å justere eksponeringen, og mål så eksponeringen.

Endre metningen

Det kan oppstå tilfeller der du ikke er i stand til å reprodusere den ønskede fargen, selv om du bruke hvitbalanse eller eksponeringskompensasjon. I dette tilfellet kan du endre innstillingen av [SATURATION] (metningen) for å oppnå ønsket farge. Innstillingen av [SATURATION] (metning) omfatter to nivåer av høye og lave innstillinger. Når innstillingen er høy, brukes en levende farge.

📷 «Opptak med prioritert blenderåpning» (s. 43), «Opptak med prioritert lukker» (s. 44), «Endre målemodus» (s. 47), «Eksponeringskompensasjon» (s. 48), «Velg hvitbalanse» (s. 60), «[SATURATION] : Hvor levende fargene er» (s. 64)

Fotografere blomsterbilder

Den riktige måten å ta bilder av blomster varierer, avhengig av om du f.eks. ønsker å fange inn en enkelt blomst, en blomstereng, en dyrprød rose, eller ertebloomsternes sarte og lyse farger.

Endre hvitbalanse

Blomster har mange farger som spenner fra lyse farger til kraftige, levende farger. Avhengig av blomsternes farger, vil kanskje fine fargenyanser ikke bli tatt opp slik du ser dem. I dette tilfellet må du kontrollere lysforholdene og endre innstillingen av hvitbalanse. På [AUTO], bestemmer kameraet automatisk lystypen og tar opp idet det bruker den riktige hvitbalansen. Imidlertid kan du få frem fiffige fargenyanser på en mer effektiv måte ved å endre innstillingene etter opptaksforholdene, f.eks. ved å bruke [☀️5300K] for solrike dager og [🏠7500K] for utendørsområder som ligger i skyggen på solrike dager.

Bruke eksponeringskompensasjon

Når du tar bilde av blomster mot en bakgrunn, må du velge en bakgrunn som er så enkel som mulig, slik at du får fram blomstenes form og farge. Når du tar bilde av lyse og hvitaktige blomster, bør du justere eksponeringskompensasjonen til – (minus), slik at blomstene framheves mot den mørkere bakgrunnen.

Endre opptaksmodus

2 Den riktige opptaksmetoden når du tar bilder av blomster er forskjellig, avhengig av om du ønsker å understreke en enkelt blomst, eller du heller vil fange inn en blomstereng. For å endre fokusområde stiller du inn kameraet til **A**-modus (opptak med prioritert blenderåpning) og velger så blenderverdi.

- Når du åpner blenderåpningen (reduserer blenderverdien), fokuserer kameraet innenfor et kortere område (grunnere dybdeskarphet), og dette gir et fremhevet motiv med uskarp bakgrunn.
- Lukker du blenderåpningen (øker blenderverdien), vil kameraet fokusere over et bredere område (større dybdeskarphet), hvilket gir et bilde med både forgrunnen og bakgrunnen i fokus. Du kan bruke forhåndsvisningsfunksjonen for å kontrollere endringene av dybdeskarpheten når blenderåpningen endres.

Bruk av live view

Når du bruker et konvensjonelt digitalt reflekskamera med enkeltlinse og utskiftbart linsesystem, må du vente til etter at du har tatt bildet for å kontrollere resultatene av eksponeringskompensasjonen og innstillingene av hvitbalansen. Med live view funksjonen på dette kameraet, kan du imidlertid bruke skjermen til å vise og kontrollere motivet du ønsker å fange inn.

Skifte linser

Når blomstene er få og står spredt, kan du bruke en telelinse for å ta bildet. Med en telelinse kan du ta bilder der motiver som befinner seg i forskjellig avstand synes å være nærmere hverandre, noe som igjen gir inntrykk av en blomstereng der blomstene står tettere. Ved å bruke teleskopfunksjonen til zoom-linsen oppnår man også samme effekt, men det er lettere å oppnå effekten når lensens fokuslengde er lenger, f.eks. 150 mm eller 200 mm, istedenfor 54 mm.

- ☞ «Opptak med prioritert blenderåpning» (s. 43), «Bruk av live view» (s. 36), «Eksponeringskompensasjon» (s. 48), «Velge hvitbalanse» (s. 60)

Ta bilder av nattemotiver

Det finnes ulike typer nattemotiver. Disse spenner fra den rødfargede himmelen etter en solnedgang og gatelysene i en by om natten og til spesielle lysspill og fyrverkerier.

Bruk av stativ

Fordi en langsom lukkerhastighet er nødvendig for å fange inn nattsener, trenger man et stativ for å forhindre at kameraet er ustødig. Dersom du ikke har et stativ tilgjengelig, bør du plassere kameraet på et stabilt underlag så det ikke beveges. Selv om kameraet er festet til stativet, kan du komme til å bevege det når du trykker på utløserknappen. Derfor anbefaler vi at du bruker fjernstyringen eller selvutløseren.

Endre opptaksmodus

Natsscener har forskjellige lysstyrkenivåer, og balansen på lysstyrken i komposisjonen er ikke enhetlig. Start med å bruke **A**-modus (opptak med prioritert blenderåpning) for å ta bildet. Sett blenderåpningen på middels innstilling (rundt F8 eller F11) og la kameraet velge lukkerhastigheten automatisk. Når du tar opp en nattscene, bør du justere eksponeringskompensasjonen til -1 eller $-1,5$, fordi kameraet innstiller eksponeringen for å passe til de mørke områdene som opptar størstedelen av komposisjonen, og bildet blir derfor ofte hvitaktig (overeksponert). Bruk **[REC VIEW]** for å kontrollere bildet og justere åpningen og eksponeringskompensasjonen etter behov.

Det kan lett oppstå bildestøy dersom du fotograferer med lave lukkerhastigheter. I dette tilfellet bør du stille inn **[NOISE REDUCT.]** på **[ON]** for å redusere støyen.

Bruk av manuell fokus

I tilfeller hvor du ikke kan bruke AF (autofokus) til å fokusere på motivet med, fordi motivet er for mørkt eller du ikke kan fokusere tidsnok til å ta bildet, f.eks. ved fyrverkeri, må du stille inn AF-modus på **[MF]** (manuell fokus) og fokusere manuelt. Når du skal fotograferer natsscener, drei på fokusringen på linsen og sjekk om du kan se lysene i nattsenen klart. For å ta bilder av et fyrverkeri, stiller du inn lensens fokus på ubegrenset, med mindre du bruker en lang fokuslinse. Hvis du omtrent vet hvor stor avstanden til motivet er, anbefaler vi at du først fokuserer på noe som ligger på samme avstand.

📷 «Programopptak» (s. 43), «Opptak med prioritert blenderåpning» (s. 43), «Fjernkontroll-fotografering» (s. 57), «Valg av AF-modus» (s. 51), «Bildestøyreduksjon» (s. 65), «REC VIEW» (s. 90)

3 Bruk av live view

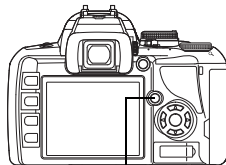
Aktivere live view

Det er mulig å bruke LCD monitoren som en søker. Du kan se eksponeringen eller den hvite balanseeffekten og objektets sammensetning mens du tar bildet.

1 Trykk på -knappen.

- Speilet går opp og motivet vises på LCD-skjermen.
- Når [AF MODE] er stilt til [C-AF], vil den automatisk stilles til [S-AF] (eller [S-AF+MF] hvis den var stilt til [C-AF+MF]).

-knapp

3

Bruk av live view

Funksjoner tilgjengelige under live view

De følgende funksjonene kan ikke brukes under live view.

Fokusering ved bruk av live view

- Ta bilde etter valg av AF-system s. 37
- Ta bilde med bruk av fokuslås s. 38
- Ta bilde mens fokusen justeres manuelt s. 40
- Ta bilde under fokusering på et ansikt s. 39
- Ta bilde under mens du sjekker fokusen ved å forstørre området du skal fokuseres på s. 41

Ta et bilde mens du kontrollerer effekten

- Ta bilde etter å ha sammenlignet effekten fra eksponeringskompensasjonen eller hvitbalansen s. 41
- Ta et panoramabilde s. 42

Veksle mellom angivelsene på LCD-skjermen

- Slå av skjerminformasjonen/Vise histogrammet eller rutenettet s. 40
- Kontrollere objektet på skjermen, selv i situasjoner med dårlig lys s. 87

OBS

- Hvis det er en lyskilde med høy intensitet innenfor skjermen, kan det være at bildet vises mørkere, men det lagres med normal lysstyrke.
- Hvis live view funksjonen brukes over lengre tid, stiger temperaturen på bildesensoren, noe som fører til at det oppstår bildestøy på bilder med høy ISO-følsomhet, og fargene blir ujevne. Enten må ISO-følsomheten senkes, eller slå av kameraet en stund.
- Når objektivet skiftes vil live view stoppe.
- De følgende funksjonene er ikke tilgjengelige under live view.
C-AF/AE lås/[AEL/AFL]
- AF-illuminator kan ikke brukes når [IMAGER AF] er valgt.

Live view-mekanismen

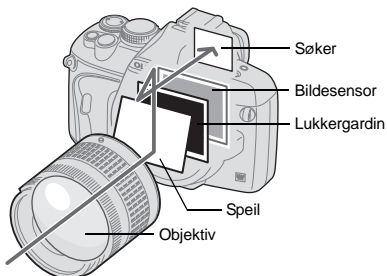
Under live view, er bildet på LCD-skjermen det samme bildet som mottas av bildesensoren (Live MOS sensor/imager) og som brukes ved opptak. På denne måten kan du med LCD-skjermen kontrollere effektene fra eksponeringskompensasjonen eller hvitbalansen. Du kan også forstørre en del av motivet for å fokusere på det, eller vise rutenettet for å kontrollere at kompensasjonen er jevn.

Speilet er hevet og lukkeren åpen mens bildet vises på LCD-skjermen under live view.

Du vil derfor ikke kunne kontrollere motivet i søkeren.

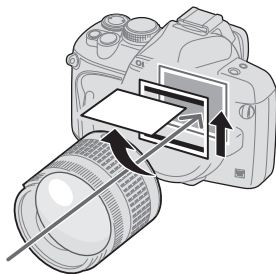
Korrekt måling er ikke mulig dersom sterkt lys kommer inn gjennom søkeren. I slike tilfeller må du sette på okulardekslet. «Okulardeksel» (s. 56)

Ta bilder med søkeren

- Lyset som kommer inn gjennom linsen reflekteres på speilet, og du kan kontrollere motivet i søkeren.

Ta bilder med live view

- Speilet er hevet og lukkeren er åpen. Bildet som mottas av bildesensoren vises på LCD-skjermen.

Ta et bilde med bruk av live view

I live view kan du velge mellom 3 tilgjengelige AF-systemer. Innstillingen [LIVE VIEW AF MODE] vil avgjøre når og hvordan fokuseringen gjøres.

Meny

MENU ▶ [1] ▶ [i] ▶ [LIVE VIEW AF MODE]

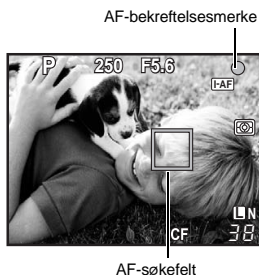
Egenskaper for live view i AF-modus

LIVE VIEW AF-MODUS	Bruke utløserknappen		Fokuslås	Begrensninger for bruk	AF AREA
	Halvveis ned	Helt ned			
IMAGER AF (standardinnstilling ved levering)	Bruk av AF med imager	Ta bilder	Trykk utløserknappen halvveis ned eller trykk på AEL/AFL -knappen.	* Kun mulig med kompatible objekter.	11 AF-søkepunkter
AF SENSOR	—	Bruk av AF med AF-sensoren og deretter opptak	Trykk ned utløserknappen helt mens AEL/AFL -knappen holdes nede.	Ingen	3 AF-søkepunkter
HYBRID AF	Bruk av AF med imager (omtrentlig fokus)	Bruk av AF med AF-sensoren og deretter opptak	Trykk ned utløserknappen helt mens AEL/AFL -knappen holdes nede.	Ingen	3 AF-søkepunkter

* Besøk hjemmesiden til Olympus for oppdatert informasjon om objektiver fra Olympus som er kompatible med Imager AF. Når du bruker et objektiv som er kompatibelt med [IMAGER AF], vil [HYBRID AF] velges automatisk.

Ta bilde med [IMAGER AF]

- 1 Trykk utløserknappen halvveis ned.
  - Når fokus er låst, tennes AF-bekreftelsesmerket og AF-søkefeltet lyses opp.
- 2 Trykk utløserknappen helt ned for å ta et bilde.

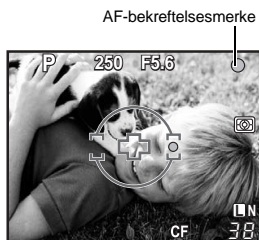

3

Bruk av live view

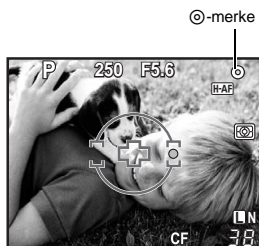
Ta bilde med [AF SENSOR]

- 1 Trykk utløserknappen helt inn.
  - Speilet senkes og bildet tas etter at fokusen låses.
  - Bilde som ble vist på skjermen, før speilet ble senket, fryses under fokuseringen.
  - Hvis det ikke er mulig å få korrekt fokus, vil du høre lyden av lukkeren men bildet vil ikke bli tatt.
  - For å fokusere på forhånd, hold **AEL/AFL** knappen nede og trykk på utløserknappen. Når fokus er låst, tennes AF-bekreftelsesmerket. Hvis AF-bekreftelsesmerket blinker, er ikke fokus låst.

Ta bilde med [HYBRID AF]

- 1 Trykk utløserknappen halvveis ned.
  - Imager AF vil aktiveres og du kan kontrollere motivet på LCD-skjermen.
  - Når omtrentlig fokus oppnås med Imager AF, vil $\odot$ -merket lyse opp.
- 2 Trykk utløserknappen helt inn.
  - Bildet tas på samme måte som når [AF SENSOR] brukes.

Bruk av AF under live view

[IMAGER AF]

Når du trykker utløserknappen halvveis ned, utføres autofokusering av bildesensoren. Med 11 tilgjengelige AF-søkepunkter kan du fokusere på et motiv selv om det ikke er midt i bildet.

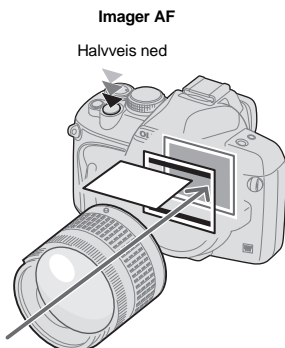
[AF SENSOR]

Når du trykker utløserknappen helt ned, aktiveres AF og bildet tas på samme måte som når bilder tas med søkeren (AF aktiveres ikke når utløserknappen trykkes halvveis ned).

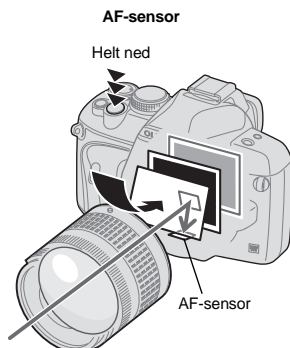
[HYBRID AF]

Når du trykker utløserknappen halvveis ned, utføres fokusering omtrentlig av Imager AF og du kan kontrollere motivet på LCD-skjermen. Når du trykker utløserknappen helt ned, aktiveres AF på samme måte som med innstillingen **[AF SENSOR]**. Den omtrentlige fokuseringsavstanden oppnås når utløserknappen trykkes halvveis ned, slik at tiden som faktisk går med til å ta et bilde etter å ha trykket utløserknappen helt ned reduseres. Når S-AF+MF brukes, er dette nyttig fordi du kan holde utløserknappen halvveis nede og finjustere fokusen mens du kontrollerer LCD-skjermen.

Kamerastatus under AF

- AF utføres av bildesensoren.

- Speilet senkes og AF utføres av AF-sensoren. (speilet er nede slik at bildet som vises på skjermen fryses rett før utløserknappen trykkes helt ned).

3

Bruk av live view

Bruk av ansiktsgjenkjenningsfunksjonen

Ved å stille **[☺ FACE DETECT]** til **[ON]**, vil kameraet gjenkjenne ansikter i bildet og automatisk justere fokusen og målingen.

Direkteknapp

 (innstillingen endres hver gang knappen trykkes ned).

Super-kontrollpanel

   [☺ FACE DETECT]

Meny

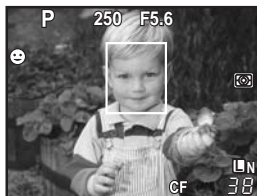
MENU **[i]** **[i]** **[☺ FACE DETECT]** **[ON]**

- For å kunne bruke , må **[Fn FACE DETECT]** stilles i menyen på forhånd. **[FUNCTION]** (s. 85)
- Etter å ha stilt **[☺ FACE DETECT]** til **[ON]** med bruk av , vil følgende funksjoner automatisk stilles til de beste innstillingene for å ta bilder av mennesker.

Funksjon	Innstilling	Ref. side
METERING		s. 47
GRADATION	AUTO	s. 64
LIVE VIEW AF-MODUS	IMAGER AF	s. 37
AF MODE	S-AF (⋮⋮⋮)	s. 51

1 Hvis kameraet gjenkjenner et ansikt, vil en ramme vises i det området.

- Når du trykker på utløserknappen, vil kameraet fokusere på posisjonen til ansiktsgjenkjenningsrammen (hvis et enkelt AF-søkepunkt velges med [AF AREA], vil imidlertid kameraet fokusere på det valgte AF-søkepunktet).
- Med [AF SENSOR] eller [HYBRID AF], vil kameraet fokusere på AF-søkepunktet som er nærmest ansiktsgjenkjenningsrammen.

! OBS

- Under seriefotografering, fungerer ansiktsgjenkjenning kun for det første bildet som tas.
- Avhengig av motivet, kan kameraet muligens ikke gjenkjenne ansiktet korrekt.

Ta et bilde med bruk av manuell fokus

3

Under live view, kan du ta bilder ved å fokusere manuelt mens du kontrollerer fokusen på LCD-skjermen.

1 Still AF-modus til [S-AF+MF] eller [MF]. «Valg av AF-modus» (s. 51)

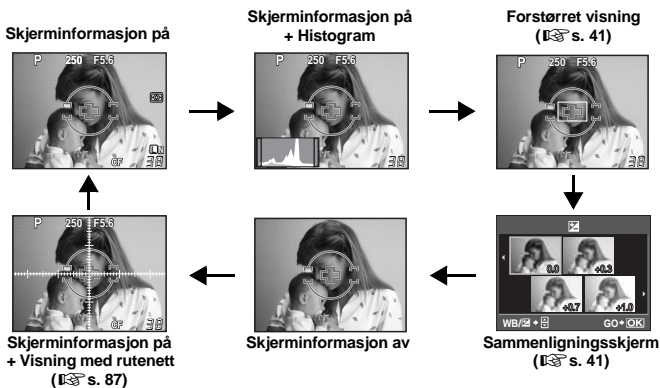
2 Juster fokusen ved å rotere fokusringen.

- I [S-AF+MF]-modus, etter å ha trykket utløserknappen halvveis ned eller å ha trykket på AEL/AFL-knappen, kan du rotere fokusringen for å finjustere fokusen før du tar bildet.
- Bruk av forstørret visning kan være meget nyttig ved manuell justering av fokus.
 «Betjening med forstørret visning» (s. 41)

Bruk av live view

Veksle informasjonsvisningen

Du kan veksle informasjonen som vises på skjermen ved å trykke flere ganger på INFO-knappen.

Ta et bilde mens du sammenligner effekten

Du kan kontrollere effekten av eksponeringskompensasjonen eller hvitbalansen på en 4-delt skjerm.

1 Trykk på INFO-knappen flere ganger for å vise sammenligningsskjermen.

- «Veksle informasjonsvisningen» (s. 40)
- Sammenligningsskjermen for eksponeringskompensasjon vises. Trykk på for å veksle til sammenligningsskjermen for hvitbalanse. Trykk på for å bytte skjerm.

2 Bruk eller reguleringshjulet til å velge innstillingsverdien, og trykk deretter på -knappen.

- Du kan ta bildet med den innstilte verdien.

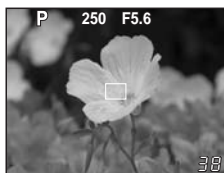

! OBS

- Eksponeringskompensasjon er ikke tilgjengelig i **M**-modus.
- Denne funksjonen kan ikke brukes i **ART/SCN**-modus.

Betjening med forstørret visning

Det er mulig å forstørre motivet for visning. Når bildet forstørres under MF, er det lettere å bekrefte fokus og å justere.

1 Trykk på INFO-knappen flere ganger for å vise forstørret visning.

- «Veksle informasjonsvisningen» (s. 40)
- Forstørrelsesrammen vises.

2 Bruk for å bevege rammen, og trykk på -knappen.

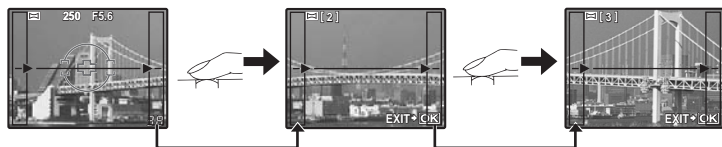
- Området inne i rammen forstørres og vises.
- Trykk og hold -knappen for å forskyve den flyttede forstørrelsesrammen tilbake til midten.

3 Drei på reguleringshjulet for å endre forstørrelsen (7x/10x).

- Forstørret visning vil avbrytes når du tar bildet eller trykker på -knappen.
- Under forstørret visning, vil ikke AF aktiveres selv om utløserknappen trykkes helt ned. Etter å ha kontrollert fokusen i forstørret visning kan du ta bildet.

Panoramaopptak

Du kan ha stor glede av panoramaopptak når du bruker OLYMPUS xD-Picture Card. Når du bruker OLYMPUS Master (medfølgende CD-ROM) for å sammenføye noen bildeopptak der motivets kanter overlapper hverandre, kan du skape et enkelt, sammensatt panoramabilde. Panoramaopptak kan gjøres med opptil maksimum 10 bilder.

- Gjør så godt du kan for å ta med de felles delene av de overlappende bildene når du fotograferer motivet.

3 1 Innstill modus. «Stille inn kunstfilter/motiv» (s. 5)

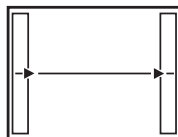
- Live view er aktivert.

Bruk av Live View

2 Bruk til å spesifisere sammenføyningsretning, fotografer deretter motivet mens kantene overlapper hverandre.

- : Føyer seg til det neste bildet til høyre.
- : Føyer seg til det neste bildet til venstre.
- : Føyer seg til det neste bildet ovenfor.
- : Føyer seg til det neste bildet nedenfor.

- Fotografer mens du endrer sammensetning, slik at motivet overlapper.
- Fokus, eksponeringen etc. fastlegges i det første bildet.
- (Advarsels) merket vises etter at du har tatt 10 bilder.
- Når du trykker -knappen før du gjør det første bildeopptaket, vender kameraet tilbake til valgmenyen for motivprogram.
- Når du trykker på -knappen mens du er midt i bildeopptaket, avsluttes panoramaopptakssekvensen, slik at du kan fortsette med å ta neste.

OBS

- Det er ikke mulig å gjøre panoramaopptak kan ikke utføres hvis ikke OLYMPUS xD-Picture minnekort ikke er lastet inn i kameraet.
- Under panoramaopptak opprettholdes ikke det bildet som ble tatt tidligere til posisjonsinnretning. Med rammene eller andre markører til visning i bildene som guide innstiller du nå sammensetningen, som f.eks. overlappingskantene til de overlappende bildene innenfor rammene.

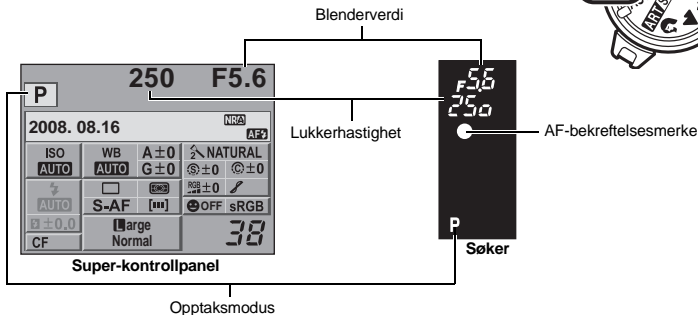
Programopptak

P

Kameraet stiller automatisk inn optimal blenderåpning og lukkerhastighet i forhold til motivets lysstyrke.

Sett funksjonshjulet på P.

- Når utløserknappen er trykket halvveis ned, vises lukkerhastigheten og blenderverdien i søkeren. Lukkerhastigheten og blenderverdien vises på super-kontrollpanelet når utløserknappen slippes.

Programskift (Ps)

Ved å dreie reguleringshjulet til **P**-modus, kan du endre kombinasjonen av blenderåpning og lukkerhastighet samtidig som du beholder optimal eksponering. «Programlinjediagram (P-modus)» (s. 118)

- Programskiftinnstillingen tilbakestilles ikke etter fotograferingen. For å avbryte innstillingen av programskifte dreier du reguleringshjulet frem til opptaksmodus-indikeringen **Ps** i søkeren eller super-kontrollpanelet endres til **P**, eller du kan slå av kameraet.
- Programskift er ikke tilgjengelig når du bruker blits.

Programskift

TIPS

Lukkerhastigheten og blenderåpningen blinker:

→ Optimal eksponering kan ikke oppnås. Se «Eksponeringsvarsel» (s. 118) for nærmere informasjon.

Opptak med prioritert blenderåpning

A

Kameraet stiller automatisk inn optimal lukkerhastighet for den blenderverdien du har valgt. Når du åpner blenderåpningen (reduserer blenderverdien), fokuserer kameraet innenfor et kortere område (grunnere dybdeskarphet), og dette gir et bilde med uskarp bakgrunn. Når du lukker blenderåpningen (øker blenderverdien), fokuserer kameraet innenfor et lengre område. Bruk denne modus når du ønsker å endre visningen av bakgrunnen. Før du fotograferer, kan du bruke forhåndsvisningsfunksjonen for å sjekke hvordan bakgrunnen vil se ut på bildet. «Forhåndsvisningsfunksjon» (s. 46)

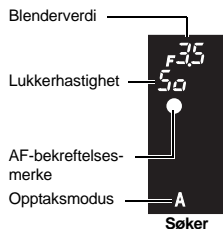
Når blønderverdien (f-tallet) reduseres

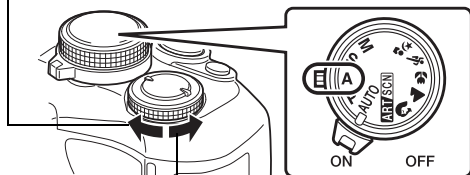
Når blønderverdien (f-tallet) økes

Sett funksjonshjulet på **A** og drei reguleringshjulet for å stille inn blønderverdien.

Åpne blønderåpningen (f-tallet reduseres)

Lukke blønderåpningen (f-tallet økes)

4

TIPS

For å sjekke dybdeskarpheten med valgt blønderverdi:

→ Se «Forhåndsvisningsfunksjon» (I s. 46).

Lukkerhastighet blinker:

→ Optimal eksponering kan ikke oppnås. Se «Eksponeringsvarsel» (I s. 118) for nærmere informasjon.

Eksponering

Opptak med prioritert lukker

S

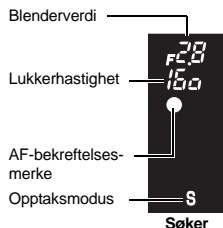
Kameraet stiller automatisk inn optimal blønderverdi for den lukkerhastigheten du har valgt. Still inn lukkerhastigheten i samsvar med ønsket type effekt. En høyere lukkerhastighet gir deg anledning til å fotografere motiver i rask bevegelse uten at bildet blir uskarpt. Benytter du derimot en langsommere lukkerhastighet, vil motivet bli uskarpt, og dette kan skape en følelse av fart eller bevegelse.

En rask lukkerhastighet kan fryse et motiv i hurtig bevegelse uten at bildet blir uskarpt.

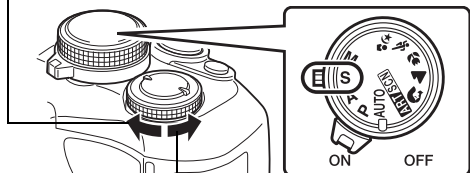

En langsom lukkerhastighet vil gjøre bildet av et motiv i rask bevegelse uskarpt. Et slikt uskarpt bilde vil gi inntrykk av dynamisk bevegelse.

Sett funksjonshjulet på **S** og drei på reguleringshjulet for å stille inn lukkerhastigheten.

Langsommere lukkerhastighet

Hurtigere lukkerhastighet

Bildet ser uskarpt ut:

→ Muligheten for at rystelser på kameraet vil ødelegge bildet øker betraktelig under makro- eller ultra-telefotoografering. Øk lukkerhastigheten eller bruk monopod eller tripod (stavi med ett eller tre ben) for å stabilisere kameraet.

Blenderverdien blinker:

→ Optimal eksponering kan ikke oppnås. Se «Eksponeringsvarsel» (📖 s. 118) for nærmere informasjon.

Manuelle optak

M

For å stille inn blenderåpning og lukkerhastighet manuelt. Du kan kontrollere hvor mye den avviker fra korrekt eksponering ved å bruke indikatoren for eksponeringsnivå. Denne modusen gir deg større kreativ styring og frihet til å gjøre hvilken innstilling du vil, uavhengig av korrekt eksponering.

Sett funksjonshjulet på M og drei reguleringshjulet for å stille inn verdien.

Lukkerhastighet: Drei på reguleringshjulet for å stille inn verdien.

Blenderåpning: Drei justeringshjulet mens du holder nede

☒-knappen for å stille inn verdien.

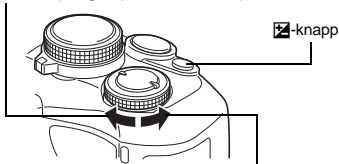
- Tilgjengelig område for blenderverdi varierer, alt etter hvilken linsetype som brukes.
- Lukkerhastigheten kan stilles til 1/4000–60 sek. eller **[BULB]**.
- Blenderverdi og lukkerhastighet endres i trinn på 1/3EV når hjulet dreies.

4

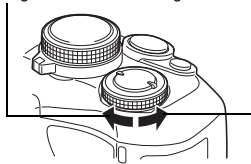
Eksponering

Åpne blenderåpningen (f-tallet reduseres)

Lukke blenderåpningen (f-tallet økes)

Langsommere lukkerhastighet

Hurtigere lukkerhastighet

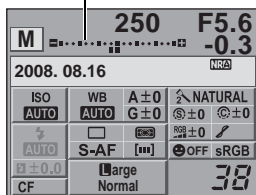
- I **M**-modus vises indikatoren for eksponeringsnivået på super-kontrollpanelskjermen. Den viser forskjellen (innen et område fra $-3EV$ til $+3EV$) mellom eksponeringsverdien som ble beregnet med den nåværende valgte blenderåpningen og lukkerhastigheten, og eksponeringsverdien som kameraet anser for å være optimal. Hvis forskjellen overstiger $\pm 3EV$, vil vises i rødt på begge sider av indikatoren.

Indikator for eksponeringsnivå

 Undereksposering

 Overeksponering

 Optimal eksponering

Støy på bilder

Når du fotografierer med lang lukkertid, kan det oppstå støy på skjermbildet. Disse fenomenene oppstår når det genereres strøm i de delene av bildesensoren som vanligvis ikke eksponeres for lys, hvilket fører til temperaturøkning i bildesensoren eller bildesensorens styrekrets. Dette kan også skje under fotografiering med høy ISO-innstilling i omgivelser med høy temperatur. Kameraet aktiverer støyreduksjonsfunksjonen for å redusere denne støyen.

🔧 «Bildestøyreduksjon» (s. 65)

TIPS

Bildet ser uskarpt ut:

→ Det anbefales å bruke stativ (monopod eller tripod) når bilder tas med lang lukkertid.

Veksle mellom å stille inn lukkerhastigheten og blenderverdien:

→ Du kan stille inn blenderverdien ved å kun bruke reguleringshjulet. 🔧 «DIAL FUNCTION» (s. 83)

! OBS

- Eksponeringskompensasjon er ikke tilgjengelig i **M**-modus.

Bulb-fotografering

Du kan ta et bilde med bulb-eksponeringstid, der lukkeren holdes åpen så lenge du trykker ned utløserknappen.

Bulb-fotografering kan også utføres med en alternativ fjernkontroll (RM-1).

🔧 «Bulb-fotografering med fjernkontrollen» (s. 58)

Still lukkerhastigheten til [BULB] i **M**-modus.

- [buLb] vises i søkeren og [BULB] på super-kontrollpanelet.

TIPS

For å avslutte bulb-fotograferingen automatisk etter et angitt tidsrom:

→ Du kan stille inn maksimal tid for bulb-fotografering. 🔧 «BULB TIMER» (s. 87)

For å fiksere fokus under manuell fokusering:

→ Du kan fiksere fokus slik at fokus ikke endres, selv om fokusringen dreies under eksponeringen.

🔧 «BULB FOCUSING» (s. 83)

! OBS

- De følgende funksjonene er ikke tilgjengelige under bulb-fotografering.
Seriefotografering/fotografering med selvutløser/ fotografiering med AF-flereeksponering

Forhåndsvisningsfunksjon

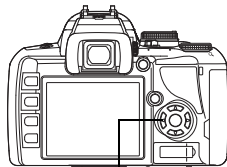
Søkeren viser fokuseringsområdet (dybdeskarpheten) med valgt blenderverdi.

For at forhåndsvisningsfunksjonen skal virke når du trykker på -knappen, må du først stille inn funksjonen til -knappen i menyen.

🔧 « FUNCTION» (s. 85)

Trykk på -knappen for å bruke forhåndsvisningsfunksjonen.

- Når [FUNCTION] er tilordnet [LIVE PREVIEW], skifter kameraet automatisk til live view for forhåndsvisning av bildet på skjermen når det trykkes på -knappen.

-knapp

Endre målemodus

Det finnes 5 måter for å måle motivets lysstyrke: Digital ESP-måling, sentrumsdominert lysmåling og 3 typer punktmåling. Velg den modus som passer best til opptaksforholdene.

Super-kontrollpanel

ON ▶ : [METERING]

Meny

MENU ▶ ▶ [METERING]

Innstillingsvisning

Søker

- : Sentrumsdominert lysmåling til fastlegging av gjennomsnitt
- : Punktmåling
  - : Punktmåling – highlight-kontroll
  - : Punktmåling – shadow kontroll

Digital ESP-måling

Kameraet måler lysnivåene og beregner lysnivåforskjellene i 49 adskilte felt på bildet. Denne modus anbefales for vanlig bruk. Når synkronisert AF-funksjons settes på [ESP+AF] kan målingen skje i midten rundt AF-søkefeltet som er i fokus ved med AF.

Sentrumsdominert lysmåling til fastlegging av gjennomsnitt

Denne målemetoden gir en gjennomsnittsmåling av motiv og bakgrunnslys, mens hovedvekten legges på motivet i sentrum. Bruk denne modusen når du ikke vil at det høye lysnivået i bakgrunnen skal virke inn på eksponeringsverdien.

Punktmåling

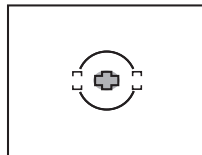
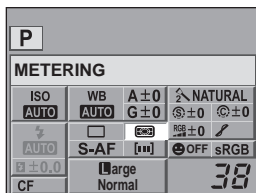
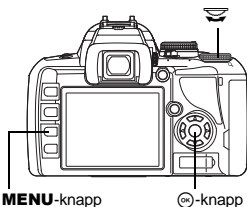
Kameraet måler et svært lite området rundt midten av motivet, definert ved områdemerket for punktmåling i søkeren. Bruk denne modusen når motlyset er svært sterkt.

HI Punktmåling – highlight-kontroll

Når hele bakgrunnen er lys, vil hvite områder av bildet fremstå som grå dersom du bruker kameraets auto-eksponering. Ved å bruke denne modusen får kameraet anledning til å skifte til overeksponering, hvilket åpner for nøyaktig hvittreproduksjon. Måleområdet er det samme som for punktmåling.

SH Punktmåling – shadow kontroll

Når hele bakgrunnen er mørk, vil svarte områder av bildet fremstå som grå dersom du bruker kameraets auto-eksponering. Ved å bruke denne modusen får kameraet anledning til å skifte til undereksponering, hvilket åpner for nøyaktig svartreproduksjon. Måleområdet er det samme som for punktmåling.

: Måleområde

4

Eksponering

Eksponeringskompensasjon

I noen situasjoner kan du få bedre resultater hvis du kompensere (justerer) manuelt den eksponeringsverdien som innstilles automatisk av kameraet. Det kan i mange tilfeller skje at svært lyse motiver (som f.eks. sne) blir fremstilt mørkere enn de naturlige fargene. Justering mot + gjør at disse motivene blir fremstilt mer i tråd med de virkelige nyansene. Av samme grunn må du justere mot – når du tar bilde av mørke motiver. Eksponeringen kan justeres innenfor et område på $\pm 5.0\text{EV}$.

-2.0EV

±0

+2.0EV

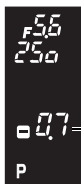
Direkteknapp

4

Eksposering

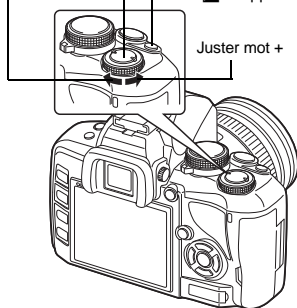
- EV-trinnets intervall er 1/3EV.

Eksponeringskompensasjonsverdi

Søker

Juster mot –

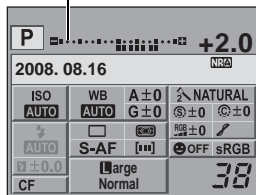

- Eksponeringskompensasjonsindikatoren vises. Indikatoren for eksponeringskompensasjon vises ikke når eksponeringen kompenseres med 0.

- Hvis eksponeringskompensasjonsverdien overskrider skalaen til indikatoren for eksponeringskompensasjon, vises en rød på venstre og høyre kant av indikatoren.

Indikator for eksponeringskompensasjon

TIPS

Justere eksponeringen ved kun å bruke reguleringshjulet:

→ Du kan stille inn eksponeringskompensasjonsverdien uten å trykke på -knappen.

 «DIAL FUNCTION» (s. 83)

! OBS

- Eksponeringskompensasjon er ikke tilgjengelig i **M**- og **SCN**-modus.

Den målte eksponeringsverdien kan låses med **AEL/AFL**-knappen (AE-lås). Bruk AE-lås hvis du ønsker en annen eksponeringsinnstilling enn den som vanligvis ville gjelde under de aktuelle opptaksforhold.

Vanligvis vil både AF (autofokus) og AE (automatisk eksponering) låses når utløserknappen trykkes halvveis ned, men du kan låse bare eksponeringen ved å trykke på **AEL/AFL**-knappen.

Trykk på AEL/AFL-knappen i den stillingen hvor du ønsker å låse måleverdiene, så låses eksponeringen. Eksponeringen er låst så lenge AEL/AFL-knappen er trykket inn. Trykk på utløserknappen.

• Når **AEL/AFL**-knappen slippes opp, deaktiveres AE-låsen.

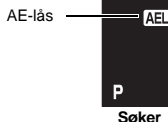
TIPS

For å låse eksponeringen:

→ Du kan låse måleresultatet slik at dette ikke forsvinner idet **AEL/AFL**-knappen slippes. «AEL/AFL MEMO» (s. 85)

For å aktivere AE-låsen med en innstilt målemodus:

→ Du kan stille inn målemodusen for å låse eksponeringen med AE-låsen. «AEL-måling» (s. 87)

AE-eksponering

Kameraet tar automatisk et visst antall bilder med ulike eksponeringsverdier for hvert bilde. Selv under forhold hvor det er vanskelig å få korrekt eksponering (f.eks. motiver med lys bakfra eller skumringsmotiver), kan du velge det bildet du foretrekker fra et innstilt antall bilder med et utvalg av ulike eksponeringsinnstillinger. Bildene tas i følgende rekkefølge: Bilde med optimal eksponering, bilde justert i retning – og bilde justert i retning +.

f.eks.) Når BKT står på [3F 1.0EV]

-1.0EV

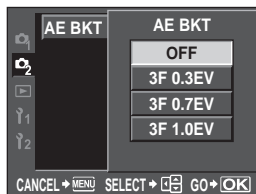
±0

+1.0EV

Kompensasjonsverdi: 0.3, 0.7 eller 1.0

Antall enkeltbilder: 3

Start fotograferingen.

- Ved fotografering av enkeltbilder endres eksponeringen hver gang utløserknappen trykkes.
- Ved seriefotografering holder du utløserknappen inne helt til det valgte antall bilder er tatt.
- Når utløserknappen slippes løs, stoppes fotografering med auto-eksponering. Når den stoppes, vises **BKT** i grønt på super-kontrollpanelet.

Søker

Eksponeringsverdien for neste bilde vises under fotograferingen.

Hvordan AE-eksponering kompenserer eksponering i hver opptaksmodus

Avhengig av valgt opptaksmodus, kompenseres eksponeringen på følgende måte:

P-modus : Blenderverdi og lukkerhastighet

A-modus : Lukkerhastighet

S-modus : Blenderverdi

M-modus : Lukkerhastighet

TIPS

For å bruke auto-eksponering (AE bracketing) for den eksponeringsverdien du har kompensert:

→ Kompenser eksponeringsverdien og bruk deretter AE bracketing-funksjonen. AE bracketing brukes for eksponeringsverdien som du har kompensert.

ISO-følsomhetsinnstilling

ISO

Jo høyere ISO-verdien er, desto større er kameraets lysfølsomhet, og desto bedre er evnen til å gjøre opptak under dårlige lysforhold. Men høyere verdier kan gi bildene et kornete utseende.

Super-kontrollpanel

☺ ▶ [C2]: [ISO]

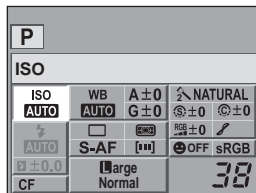
Meny

MENU ▶ [C2] ▶ [ISO]

[AUTO] : Følsomheten stilles automatisk inn i henhold til fotograferingsforholdene. Med innstillingen **[ISO-AUTO SET]**, kan du automatisk stille den maksimale ISO-følsomheten.

☞ «ISO-AUTO SET» (s. 87)

[100–1600] : Fast ISO-følsomhet.

TIPS

For å stille inn optimal ISO automatisk i M-modus:

→ AUTO-innstillingen er vanligvis ikke tilgjengelig i M-modus, men du kan stille den for bruk i alle opptaksmodus. ☞ «ISO-AUTO» (s. 87)

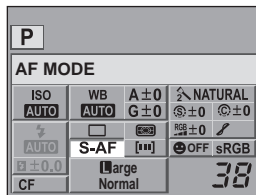
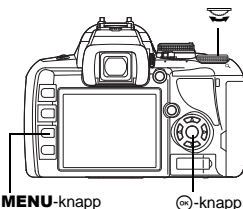
Valg av AF-modus

AF

Dette kameraet har tre fokusmoduser: S-AF, C-AF og MF.
Du kan ta bilder ved å kombinere S-AF eller C-AF modus med MF modus.

Super-kontrollpanel

☉ ▶ ○: [AF MODE]

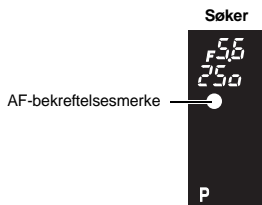
Meny**MENU** ▶ [C2] ▶ [AF MODE]

S-AF (enkel AF)

Fokuseringen utføres en gang når utløserknappen er trykket halvveis ned.
Hvis fokuseringen mislykkes, slipp utløserknappen løs og trykk den halvveis inn igjen. Denne modusen er egnet til å ta bildet av stillestående motiver eller motiver med begrenset bevegelse.

Trykk utløserknappen halvveis ned.

- Når fokus er låst, tennes AF-bekreftelsesmerket.
- Det sendes ut en pipelyd når motivet er i fokus.

TIPS

Når det er vanskelig å fokusere i AF-modus i omgivelser med svak belysning:

→ Den innebygde blitsen kan stilles til å fungere som AF-illuminator. Dette hjelper til med å fokusere under dårlige lysforhold i AF-modus. [C2] «AF ILLUMINAT.» (s. 83)

C-AF (kontinuerlig AF)

Kameraet gjentar fokuseringen så lenge utløserknappen holdes halvveis nedtrykket. Er motivet i bevegelse, fokuserer kameraet på motivet mens det tar hensyn til bevegelsen (forutsigelig AF). Selv om motivet beveger seg, eller du endrer komposisjonen av bildet, vil kameraet fortsette å prøve å fokusere.

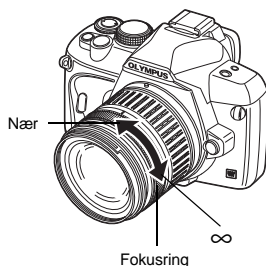
Trykk utløserknappen halvveis ned og hold den i denne stillingen.

- Når motivet er i fokus og låst, tennes AF-bekreftelsesmerket.
- AF-søkefeltet lyser ikke selv om motivet er i fokus.
- Kameraet gjentar fokuseringen. Selv om motivet beveger seg, eller selv om du endrer bildets komposisjon, forsøkes det kontinuerlig å fokusere.
- Det sendes ut en pipelyd når motivet er i fokus. Pipetonen lyder ikke etter tredje kontinuerlige AF-funksjon, selv om motivet er i fokus.

MF (Manuell fokus)

Med denne funksjonen kan du fokusere manuelt på ethvert motiv.

Juster fokus med fokusringen.

5

Fokusering og opptaksfunksjoner

TIPS

For å endre roteringsretningen på fokusringen:

→ Du kan velge fokusringens dreieretning slik du synes det er best når det gjelder hvordan linsen best tilpasser seg fokuspunktet. I «FOCUS RING» (s. 83)

For informasjon om hvorvidt motivet er i fokus (fokuseringshjelp):

→ Når du fokuserer linsen manuelt på et motiv (ved å vri på fokusringen), lyser AF-bekreftelsesmerket. Når [••] er stillt inn med [AF AREA], lyser AF-bekreftelsen hvis motivet er i fokus i midten av AF-søkefeltet.

Samtidig bruk av S-AF-modus og MF-modus (S-AF+MF)

Denne funksjonen gir deg anledning til å finjustere fokus manuelt ved å vri på fokusringen etter at AF er utført i S-AF-modus. MF-funksjonen er tilgjengelig når utløserknappen ikke er trykket.

- Du kan finjuster fokus med fokusringen når du har trykket utløserknappen halvveis ned og AF er bekreftet.

OBS

- Hvis utløserknappen trykkes på nytt etter finjustering av fokus med fokusringen, aktiveres AF, og justeringene dine deaktiveres.

Samtidig bruk av C-AF-modus og MF-modus (C-AF+MF)

Fokuser med fokusringen og trykk utløserknappen halvveis inn for å aktivere C-AF-modus.

- MF kan ikke brukes mens utløserknappen er trykket inn.
- Når utløserknappen ikke er trykket er det mulig å fokusere med MF.

TIPS

En annen metode for å justere fokus manuelt i C-AF-modus:

→ Du kan stille inn **AEL/AFL**-knappen slik at den styrer C-AF. «AEL/AFL» (s. 84)

OBS

- Hvis utløserknappen trykkes på nytt etter finjustering av fokus med fokusringen, aktiveres AF, og justeringene dine deaktiveres.

Valg av AF-søker

Dette kameraet har 3 AF-søkepunkter til å fokusere på motivet med autofokus. Du kan velge kun et av AF-søkepunktene.

Når **[LIVE VIEW AF MODE]** er stilt til **[IMAGER AF]**, blir 11 AF-søkepunkter tilgjengelige under live view. «Ta et bilde med bruk av live view» (s. 37)

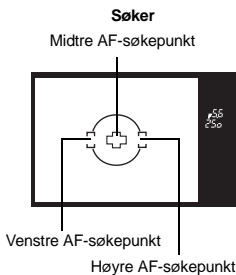
[AUTO] eller **[•••]**

Fokusering med 3 AF-søkepunkter.

Fokusering med venstre AF-søkepunkt.

Fokusering med midtre AF-søkepunkt.

Fokusering med høyre AF-søkepunkt.

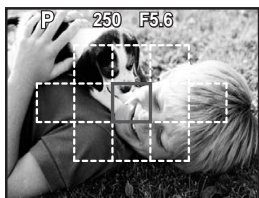
Super-kontrollpanel

[AF AREA]

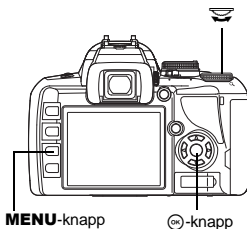
Meny

MENU **[AF AREA]**

- Med innstillingen **[IMAGER AF]**, er valg av søkepunkt kun mulig med bruk av super-kontrollpanelet. Drei på justeringshjulet for å velge AF-søkepunkt.

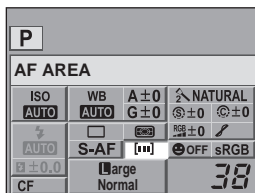

Når AF-søkepunktet velges med innstillingen **[IMAGER AF]**

MENU-knapp

-knapp

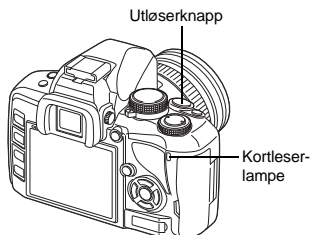

Fokuslås – Hvis det ikke er mulig å få korrekt fokus

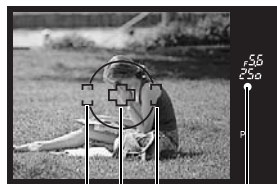
Kameraets autofocus er kanskje ikke i stand til å fokusere på motivet i situasjoner der motivet ikke befinner seg midt i rammen. Dersom dette skjer, er den enkleste løsningen å bruke fokuslås. Bruk denne hvis motivet i bildet du komponerer ligger utenfor AF-søkepunktene, eller hvis det er vanskelig å fokusere på motivet.

1 Juster AF-søkeren etter motivet som det skal fokuseres på, og trykk utløserknappen halvveis ned, het til AF-bekreftelsesmerket lyser.

- Fokus er låst. AF-bekreftelsesmerket og AF-søkefeltet i fokus lyser i søkeren.
- Hvis AF-bekreftelsesmerket blinker, må du trykke utløserknappen halvveis inn igjen.
- Mens utløserknappen holdes inne forsvinner super-kontrollpanelet.

Eksempel: Kameraet fokuserer ved hjelp av AF-søkepunktet i midten.

AF-søker AF-bekreftelsesmerke

2 Mens du trykker utløserknappen halvveis ned, går du til ønsket sammensetning og trykker så knappen helt inn.

- Kortleserlampen blinker mens bildet lagres på minnekortet.

Dersom motivet har lavere kontrast enn omgivelsene

Hvis motivet har liten kontrast, f.eks. ved utilstrekkelig belysning, eller hvis motivet ikke ses tydelig på grunn av tåke, vil fokus kanskje ikke oppnås. Fokuser (fokuslås) på en gjenstand med stor kontrast som ligger like langt borte som motivet. Skift komposisjon for opptaket og ta bildet.

Seriefotografering

Fotografering av enkeltbilder Tar 1 bilde om gangen når utløserknappen trykkes ned (normal opptaksmodus).

Seriefotografering Tar 3,5 bilder/sek. så lenge utløserknappen trykkes ned (under JPEG).

- Trykk utløserknappen helt ned og hold den nedtrykket. Kameraet vil ta bilder i serie helt til du slipper løs knappen.
- Fokus, eksponering og hvitebalanse er låst ved første bildet (under S-AF, MF).

! OBS

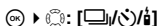
- Dersom batterikontrollen blinker på grunn av lav batterispennning under seriefotografering, stopper kameraet opptaket og starter lagringen på kortet av de bilder som er tatt. Det kan hende at kameraet ikke rekker å lagre alle bildene, alt etter hvor mye strøm som er igjen på batteriet.

Innstillingsmetode

Direkteknapp

Super-kontrollpanel

Innstillingsvisning

Fotografering av enkeltbilder/
Seriefotografering

1-d:
Fotografering av enkeltbilder

b-d:
Seriefotografering

Selvtløser

12 5ELF:
12 sekunders selvtløser

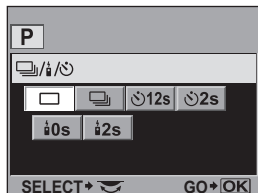
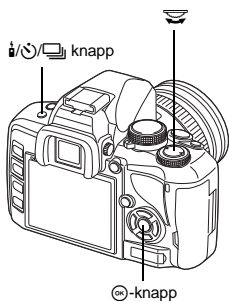
2 5ELF:
2 sekunders selvtløser

Fjernkontroll

0 t-c-d:
0 sek

2 t-c-d:
2 sek

- Antistøtvisning (👉 s. 58):

Symbolet som vises ved siden av ikonet på super-kontrollpanelet angir at antistøt er aktivert.

5

Fokusering og opptaksfunksjoner

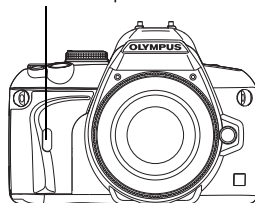
Denne funksjonen gir deg mulighet for å ta bilder med selvutløser. Du kan stille inn kameraet så det utløser lukkeren etter enten 12 eller 2 sekunder. Fest kameraet forsvarlig på et stativ for fotografering med selvutløser.

Se «Seriefotografering» (📖 s. 55) for innstillingsmetode.

Trykk utløserknappen helt inn.

- Når **12s** er valgt:
Selvutløserlampen lyser først i omtrent 10 sekunder, så blinker den i omtrent 2 sekunder, og deretter tas bildet.
- Når **2s** er valgt:
Selvutløserlampen blinker i ca. 2 sekunder, deretter tas bildet.
- Trykk på **1/2** / **1/2** / **1/2** -knappen for å deaktivere selvutløseren.

Selvutløserlampe

! OBS

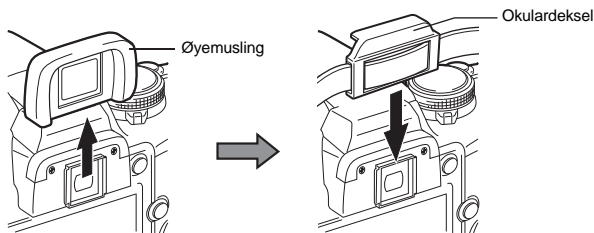
- Ikke trykk på utløserknappen når du står foran kameraet. Da kan motivet komme ut av fokus, ettersom det utføres fokusering når utløserknappen trykkes halvveis ned.

Okulardeksel

Når du tar bilder uten å se gjennom søkeren, må du feste okulardekslet til søkeren for å unngå at lys kommer inn i søkeren på grunn av endring av eksponeringen. Monter okulardekslet etter å ha fjernet øyemusingen som vist. Det samme gjelder når du skifter den ut med en alternativ øyemusing.

5

Fokusering og opptaksfunksjoner

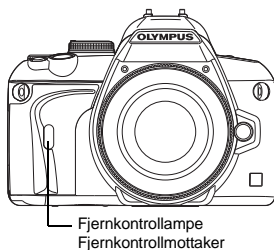
Ved å bruke den alternative fjernkontrollen (RM-1) kan du ta bilder av deg selv, eller av et nattemotiv, uten å berøre kameraet.

Kameraet kan innstilles slik at lukkeren utløses med en gang, eller 2 sekunder etter at utløserknappen på fjernkontrollen er trykket. Bulb-fotografering er også mulig ved bruk av den alternative fjernkontrollen.

Se «Seriefotografering» (s. 55) for innstillingsmetode.

Monter kameraet forsvarlig på et stativ, pek med fjernkontrollen mot fjernkontrollmottakeren på kameraet og trykk på utløserknappen på fjernkontrollen.

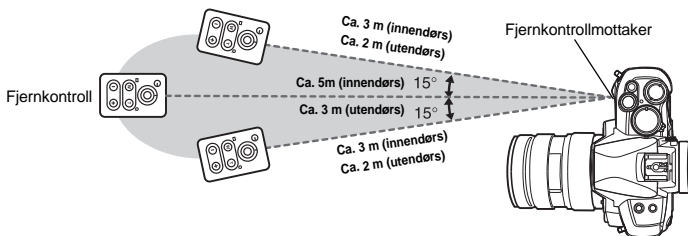
- Når **10s** er valgt:
Fokus og eksponering er låst, fjernkontrolllampen blinker, og bildet tas.
- Når **2s** er valgt:
Fokus og eksponering er låst, fjernkontrolllampen blinker, og bildet tas etter ca. 2 sekunder.

Effektivt område for overført signal

Pek med fjernkontrollen mot fjernkontrollmottakeren på kameraet innenfor det effektive området som vist under.

Når sterkt lys, f.eks. direkte sollys skinner på fjernstyringsmottakeren, eller hvis fluorescerende lys, eller utstyr som stråler ut elektriske eller radiobølger befinner seg i nærheten, kan dette begrense det effektive området.

TIPS

Fjernkontrolllampen blinker ikke etter at utløserknappen på fjernkontrollen er trykket:

- Det overførte signalet vil kanskje ikke være effektivt dersom fjernkontrollmottakeren eksponeres for kraftig lys. Flytt fjernkontrollen nærmere kameraet og trykk en gang til på utløserknappen på fjernkontrollen.
- Det overførte signalet vil kanskje ikke være effektivt dersom fjernkontrollen er for langt borte fra kameraet. Flytt fjernkontrollen nærmere kameraet og trykk en gang til på utløserknappen på fjernkontrollen.
- Det finnes signalinterferens. Rett fjernkontrollen mot fjernkontrollmottakeren på kameraet, og trykk og hold nede CH-knappen og W- eller T-zoomknappen på fjernkontrollen samtidig i minst tre sekunder frem til fjernkontrolllampen på kameraet blinker eller du kan høre en pipelyd som indikerer at signalet er mottatt.

Deaktivere opptaksmodus med fjernkontroll:

- Opptaksmodus med fjernkontroll aktiveres ikke etter opptaket. Trykk på $\frac{1}{2}$ /☺/☐-knappen for å stille inn [☐] (fotografering av enkeltbilder) osv.

For å bruke utløserknappen på kameraet i opptaksmodus med fjernkontroll:

- Utløserknappen på kameraet vil fortsatt virke, selv om opptaksmodus med fjernkontroll er stilt inn.

OBS

- Lukkeren utløses ikke hvis motivet ikke er i fokus.
- Under forhold med sterkt lys kan det være vanskelig å se fjernkontrollampen og dermed vanskelig å avgjøre om bildet er tatt eller ikke.
- Zoom er ikke tilgjengelig på fjernkontrollen.

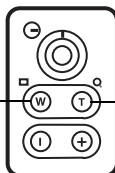
Bulb-fotografering med fjernkontrollen

Sett funksjonshjulet på **M**, og still deretter lukkerhastigheten til **[BULB]**.

 «Bulb-fotografering» (s. 46)

Trykk W-knappen på fjernkontrollen for å åpne lukkeren.

Når tiden som er stilt inn i «BULB TIMER» (s. 87) er over, stenger lukkeren automatisk.

Trykk på T-knappen for å lukke lukkeren.

Anti-støt

5

Du kan velge intervallet fra tidspunktet speilet hever seg og til lukkeren utløses. Reduserer kamerastøt som forårsakes av vibrasjoner når speilet beveger seg. Denne funksjonen er nyttig ved astrofotografi og mikroskopfotografi eller andre fotografiske situasjoner der det brukes en svært sakte lukkerhastighet, og vibrasjon av kameraet må holdes nede på et minimum.

1 MENU > [C2] > [ANTI-SHOCK[♦]]

2 Velg mellom 1 og 30 sekunder for tiden fra speilet åpnes til lukkeren aktiveres, og trykk på [OK]-knappen.

3 Antistøt legges automatisk til opptaksfunksjonene (fotografering av enkeltbilde, seriefotografering, fotografering med selvutløser og med fjernkontroll).
Se «Seriefotografering» (s. 55) for innstillingsmetode.

6 Opptaksmodus, hvitbalanse og bildemodus

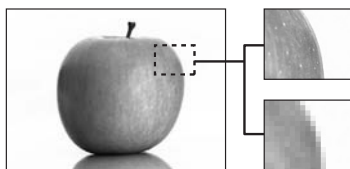
Velge lagringsmodus

Du kan velge lagringsmodus for bildene du tar. Velg den lagringsmodusen som passer best til ditt formål (utskrift, redigering på PC, nettside osv.).

Lagringsformater

JPEG

For JPEG-bilder velges en kombinasjon av bildestørrelse (**L**, **M**, **S**) og kompresjonsforhold (SF, F, N, B). Et bilde består av bildepunkter (pikslar). Når du forstørret et bilde med et lavt antall bildepunkter, vil det vises som mosaikk. Har et bilde et høyt antall bildepunkter, vil filstørrelsen (datamengden) være større, og antallet bilder som kan lagres vil være lavere. Jo høyere kompresjonen er, jo mindre er filstørrelsen. Bildene vil derimot ikke være så klare når de gjengis.

Bilde med høyt antall bildepunkter

Bilde med lavt antall bildepunkter

Bildet blir klarere

Bruksområde	Antall bildepunkter	Antall bildepunkter	Kompresjonsforhold			
			SF (superfin) 1/2,7	F (fin) 1/4	N (normal) 1/8	B (enkel) 1/12
Velg for utskriftsstørrelse	L (stor)	3648 x 2736	L SF	L F	L N	L B
		3200 x 2400				
	M (middels)	2560 x 1920	M SF	M F	M N	M B
		1600 x 1200				
For småutskrifter og bruk på nettsider-	S (liten)	1280 x 960				
		1024 x 768				
		640 x 480	S SF	S F	S N	S B

RAW

Dette er ubehandlede data som det ikke er utført endringer av hvitbalanse, skarphet, kontrast eller farge på. Bruk OLYMPUS Master for å vise et bilde på datamaskinen. RAW data kan ikke vises på et annet kamera eller ved å bruke felles programvare, og det kan ikke velges for utskriftskoding.

Det er mulig å redigere bildet tatt med opptaksmodus satt på rådata (RAW) med dette kameraet. «Redigering av stillbilder» (s. 78)

Velge lagringsmodus

JPEG

For JPEG kan du lagre 4 kombinasjoner av bildestørrelser (**L**, **M**, **S**) og kompresjonsforhold (SF, F, N, B) av ialt 12 tilgjengelige kombinasjoner. « SET» (s. 88)

Når du velger bildestørrelse **M** eller **S**, kan du videre velge størrelsen på bildepunktene.

«PIXEL COUNT» (s. 88)

RAW+JPEG

Lagrer hvert bilde både i JPEG og RAW samtidig.

RAW

Lagrer bildet i RAW-dataformat.

f.eks.) Disse 9 lagringsmodusene er tilgjengelige når **L**F/**L**N/**M**N/**S**N lagres.

RAW : RAW

JPEG : **L**F/**L**N/**M**N/**S**N

RAW+JPEG : RAW+**L**F/RAW+**L**N/RAW+**M**N/RAW+**S**N

Super-kontrollpanel

: []

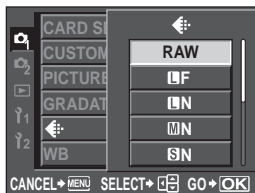
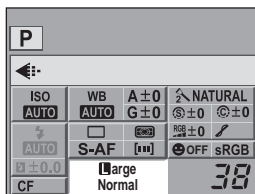
Meny

MENU []

TIPS

For å finne filstørrelsen/antall bilder som kan lagres for hver lagringsmodus:

→ «Lagringmodus og filstørrelse/antall fotografier som kan lagres» (s. 121)

6

Opptaksmodus, hvitbalanse og bildemodus

Velge hvitbalanse

Fargegjengivelsen varierer, avhengig av lysforholdene. Når f.eks. dagslys eller lys fra glødelamper reflekteres på hvitt papir, vil hvitnyansen være litt forskjellig for hver lystype. Med et digitalt kamera kan hvitfargen justeres med en digital prosessor til å gjengi mer naturlig hvitt. Dette kalles hvitbalanse. Det finnes 4 alternative innstillinger for hvitbalanse på dette kameraet.

Automatisk hvitbalanse [AUTO]

Denne funksjonen gjør kameraet i stand til å registrere automatisk hvitt på bildene og justere fargebalansen i samsvar med dette. Bruk denne modusen til vanlig bruk.

Forhåndsinnstilt hvitbalanse [] [] [] [] [] [] [WB?]

8 ulike fargetemperaturer er programmert på dette kameraet. Dette dekker en hel rekke lysforhold innendørs og utendørs, inkl. fluorescerende lys, lyspærer og blits. Bruk f.eks. forhåndsinnstilt hvitbalanse når du ønsker å gjengi mer rødt i bildet av en solnedgang, eller hvis du vil fange inn en varmere kunsteffekt i kunstig lys.

Brukerinnstilt hvitbalanse [CWB]

Du kan angi fargetemperaturen til mellom 2000K og 14000K. Se «Hvitbalanse-fargetemperatur» (☞ s. 120) for ytterligere informasjon om fargetemperatur.

☞ «Innstilling av automatisk/forhåndsinnstilt/brukerinnstilt hvitbalanse» (s. 61)

Hvitbalanse med ett trykk [☞]

Du kan stille inn optimal hvitbalanse for opptaksforholdene ved å peke mot en hvit gjenstand med kameraet, f.eks. et hvitt papirark. Hvitbalansen oppnås ved at denne innstillingen lagres som en av de forhåndsinnstilte hvitbalanseinnstillingene.

☞ «Stille inn hvitbalanse med ett trykk» (s. 63)

Hvitbalanse modus	Lysforhold
AUTO	Brukes for de fleste lysforhold (når det finnes en hvit del innenfor søkeren). Bruk denne modusen til vanlig bruk.
☀ 5300K	For fotografering ute på en klar dag, eller for å fange inn rødfargen i solnedgangene eller fargene i fyrverkeri
🏠 7500K	For fotografering i skygger ute på en klar dag
☁ 6000K	For å fotografere ute på en overskyet dag
💡 3000K	For fotografering i lys fra glødelamper
📠 4000K	For fotografering i hvitt fluorescerende lys
📠 4500K	For fotografering i lys fra et nøytralt hvitt lysstoffrør
📠 6600K	For fotografering i lys fra et dagslys-lystoffrør
WB ⚡ 5500K	For fotografering med blits
☞	Fargetemperatur stilt inn med hvitbalanse med ett trykk. ☞ «Stille inn hvitbalanse med ett trykk» (s. 63)
CWB	Fargetemperatur stilt inn i brukermenyen for hvitbalanse. Denne kan angis til mellom 2000K og 14000K. Hvis verdien ikke er stilt inn, settes den til 5400K.

Innstilling av automatisk/forhåndsinnstilt/brukerinnstilt hvitbalanse **WB**

Du kan justere hvitbalansen ved å velge passende fargetemperatur for lysforholdene.

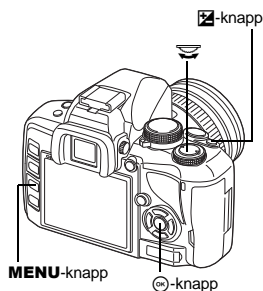
Super-kontrollpanel

☞ ▶ ☞: [WB]

- Brukerinnstilt hvitbalanse stilles inn ved å velge [CWB] og dreie på reguleringshjulet mens ☞-knappen holdes nede.

Meny

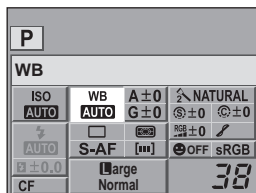
MENU ▶ [☞] ▶ [WB]

Innstillingsvisning

Vises ikke når hvitbalansen er satt på AUTO.

TIPS

Når motiver som ikke er hvite virker hvite:

→ Hvis det ikke finnes nær hvitt farge på bildet som er innrammet på skjermen ved innstilling av automatisk hvitbalanse, kan ikke hvitbalansen fastslås korrekt. I et slikt tilfelle må du forsøke forhåndsinnstilt hvitbalanse eller hvitbalanse med ett trykk.

Hvitbalansekompensasjon

Med denne funksjonen kan du foreta fine endringer av innstillingene av automatisk hvitbalanse og forhåndsinnstilt hvitbalanse.

Super-kontrollpanel

ON ▶ [WB]

6

Meny

MENU ▶ [WB]

- Velg hvitbalansen som skal justeres og trykk på [WB].

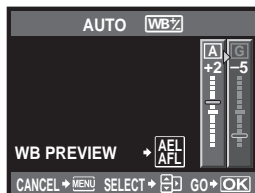
Justere hvitbalansen i retning A (oransje-blå)

Avhengig av de opprinnelige hvitbalanseforholdene vil bildet bli sterkere oransje når det justeres mot +, og mer blått når det justeres mot –.

Justere hvitbalansen i retning G (grønn-magenta)

Avhengig av de opprinnelige hvitbalanseforholdene vil bildet bli mer grønt når det justeres mot +, og mer magenta når det justeres mot –.

- Hvitbalansen kan justeres i 7 trinn i hver retning.

TIPS

Kontroll av den justerte hvitbalansen:

→ Når du har innstilt kompensasjonsverdien, retter du kameraet mot motivet for å ta et prøvebilde. Når **AEL/AFL**-knappen trykkes, vises prøvebilder som er tatt med de aktuelle hvitbalanseinnstillingene.

Justere alle innstillinger av hvitbalansemodus på en gang:

→ Se «ALL [WB]» (s. 88).

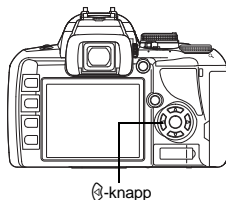
Stille inn hvitbalanse med ett trykk

Denne funksjonen er praktisk når du trenger mer presis hvitbalanse enn den forhåndsinnstilt hvitbalanse kan gi. Pek med kameraet mot et hvitt papirark under den lyskilden du vil bruke, for å fastslå hvitbalansen. Optimal hvitbalanse for de aktuelle opptaksforhold kan lagres i kameraet. Dette er praktisk både når du fotograferer et motiv i naturlig lys og ved bruk av varierende lyskilder med ulike fargetemperaturer.

Still [**FUNCTION**] til [**WB**] på forhånd. (s. 85)

- 1 Pek mot et hvitt papirark med kameraet.**
  - Plasser papiret slik at det fyller ut søkeren. Pass på at det ikke finnes skygger.
- 2 Trykk på utløserknappen mens du holder **Q**-knappen nede.**
  - Skjermen for hvitbalanse med ett trykk vises.
- 3 Velg [YES] og trykk på **OK**-knappen.**
  - Hvitbalansen er registrert.
  - Den registrerte hvitbalansen lagres i kameraet som forhåndsinnstilt hvitbalanse. Dataene slettes ikke når kameraet slås av.

TIPS

Når du har trykket utløserknappen, vises [WB NG RETRY]:

→ Når det ikke finnes nok hvitt på bildet, eller når bildet er for lyst, for mørkt, eller når fargene ser unaturlige ut, kan du ikke registrere hvitbalansen. Endre innstillingene av blenderåpning og lukkerhastighet, gjenta deretter prosedyren fra punkt 1.

Bildemodus

Du kan velge bilde bildetone for å skape unike bildeeffekter. Du kan også finjustere bildeparametere, f.eks. kontrast og skarphet, for hver modus. De justerte parametrene lagres i hver bildeeffektmodus.

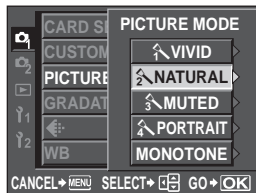
- [**VIVID**] : Produserer levende farger.
- [**NATURAL**] : Produserer naturlige farger.
- [**MUTED**] : Produserer grunne fargetoner.
- [**PORTRAIT**] : Gir vakre hudtoner.
- [**MONOTONE**] : Gir svart/hvitt.

Super-kontrollpanel

: [PICTURE MODE]

Meny

MENU > [**Q**] >
[PICTURE MODE]

6

Opptaksmodus, hvitbalanse og bildemodus

Justerbare parametre klassifiseres i henhold til bildemodus. De individuelle parametrene er som følger.

[CONTRAST] : Skille mellom lyst og mørkt

[SHARPNESS] : Bildets skarphet

[SATURATION] : Hvor levende fargene er

[B&W FILTER] : Gir bilde i svart/hvitt. Filterfargen blir lysere, og den komplementerende fargen blir mørkere.

[N: NEUTRAL] : Skaper et normalt svart/hvitt-bilde.

[Ye: YELLOW] : Gjengir en klart definert hvit sky med naturlig blå himmel.

[Or: ORANGE] : Framhever farger litt på blå himmel og solnedganger.

[R: RED] : Framhever sterkt fargene på blå himmel og lysstyrken på høstfarget løvverk.

[G: GREEN] : Framhever sterkt fargene på røde lepper og grønt løv.

[PICT. TONE] : Fargelegger et svart/hvitt-bilde.

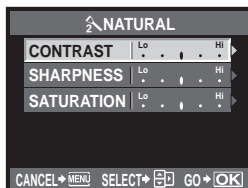
[N: NEUTRAL] : Skaper et normalt svart/hvitt-bilde.

[S: SEPIA] : Sepia

[B: BLUE] : Blåaktig

[P: PURPLE] : Purpuraktig

[G: GREEN] : Grønnaktig

6 Gradering

I tillegg graderingsinnstillingen **[NORMAL]** kan du velge mellom 3 andre graderingsinnstillinger.

[HIGH KEY] : Gradering for et lyst motiv.

[LOW KEY] : Gradering for et mørkt motiv.

[AUTO] : Deler bildet inn i enkelte deler og justerer lysstyrken separat for hver del. Dette er nyttig for bilder som har områder med store kontraster hvor det hvite er for lyst og det svarte er for mrkt.

[NORMAL] : Bruk **[NORMAL]**-modus ved vanlig bruk.

HIGH KEY

Egnet for motiver som vanligvis er framhevet.

LOW KEY

Egnet for motiver som vanligvis er skyggelagt.

Super-kontrollpanel

: **[GRADATION]**

Meny

MENU > > **[GRADATION]**

! **OBS**

- Kontrastjusteringen fungerer ikke når **[HIGH KEY]**, **[LOW KEY]** eller **[AUTO]** er stilt inn.

Bildestøyreduksjon

Denne funksjonen reduserer bildestøyen som genereres under lang eksponering. Når du tar bilder om natten, er lukkerhastighetene saktere, og det vil ofte oppstå støy på bildene. Med **[NOISE REDUCT.]**, kan kameraet redusere bildestøyen automatisk for å produsere klarere bilder. Når stilt til **[AUTO]**, aktiveres støyreduksjon kun ved lav lukkerhastighet. Når stilt til **[ON]**, er støyreduksjon aktivert hele tiden. Når støyreduksjon er aktivert, tar det ca. dobbelt så lang tid å ta et bilde.

OFF

ON/AUTO

Meny

MENU ▶ **[M]** ▶ **[NOISE REDUCT.]**

- Støyreduksjonen aktiveres etter fotograferingen.
- Kortleserlampen blinker under støyreduksjonen. Du kan ikke ta flere bilder før kortleserlampen slukker.
- **[busy]** vises i søkeren mens støyreduksjonen er aktivert.

! OBS

- Når **[SCN]**-modusen er stilt til **[OFF]**, er **[NOISE REDUCT.]** stilt fast til **[ON]**.
- Under seriefotografering står **[NOISE REDUCT.]** automatisk på **[OFF]**.
- Denne funksjonen vil ikke virke effektivt i alle fotograferingssituasjoner eller for alle motiver.

Støyfilter

Du kan velge behandlingsnivået for bildestøy. Bruk **[STANDARD]** til vanlig bruk. **[HIGH]** anbefales når det gjøres opptak med høy følsomhet.

Meny

MENU ▶ **[M]** ▶ **[NOISE FILTER]**

Blitsmodusinnstillinger

Kameraet stiller inn blitsmodus i samsvar med ulike faktorer, f.eks. opptaksmønster og blitstiming. Hvilke blitsmoduser som er tilgjengelige, avhenger av eksponeringsmodus. Blitsmodusene er tilgjengelige for alternative eksterne blitsere.

Automatisk blits AUTO

Blitsen utløses automatisk ved svake lysforhold eller motlys. Plasser AF-søkeren på motivet når du skal fotografere et motiv der lyset kommer bakfra.

Blitz for røddøyereduksjon

I modusen blits for røddøyereduksjon utløses en serie forutgående blitslys rett før den egentlige blitsen utløses. Dermed vendes den fotograferte personens øyer til det skarpe lyse, hvilket reduserer røddøye fenomenet. I **SM**-modus utløses alltid blitsen.

Personens øyne vises røde

OBS

- Etter at de små blitslysene er utløst på forhånd, tar det ca. 1 sekund før lukkeren utløses. Hold kameraet stødig for å unngå at det beveger seg.
- Effekten kan være begrenset hvis personen ikke ser rett inn i de små blitslysene som utløses på forhånd, eller hvis fotograferingsavstanden er for stor. Individuelle fysiske egenskaper kan også begrense effekten.

Sakte synkronisering (1. gardin) SLOW

Blitsen for sakte synkronisering er beregnet på langsomme lukkerhastigheter. Vanligvis når du fotografere med blits, kan ikke lukkerhastighetene gå under et visst nivå for å forhindre at kameraet blir ustødig. Men når du tar bilde av et motiv mot en nattbakgrunn, kan hurtige lukkerhastigheter gjøre bakgrunnen for mørk. Sakte synkronisering gir deg anledning til å ta opp både bakgrunnen og hovedmotivet. Ettersom lukkerhastigheten er sakte, må du passe på å stabilisere kameraet ved hjelp av et stativ, slik at bildet ikke blir uskarpt.

1. gardin

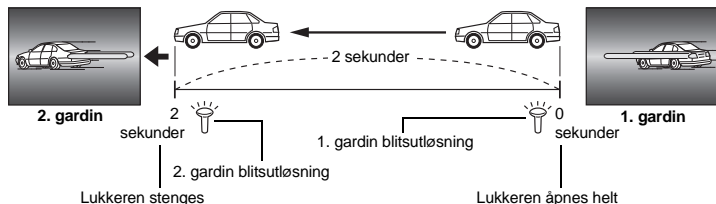
Vanligvis utløses blitsen rett etter at lukkeren åpnes fullstendig. Dette kalles 1. gardin. Denne metoden brukes vanligvis for fotografering med blits.

Sakte synkronisering (2. gardin) SLOW/2nd CURTAIN

2. gardin blits utløses rett før lukkeren lukkes. Ved å endre blitstiming kan du skape interessante effekter på bildet, for eksempel uttrykke en bils bevegelser ved å vise sporene etter lysene bak den. Jo lavere lukkerhastigheten er, jo bedre vil effekten bli.

I **SM**-modus utløses alltid blitsen.

Hvis lukkerhastigheten er satt til 2 sekunder

Sakte synkronisering (1. gardin)/blits for røddødereduksjon SLOW

Når du bruker sakte synkronisering med blitsopptak, kan du også bruke denne funksjonen for å oppnå røddødereduksjon. Når du tar bilde av en person mot en nattbakgrunn, gir denne funksjonen deg anledning til å redusere røddødefenomenet. Ettersom det under 2. gardin synkronisering går lang tid mellom utløsningen av de små blitslysene på forhånd og opptaket, er det vanskelig å oppnå røddødereduksjon. Derfor er bare innstilling av 1. gardin synkronisering tilgjengelig.

Fill-in flash

Blitsen utløses uansett lysforhold. Denne modusen er praktisk når man vil fjerne skygger fra en persons ansikt (f.eks. skygger fra løv), i en motlyssituasjon, eller når man vil justere fargeendringen som produseres av kunstig lys (særlig fluorescerende lys).

OBS

- Når blitsen utløses, settes lukkerhastigheten til 1/180 sek. eller mindre. Når en person fotograferes med fill-in flash mot en lys bakgrunn, kan bakgrunnen bli overeksponert. Bruk i dette tilfellet den eksterne blitsen FL-50R (ekstra tilbehør) eller en lignende blits, og fotografer i Super FB-blitsmodus. «Super FP-blitsmodus» (s. 71)

Blits av

Blitsen utløses ikke.

Selv i denne modus kan blitsen brukes som en AF illuminator når den er hevet.

«AF ILLUMINAT.» (s. 83)

Manuell blits

Dette gjør at den integrerte blitsen kan sende ut en fast lysmengde. For å fotograferer med manuell blits må du stille inn f-tallet på linsen i samsvar med avstanden til motivet.

Lysmengdeforhold	GN: Ledetall (tilsvarer ISO 100)
FULLT (1/1)	12
1/4	6
1/16	3
1/64	1,5

Beregn f-tallet på linsen ved hjelp av følgende formel:

$$\text{Blenderåpning (f-tall)} = \frac{\text{GN x ISO-følsomhet}}{\text{Avstand til motivet (m)}}$$

ISO-følsomhet

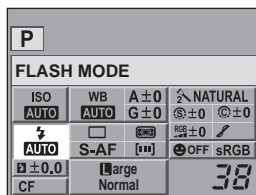
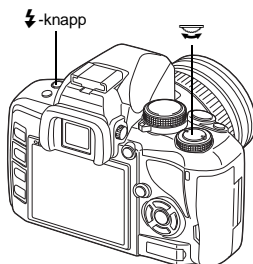
ISO-verdi	100	200	400	800	1600
ISO-følsomhet	1.0	1.4	2.0	2.8	4.0

Innstillingsmetode

Direkteknapp

Super-kontrollpanel

7

- Tilgjengelige blitsmodi avhenger av opptaksmodusen. Se «Blitsmoduser som kan stilles inn i opptaksmodus» (s. 119) for mer informasjon.

Fotografering med blits

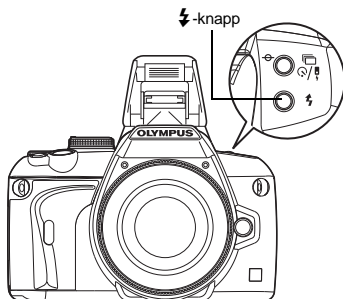
Fotografering med den innebygde blitsen

Dersom du tar bilde av et motiv med en linse som er videre enn 14 mm (tilsvarende 28 mm på kamera for 35 mm film), kan lyset som stråles ut av blitsen, lage en vignetteffekt. Om det oppstår vignetteffekt eller ikke, avhenger også av linsetypen og opptaksforholdene (f.eks. avstanden til motivet).

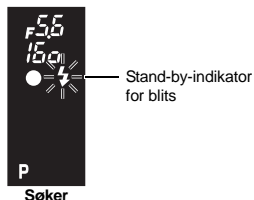
- 1 Trykk på -knappen for å heve den innebygde blitsen.

- Den innebygde blitsen vil automatisk sprette opp og uløses under svake lysforhold i de følgende modi.

AUTO//////////

- 2 Trykk **utløserknappen halvveis ned**.
  - ⚡ indikator (blits klar) tennes når blitsen er klar til å utløses. Når indikatoren blinker, lades blitsen. Vent til ladingen er avsluttet.
- 3 Trykk **utløserknappen helt inn**.

TIPS

Hvis du ønsker at blitsen skal sprette opp automatisk:
 → Sett [AUTO POP UP] til [OFF]. «AUTO POP UP» (s. 88)

! OBS

- Når [⚡ RC MODE] er stilt til [ON], vil den innebygde blitsen kun utløses for å kommunisere med den eksterne blitsen, og dermed ikke fungerer som en blits. «Fotografering med Olympus trådløst RC blitssystem» (s. 71)

Blitsintensitetskontroll

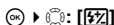
Blitsstyrken kan justeres fra +3 til -3.

I noen situasjoner (f.eks. når det tas bilde av små motiver, ting som ligger langt borte, etc.) kan du oppnå bedre resultater ved å justere lyset fra blitsen («blitsstyrken»). Det er nyttig når du vil øke kontrasten (skillet mellom lyst og mørkt) på bildene for å gjøre bildene mer levende.

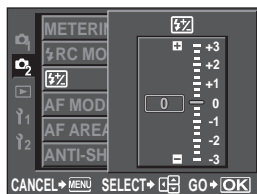
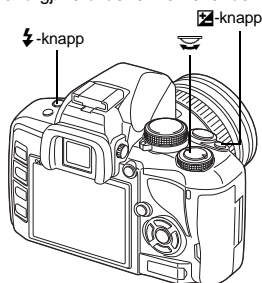
Direkteknapp

Super-kontrollpanel

Meny

! OBS

- Dette virker ikke med manuell blits.
- Dette fungerer ikke når kontrollmodus for blitsen er satt på MANUAL på den elektroniske blitsen.
- Dersom blitsstyrken justeres på den elektroniske blitsen, vil den kombineres med kameraets blitsstyrkeinnstilling.
- Hvis [Blitz]+[Blitz] settes på [ON] vil blitsstyrkeverdien legges til verdien for eksponeringskompensasjon. «Blitz+Blitz» (s. 87)

Fotografering med ekstern blits

I tillegg til kameraets innebygde blitsfunksjoner kan du bruke alle eksterne blitsere som er spesifisert for bruk med dette kameraet. Dette gjør deg i stand til å utnytte et bredere spekter av teknikker for fotografering med blits så de passer til varierende opptaksforhold. De eksterne blitsene kommuniserer med kameraet, hvilket gjør deg i stand til å betjene kameraets blitsmoduser med diverse tilgjengelige blitskontrollmoduser, f.eks. TTL-AUTO og Super FP. En ekstern blitsenhet som er spesifisert for bruk med dette kameraet kan monteres på kameraet ved å feste det til kameraet blitsfot. Les også bruksanvisningen for den eksterne blitsen.

Funksjoner som er tilgjengelige ved bruk av ekstern blits

Alternativ blits	FL-50R	FL-50	FL-36R	FL-36	FL-20	RF-11	TF-22
Blitskontrollmodus	TTL-AUTO, AUTO, MANUAL, FP TTL AUTO, FP MANUAL				TTL-AUTO, AUTO, MANUAL	TTL-AUTO, MANUAL	
GN (ledetall) (ISO100)	GN50 (85 mm [*]) GN28 (24 mm [*])		GN36 (85 mm [*]) GN20 (24 mm [*])		GN20 (35 mm [*])	GN11	GN22
RC-modus	✓	—	✓	—	—	—	—

* Linsens fokallengde som kan brukes (beregningen er basert på kamera for 35 mm film)

! OBS

- Alternativ blits FL-40 kan ikke brukes.

Bruk av ekstern elektronisk blits

Sørg for å montere blitsen på kameraet før du slår på blitsen.

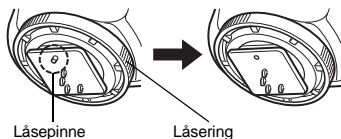
1 Fjern blitsskodeskilet ved å skyve det i den retningen som pilen på illustrasjonen viser.

- Oppbevar blitsfotekslet på et trygt sted for å unngå å miste det. Du kan feste blitsskodeskilet til baksiden av okulardekslet, som er festet til stroppen. Sett tilbake blitsskodeskilet på kameraet etter å ha fjernet den eksterne blitsen.

2 Fest den elektroniske blitsen til blitsskoen på kameraet.

- Dersom låsepinnen sticker ut, må du dreie blitsskoens låsering så langt det går i motsatt retning av LOCK. Da trekkes låsepinnen inn igjen.

3 Slå på blitsen.

- Når ladelampen på blitsen tennes, er ladingen avsluttet.
- Blitsen synkroniseres med kameraet med en hastighet på 1/180 sek. eller mindre.

4 Velg en blitsmodus.

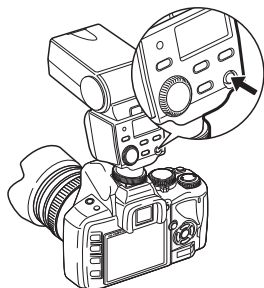
5 Velg blitskontrollmodus.

- TTL-AUTO anbefales for vanlig bruk.

6 Trykk utløserknappen halvveis ned.

- Informasjon om fotograferingen, f.eks. ISO-følsomhet, blenderverdi og lukkerhastighet, kommuniseres mellom kameraet og blitsen.

7 Trykk utløserknappen helt inn.

! OBS

- Det er ikke mulig å bruke den innebygde blitsen når en eksternt blits er montert på blitsfoten.

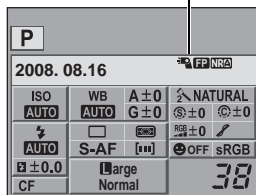
Super FP-blitsmodus

Super FP-blits er tilgjengelig med FL-50R eller FL-36R.

Bruk super FP-blits hvis vanlige blitsler ikke kan brukes for høye lukkerhastigheter.

Fill-in flash-opptak med åpen blenderåpning (f.eks. ved portrettfotografering utendørs) er også mulig med Super FP-blitsmodus. Du finner detaljert informasjon i bruksanvisningen for den eksterne blitsen.

Super FP-blitsmodus

Fotografering med Olympus trådløst RC blitssystem

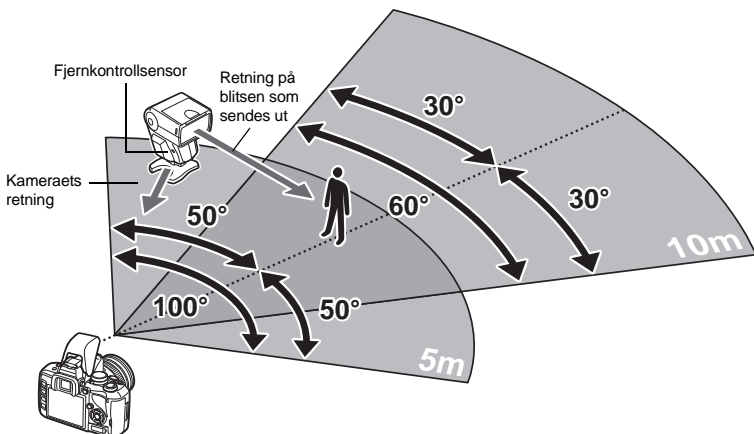
Med Olympus' trådløse RC-blitssystem er det mulig å fotografere med blits trådløst.

Med trådløst-blitssystemet kan du ta bilder med flere trådløse blitsler og kontrollere blitsene i tre grupper (A, B og C). Den innebygde blitsen brukes til å kommunisere mellom kameraet og de eksterne blitsene.

Se bruksanvisningen for den eksterne blitsen for mer informasjon om trådløst blits.

Oppsettsavstand for trådløst blits

Plasser den trådløse blitsen slik at trådløssensoren vender mot kameraet. Retningslinjer for oppsettets avstand vises nedenfor. Rekkevidden varierer avhengig av omgivelsene.

- 1 Plasser blitsen i samsvar med «Oppsettsavstand for trådløst blits», og slå på blitsen.
- 2 Sett blitsen i RC-modus med MODE-knappen, og still inn kanal og gruppe for blitsen.

3 Sett RC-modusen i kameraet på [ON].

• MENU ▶ [C1] ▶ [⚡ RC MODE] ▶ [ON]

• Super-kontrollpanelet veksler til RC-modus.

• Du kan trykke på **INFO**-knappen for å skifte skjermen på super-kontrollpanelet.

4 Bruk super-kontrollpanelet for å stille inn blitsmodus og andre innstillinger for hver gruppe.

Blitsstyrkeverdi

Gruppe

- Velg blitskontrollmodus og juster blitsstyrken individuelt for gruppe A, B, og C. Velg blitsstyrke for MANUAL.

Blitskontrollmodus

Blitsstyrke

Normal blits/Super FP-blits

- Veksle mellom normal blits og Super FP-blits.

Kommunikasjonslysnivå

- Still kommunikasjonslysnivået til [HI], [MID] eller [LO].

Kanal

- Still inn kommunikasjonskanalen til samme kanal som er benyttet på blitsen.

The diagram shows a camera's control panel with the following elements:

- Top Left:** A 'P' icon in a box.
- Top Center:** A digital display showing '2008. 08.16'.
- Top Right:** An 'RC' icon in a box.
- Middle Row:** Three buttons labeled 'A', 'B', and 'C' with icons. To their right are buttons for '+1.0', 'FP', and 'LO'.
- Bottom Row:** Three buttons labeled 'OFF', 'M', and 'CH'. To their right is a '2' button.
- Bottom Right:** A large digital display showing '38'.

5 Velg en blitsmodus.

• Blits for røddøyereduksjon er ikke mulig i RC-modus.

6 Trykk på ⚡-knappen for å heve den innebygde blitsen.

7 Etter at opptaksforberedelsene er fullført, bør du ta noen prøvebilder for å sjekke hvordan blitsen fungerer, samt kvaliteten på bildene.

8 Start fotograferingen mens du sjekker lading fullført -indikasjonene på kameraet og blitsen.

7

! OBS

• Selv om det ikke er noen begrensninger på antallet trådløse blitsen du kan bruke, anbefales det at hver gruppe ikke har mer enn tre blitsen – dette for å forhindre funksjonsfeil på blitsene som følge av innbyrdes interferens.

• I RC-modus brukes den innebygde blitsen til å kontrollere trådløsbliksen. Den innebygde blitsen kan ikke brukes som blits i denne modusen.

• For 2. gardin-synkronisering setter du lukkerhastigheten og antisjokkinnstillingene på under 4 sekunder. Hvis du bruker en lavere lukkerhastighet eller antisjokkinnstilling enn dette, vil fotografering med trådløs blits eventuelt ikke fungere korrekt.

Bruk av vanlige blitser

Du kan ikke bruke kameraet til å justere mengden av lys som sendes ut fra blitsen for vanlige blitsapparater, bortsett fra blitser som er spesifisert for bruk med dette kameraet. For bruk av en vanlig blits, koble den til blitsskoen. Sett kameraets opptaksmodus på **M**.

1 Demonter blitsskoen for å kople blitsen til kameraet.

2 Sett opptaksmodus på **M**, still deretter inn blenderverdi og lukkerhastighet.

- Sett lukkerhastigheten på 1/180 sek eller saktere. Dersom lukkerhastigheten er raskere enn dette, kan ikke blitser som finnes i handelen brukes.
- En langsommere lukkerhastighet kan føre til uskarpe bilder.

3 Slå på blitsen.

- Pass på å slå på blitsen etter at du har montert den på kameraet.

4 Still inn ISO-følsomhet og blenderverdi på kameraet i samsvar med blitskontrollmodusen på blitsen.

- Se bruksanvisningen for blitsen vedrørende instruksjoner om hvordan blitskontrollmodusen stilles inn.

! OBS

- Blitsen utløses hver gang utløserknappen betjenes. Dersom du ikke behøver å bruke blits, må du slå av blitsen.
- Kontroller på forhånd at blitsen du bruker er synkronisert med kameraet.

Ikke-spesifiserte blitser som er tilgjengelige

- 1) Eksponeringstidene ved bruk av blits krever at det gjøres justeringer på blitsen. Dersom blitsen brukes i automatisk modus, må du sjekke at den er i samsvar med f-tallet og innstillingen av ISO-følsomhet på kameraet.
- 2) Selv om blitsens automatiske f-tall og ISO-følsomheten er stilt inn identisk med på kameraet, vil man kanskje ikke få korrekt eksponering, avhengig av opptaksforholdene. I et slikt tilfelle må du justere det automatiske f-tallet eller ISO på blitsen, eller beregne avstanden i manuell modus.
- 3) Bruk en blits med en belysningsvinkel som svarer til lensens fokallengde. Fokallengden til lensen for 35 mm film er ca. dobbelt så lang som fokallengden til lensene som er konstruert for dette kameraet.
- 4) Ikke bruk en blits eller annet TTL-blitstilbehør som har andre kommunikasjonsfunksjoner i tillegg til de på de spesifiserte blitsene, da den i så fall ikke bare ikke vil fungere normalt, men også kan forårsake skader på kameraets kretser.

Enkeltramme/visning av nærbilde

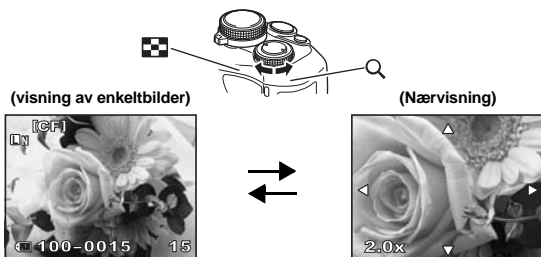
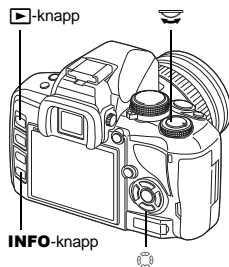
Grunnleggende fremgangsmåte for å vise bildene er vist under.

Følg imidlertid punkt 1 nedenfor før du bruker noen av disse funksjonene. Du kan stille inn kameraet til å veksle automatisk til bildefremvisning etter fotografering. «REC VIEW» (s. 90)

1 Trykk på -knappen (visning av enkeltbilder).

- Det sist opptatte bildet vises.
- LCD-monitoren går av hvis det ikke utføres noen funksjoner på mer enn 1 minutt. Kameraet slås automatisk av hvis det ikke betjenes innen 4 timer. Slå kameraet på igjen.

2 Bruk for å velge de bildene du vil se. Du kan også dreie funksjonshjulet til for visning av nærbilder.

Trykk på for å skifte nærbildeposisjon.

- : Viser bildet som ble lagret 10 bilder lenger bak
- : Viser bildet som ble lagret 10 bilder lenger fram
- : Viser neste bilde
- : Viser forrige bilde

Trykk på **INFO**-knappen ↓

(Posisjon for visning av nærbilde)

Trykk på for å flytte visningen av nærbildeposisjon. Når [**FACE DETECT**] (s. 39) er stilt til [**ON**], vises en ramme rundt det gjenkjente ansiktet. Trykk på for å flytte rammen til et annet ansikt.

Trykk på **INFO**-knappen ↓

(Nærvisning bilde for bilde)

Trykk på for å vise nærbildene, bilde for bilde. Når [**FACE DETECT**] er stilt til [**ON**], trykk på for å flytte til et annet ansikt i nærbildeposisjon.

- Trykk på **INFO**-knappen for å gå tilbake til nærvisning.

Indeksvisning/kalendervisning

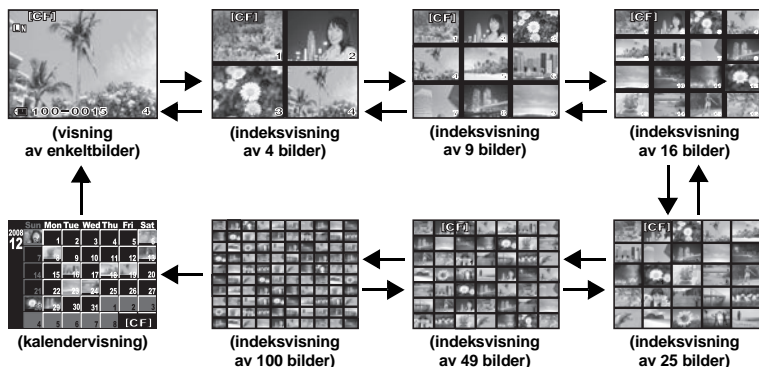
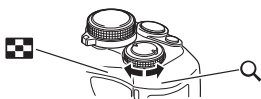
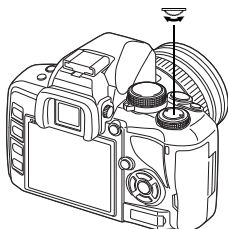

Denne funksjonen gir deg anledning til å se flere bilder på monitoren samtidig. Dette er praktisk når du ønsker å søke raskt gjennom et større antall bilder for å finne et spesielt bilde.

Hver gang du vrir funksjonshjulet mot under visning av enkeltbilder, endres antallet viste bilder mellom 4, 9, 16, 25, 49 og 100 bilder.

- : Går til forrige bilde
- : Går til neste bilde
- : Går til øverste bilde
- : Går til nederste bilde

- Drei reguleringshjulet til for å vende tilbake til visning av enkeltbilder.

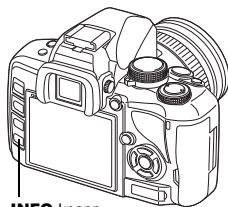

Kalendervisning

Med kalendervisning kan du vise bilder som er lagret på minnekortet, sortert etter dato. Dersom flere bilder ble tatt på samme dag, vises bildet som ble tatt først den dagen. Bruk for å velge en dato og trykk på -knappen for å avspille bildene for den valgte datoen i enkeltbildevisning.

Dette gir deg anledning til å få vist fram detaljert informasjon om bildet.

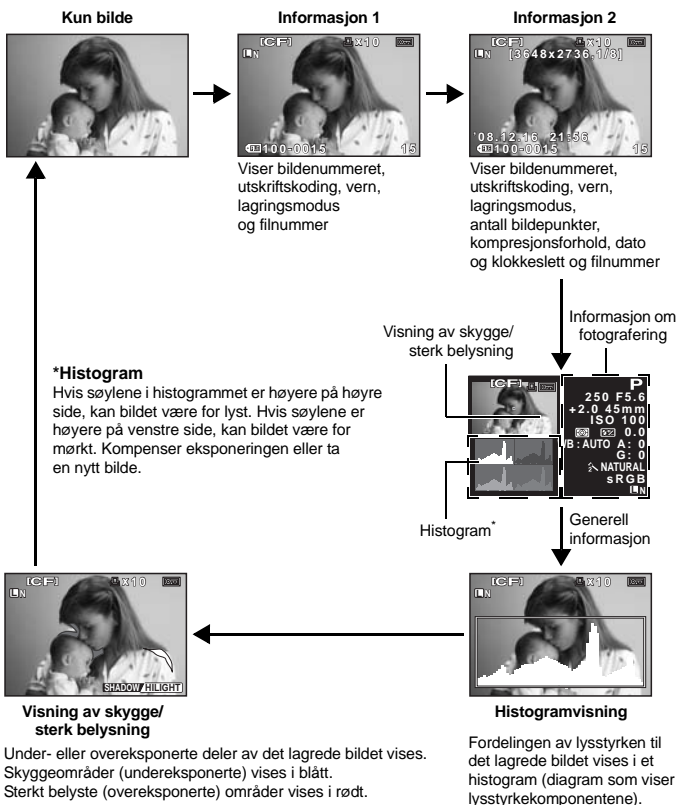
Luminansinformasjon kan også vises med kurver for histogram og sterkt belyste bildepartier.

INFO-knapp

Trykk gjentatte ganger på **INFO**-knappen til den ønskede informasjonen vises.

- Innstillingen lagres og vises neste gang informasjonsdisplayet åpnes.

Lysbildevisning

Denne funksjonen viser på løpende bånd bilder som er lagret på minnekortet. Bildene vises i tur og orden i ca. 5 sekunder, og visningen starter fra det aktuelle viste bildet. Lysbildevisning kan utføres samtidig med indekssvisning. Du kan velge antall bilder som skal vises under lysbildevisning fra 1, 4, 9, 16, 25, 49 eller 100.

1 **MENU** > [ ] > [ ]

2 Still inn med [ ].

[ ] (1-bildevisning)/[ ] (4-bildevisning)/

[ ] (9-bildevisning)/[ ] (16-bildevisning)/

[ ] (25-bildevisning)/[ ] (49-bildevisning)/

[ ] (100-bildevisning)

3 Trykk på [ ]-knappen for å starte lysbildevisningen.

4 Trykk på [ ]-knappen for å stanse lysbildevisningen.

Ved valg av [ ]

! OBS

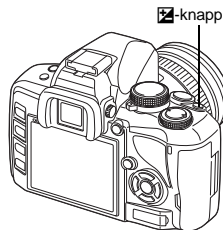
- Hvis lysbildevisningen er aktivert i ca. 30 minutter, slås kameraet automatisk av.

Rotere bilder

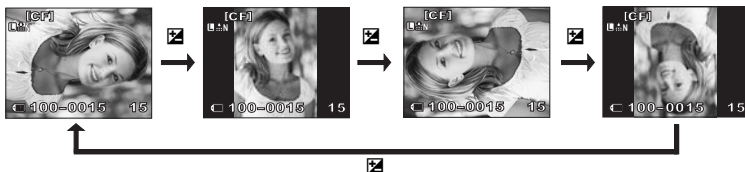
Denne funksjonen lar deg rotere bilder og vise dem vertikalt på monitoren under visning av enkeltbilder. Dette er praktisk når du holder kameraet vertikalt når du tar bildet. Bildene vises automatisk i korrekt retning, selv om kameraet er snudd.

1 **MENU** > [ ] > [ ]

- Satt på [ON] vil bilder som er tatt vertikalt, automatisk bli rotert og vist med korrekt orientering under visningen. Du kan også trykke på [ ]-knappen for å rotere og vise bildet.
- Det roterte bildet lagres på minnekortet i denne posisjonen.

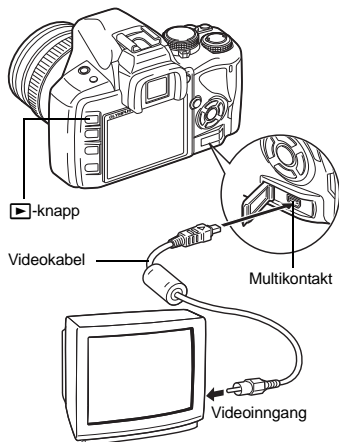
Opprinnelig bilde før det roteres

Visning på TV

Bruk videokabelen som fulgte med kameraet for å vise lagrede bilder på TV-apparatet.

- 1 Slå TV-apparatet av og kople videokabelen til som vist.
- 2 Slå på TV-en og still den inn på videoinngang. Du finner detaljert informasjon om å veksle til videoinngang i bruksanvisningen for TV-apparatet.
- 3 Slå kameraet på og trykk på -knappen (visning).

! OBS

- Bruk videokabelen som fulgte med, for å kople kameraet til et TV-apparat.
- Kontroller at kameraets videoinngangssignaltypen er den samme som TV-apparatets videoutgangssignaltypen. «VIDEO OUT» (s. 90)
- Kameraets monitor slås automatisk av når videokabelen kobles til kameraet.
- Bildet kan vises ute av midten, alt etter TV-skjermen.

8

Redigering av stillbilder

Lagrede bilder kan redigeres og lagres som nye bilder. Tilgjengelige redigeringsfunksjoner avhenger av bildeformatet (bildelagringsmodus).

En JPEG-fil kan skrives ut som den er, uten endringer. En RAW-fil kan derimot ikke skrives ut som den er. Bruk redigere RAW-funksjonen for å omforme RAW-dataformatet til JPEG for å skrive ut en RAW-fil.

Redigering av bilder som er laget i RAW-dataformat

Kameraet utfører en bildebehandling (f.eks. justering av hvitbalanse og skarphet) på bilder i RAW-dataformat og lagrer så dataene i en ny fil i JPEG-format. Mens du sjekker de lagrede bildene, kan du redigere dem som du ønsker.

Bildebehandlingen utføres ut fra de aktuelle kamerainnstillingene. Endre kamerainnstillingene i samsvar med dine preferanser før du redigerer.

Redigering av bilder som er laget i JPEG-dataformat

[SHADOW ADJ]

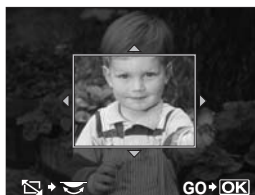
Lysner et mørkt motiv i motlys.

[REDEYE FIX]

Reduserer rødøyeefenomenet under fotografering med blits.

[

Still inn størrelsen for beskæring med reguleringshjulet og posisjonen med piltastene.

[BLACK & WHITE] Lager svart/hvitt-bilder.

[SEPIA] Lager sepiabilder.

[SATURATION] Stiller inn fargedybden. Sjekk bildene på skjermen for å justere fargemetningen.

[

Omformer bildefilstørrelsen til 1280 x 960, 640 x 480 eller 320 x 240.

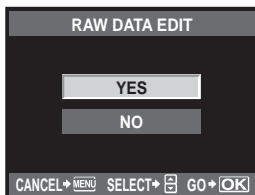
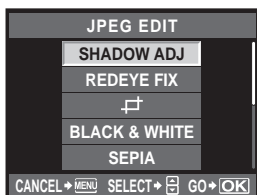
1 MENU $\rightarrow$ [] $\rightarrow$ [EDIT]

2 Bruk () for å velge et bilde og trykk deretter på -knappen.

- Kameraet identifiserer bildedataformatet.
- For bilder lagret i RAW+JPEG-format ber skjermen deg om å velge hvilke data du vil redigere.

3 Innstillingsskjermen varierer alt etter bildedataformat. Velg det du ønsker å redigere og utfør følgende trinn.

Kontroller dataformatet herfra.

- Det redigerte bildet lagres som et annet bilde enn det opprinnelige bildet.
- Trykk på **MENU**-knappen for å forlate redigeringsmodus.

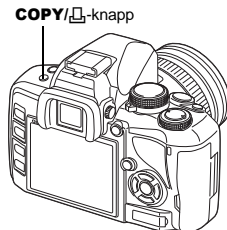
! OBS

- Det kan hende at rødøyejusteringen ikke vil fungere, avhengig av bildet. Rødøyejusteringen kan påvirke andre deler av bildet, i tillegg til øynene.
- Redigering av et JPEG-bilde er ikke mulig i følgende tilfeller:
Når et bilde er lagret i RAW, når et bilde er behandlet på en PC, når det ikke er tilstrekkelig plass på minnekortet, når et bilde er lagret på et annet kamera.
- Når du endrer størrelsen () på et bilde, kan du ikke velge et høyere antall bildepunkter enn det som opprinnelig ble lagret.

Denne funksjonen gir deg anledning til å kopiere bilder til og fra xD-Picture Card og CompactFlash eller Microdrive. Menyen kan velges hvis begge kortene er satt inn. Det valgte kortet er kopieringskilden. «CF/xD» (s. 90)

Kopiere enkeltbilder

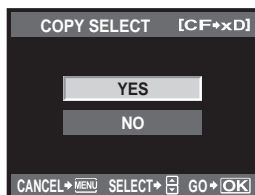
- 1 Hent frem det bildet du vil kopiere og trykk på **COPY/□**-knappen.
- 2 Bruk   for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.

Kopiere utvalgte bilder

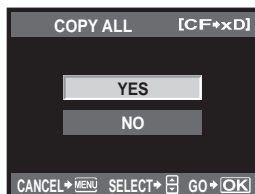
Med denne funksjonen kan du velge flere bilder og kopiere alle samtidig under visning av enkeltbilder eller indeksvisning.

- 1 Vis fram bildene du ønsker å kopiere og trykk på -knappen.
  - De valgte bildene vil bli vist med røde rammer.
  - Trykk en gang til på -knappen for å annullere valget.
- 2 Trykk på for å vise frem de neste bildene du ønsker å kopiere, og trykk på -knappen.
- 3 Når du har valgt bildene som skal kopieres, trykker du på **COPY/□**-knappen.
- 4 Bruk   for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.

Kopiere alle bildene

- 1 **MENU** > > [COPY ALL]
- 2 Trykk på .
- 3 Bruk   for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.

Utstyr bilder du ikke ønsker å slette med slettevern. Bilder med slettevern kan ikke slettes med funksjonen slette enkeltbilder eller slette alle bilder.

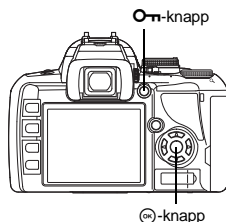
Slettevern av enkeltbilder

Hent frem det bildet du vil beskytte og trykk på -knappen.

- (beskyttelsesmerke) vises i øvre, høyre hjørne av skjermen.

For å deaktivere slettevernet

Vis fram bildene med som er beskyttet og trykk på -knappen.

Beskytte valgte bilder

Med denne funksjonen kan du velge flere bilder og beskytte alle samtidig under visning av enkeltbilder eller indekvisning.

- 1 Vis fram bildene du ønsker å beskytte og trykk på -knappen.**
  - De valgte bildene vil bli vist med røde rammer.
  - Trykk en gang til på -knappen for å annullere valget.
  - Trykk på under indekvisning for å velge bildene du vil beskytte, og trykk på -knappen.
- 2 Trykk på for å vise frem de neste bildene du ønsker å beskytte, og trykk på -knappen.**
- 3 Når du har valgt bildene som skal beskyttes, trykker du på -knappen.**

Deaktivere alt slettevern

Denne funksjonen gir deg anledning til å deaktivere sletteverne for flere bilder samtidig.

- 1 MENU** > > **[RESET PROTECT]**
- 2** Bruk for å velge **[YES]** og trykk deretter på -knappen.

OBS

- Når du formaterer minnekortet, slettes alle bilder, selv om de har slettevern.
  - «Formatering av minnekortet» (s. 114)
- Beskyttede bilder kan ikke roteres, selv om det trykkes på -knappen.

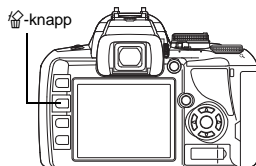
Gir deg anledning til å slette lagrede bilder. Du kan velge sletting av enkeltbilder, som bare sletter det aktuelle bildet som vises, sletting av alle bilder, som sletter alle bilder som er lagret på minnekortet, eller sletting av utvalgte bilder, som bare sletter utvalgte bilder.

! OBS

- Når du utfører sletting av alle bilder eller du utfører sletting av utvalgte bilder for de lagrede bilder ved bruk av RAW+JPEG, så slettes både RAW og JPEG bilder. Hvis du bruker sletting av enkeltbilder, kan du velge enten du vil slette JPEG, RAW, eller både RAW og JPEG bildene. «RAW+JPEG ERASE» (s. 89)
- Det er ikke mulig å slette bilder med slettevern. Deaktiver slettevernet og slett deretter bildene.
- Bilder som er blitt slettet, kan ikke gjenopprettes. «Beskytte bilder» (s. 81)

Slette enkeltbilder

- 1 **Hent frem det bildet du vil slette og trykk på -knappen.**
- 2 **Bruk for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.**

Slette utvalgte bilder

Denne funksjonen gir deg anledning til å slettevalgte bilder ett etter ett under visning av enkeltbilder eller indekvisning.

- 1 **Vis fram bildene du ønsker å slette og trykk på -knappen.**
  - De valgte bildene vil bli vist med røde rammer.
  - Trykk en gang til på -knappen for å annullere valget.
  - Trykk på under indekvisning for å velge bildene du vil slette, og trykk på -knappen.
- 2 **Trykk på for å vise frem de neste bildene du ønsker å slette, og trykk på -knappen.**
- 3 **Når du har valgt bildene som skal slettes, trykker du på -knappen.**
- 4 **Bruk for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.**

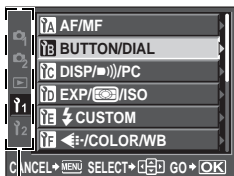
Slette alle bilder

- 1 **MENU > > [CARD SETUP]**
- 2 **Bruk til å velge [ALL ERASE], og trykk deretter på -knappen.**
- 3 **Bruk for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.**
  - Alle bilder slettes.

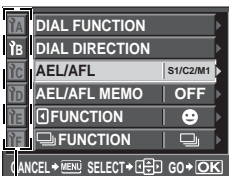
9 Tilpasse kameraet til eget bruk

Bruk brukermenyen til å lage egne brukerinnstillinger i kameraet, slik at betjeningen blir enklere. Bruk brukermeny 1 til å tilpasse opptaksfunksjonene og brukermeny 2 til å stille inn grunnleggende kamerafunksjoner.

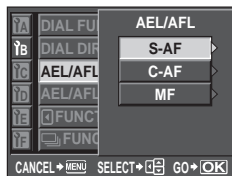
Brukermeny 1 har 8 kategorier (AF til MF) som er inndelt etter funksjonene som kan stilles inn.

Bruk til å velge [1], og trykk på .

Bruk til å velge kategori AF til MF, og trykk på .

Bruk til å velge en funksjon, og trykk på .

Se «Bruk av menyen» (s. 29) for mer informasjon om bruken av menylistene.

Brukermeny 1 ▶ AF/MF

AF ILLUMINAT.

Den innebygde blitsen kan stilles til å fungere som AF-illuminator. Dette hjelper til med å fokusere under dårlige lysforhold i AF-modus. Hev blitsen for å bruke denne funksjonen.

FOCUS RING

Du kan spesialtilpasse hvordan linsen justeres til fokuspunktet ved å velge fokusringens dreieretning.

RESET LENS

Når denne er stilt inn på [ON], tilbakestilles objektivets fokus (uendelig) hver gang kameraet slås av.

BULB FOCUSING

Du kan stille inn kameraet til å tillate fokusjustering under bulb-fotografering med MF.

- [ON] Under eksponeringen kan du dreie fokusringen og justere fokus.
- [OFF] Fokus es låst under eksponeringen.

Brukermeny 1 ▶ BUTTON/DIAL

DIAL FUNCTION

Du kan også endre reguleringshjulets funksjon til det motsatte av standardinnstillingene. Du kan for eksempel etter å ha stilt [P] til [M], justere eksponeringskompensasjonen i P-modus ved bruk av reguleringshjulet og stille programskift med reguleringshjulet mens du holder nede -knappen

Modus	Innstilling		☒ -knapp +
P	Ps (programskift)	Programskift	Eksponeringskompensasjon
	☒	Eksponeringskompensasjon	Programskift
A	FNo.	Blenderverdi	Eksponeringskompensasjon
	☒	Eksponeringskompensasjon	Blenderverdi
S	SHUTTER	Lukkerhastighet	Eksponeringskompensasjon
	☒	Eksponeringskompensasjon	Lukkerhastighet
M	SHUTTER	Lukkerhastighet	Blenderverdi
	FNo.	Blenderverdi	Lukkerhastighet

DIAL DIRECTION

Du kan velge reguleringshjulets rotasjonsretningen samt retningen for økning eller reduksjon av lukkerhastigheten/blenderverdien.

Innstilling	 (rotasjonsretning for reguleringshjulet)	 (rotasjonsretning for reguleringshjulet)
DIAL1	<ul style="list-style-type: none"> Langsommere lukkerhastighet Åpne blenderåpningen (f-tallet reduseres) 	<ul style="list-style-type: none"> Hurtigere lukkerhastighet Lukke blenderåpningen (f-tallet økes)
DIAL2	<ul style="list-style-type: none"> Hurtigere lukkerhastighet Lukke blenderåpningen (f-tallet økes) 	<ul style="list-style-type: none"> Langsommere lukkerhastighet Åpne blenderåpningen (f-tallet reduseres)

AEL/AFL

Du kan bruke **AEL/AFL**-knappen for å utføre AF eller målinger, istedenfor å bruke utløserknappen.

Velg en funksjon for knappen som svarer til operasjonen når utløserknappen trykkes.

Velg [**mode1**] eller [**mode4**] i hver fokusmodus. (Du kan bare velge [**modus4**] i C-AF modus.)

Modus	Utløserknappens funksjon				AEL/AFL-knappfunksjon	
	Trykket halvveis ned		Trykket helt ned		Når AEL/AFL holdes nede	
	Fokus-	Eksponering	Fokus-	Eksponering	Fokus-	Eksponering
[S-AF]						
modus 1	S-AF	Låst	—	—	—	Låst
modus 2	S-AF	—	—	Låst	—	Låst
modus3	—	Låst	—	—	S-AF	—
[C-AF]						
modus 1	C-AF start	Låst	Låst	—	—	Låst
modus 2	C-AF start	—	Låst	Låst	—	Låst
modus3	—	Låst	Låst	—	C-AF start	—
modus4	—	—	Låst	Låst	C-AF start	—
[MF]						
modus 1	—	Låst	—	—	—	Låst
modus 2	—	—	—	Låst	—	Låst
modus3	—	Låst	—	—	S-AF	—

Grunnleggende funksjoner

- [modus1]** For å bestemme målt eksponering under fokusering. AE-låsen aktiveres når **AEL/AFL**-knappen trykkes, slik at du kan justere fokus og bestemme eksponeringen uavhengig av hverandre.
- [modus2]** For å bestemme eksponeringen idet du trykker utløserknappen helt ned. Dette er nyttig for å fotografere situasjoner med betydelige endringen i belysningen, som for eksempel på en scene.
- [modus3]** For å fokusere med **AEL/AFL**-knappen istedet for utløserknappen.
- [modus4]** Trykk på **AEL/AFL**-knappen for å fokusere, og trykk utløserknappen helt ned for å bestemme eksponeringen.

AEL/AFL MEMO

Du kan låse og beholde eksponeringen ved å trykke på **AEL/AFL**-knappen.

- [ON]** Trykk på **AEL/AFL**-knappen for å låse og beholde eksponeringen. Trykk den en gang til for å avbryte det at eksponeringen beholdes.
- [OFF]** Eksponeringen låses bare så lenge **AEL/AFL**-knappen holdes inne.

4 FUNCTION

Du kan tilordne en funksjon til -knappen (**Fn**-knapp).

[Fn FACE DETECT]

Trykk på -knappen for å stille **[😊 FACE DETECT]** til **[ON]** og aktivere de optimale innstillingene.

 «Bruk av ansiktsgjenkjenningsfunksjonen» (s. 39), «**[😊 FACE DETECT]**» (s. 87)

[PREVIEW]/[LIVE PREVIEW] (elektronisk)

Du kan bruke forhåndsvisningsfunksjonen mens du holder -knappen nede.

 «Forhåndsvisningsfunksjon» (s. 46)

Trykk på -knappen for å få hvitbalanseverdien. «Stille inn hvitbalanse med ett trykk» (s. 63)

[TEST PICTURE]

Når du trykker på utløserknappen samtidig som du trykker på -knappen, kan du kontrollere bildet du nettopp har tatt, på skjermen, uten at du må lagre bildet på kortet. Dette er praktisk når du vil se hvordan bildet ble, uten at du lagrer det.

[OFF]

Tillater ikke tilordning av funksjon.

FUNCTION

Andre funksjoner kan tilordnes -knappen

 «Seriefotografering» (s. 55), «Fotografering med selvutløser» (s. 56), «Fjernkontroll-fotografering» (s. 57)

[AF AREA]

 «Valg av AF-søker» (s. 53)

[AF MODE]

 «Valg av AF-modus» (s. 51)

[WB]

 «Velge hvitbalanse» (s. 60)

[METERING]

 «Endre målemodus» (s. 47)

[ISO]

 «ISO-følsomhetsinnstilling» (s. 50)

■))

Du kan slå av pipetonen som utløses når fokus låser seg fast ved å trykke på utløserknappen.

SLEEP

Etter at en spesifisert tidsperiode er gått, uten at det utføres funksjoner, går kameraet over i hvilemodus (stand-by) for å spare batteristrøm. Etter at super-kontrollpanelet er vist i en spesifisert tid slås lyset i skjermen av. Etter at nok en spesifisert tidsperiode har gått, går kameraet over til hvilemodus. Med **[SLEEP]** kan du velge hvile-timer på **[1 MIN]**, **[3 MIN]**, **[5 MIN]** eller **[10 MIN]**. **[OFF]** avbryter hvilemodus.

Kameraet aktiveres igjen når du berører en hvilken som helst knapp (utløserknapp, -knapp etc.).

BACKLIT LCD (skjermlystimer)

For å spare batteristrøm vil skjermlyset bli slått av og skjermen bli mørk etter at super-kontrollpanelet er vist i en spesifisert tid. Velg mellom **[8SEC]**, **[30SEC]** eller **[1 MIN]** for tiden før skjermlyset slås av. **[HOLD]** innstiller motlyset slik at de holder seg på.

Motlyset på skjermen slås på igjen så snart du berører en hvilken som helst knapp (utløserknapp, piltaster etc.).

USB MODE

Du kan kople kameraet direkte til en datamaskin eller skriver med den USB-kabelen som følger med. Dersom du på forhånd spesifiserer hvilket utstyr du kopler til, kan du hoppe over innstillingsprosedyren for USB-forbindelsen, som vanligvis forlanges hver gang du kopler kabelen til kameraet.

For detaljert informasjon om hvordan kameraet skal koples til hvert av apparatene, se etter i «Kople kameraet til en skriver» (s. 94) og «Koble til kameraet til en datamaskin» (s. 98).

[AUTO]

Valgskjermen for USB-forbindelsen vil bli vist hver gang du kopler kabelen til en datamaskin eller skriver.

[STORAGE]

Muliggjør overføring av bilder til en PC. Du kan også velge å bruke OLYMPUS master programvaren via PC-forbindelsen.

[MTP]

Muliggjør overføring av bilder til en PC med operativsystem Windows Vista uten bruk av OLYMPUS Master programvare.

[CONTROL]

Gjør deg i stand til å styre kameraet fra en PC ved bruk av det alternative OLYMPUS Studio.

[EASY]

Kan stilles inn når kameraet er koplet til en PictBridge-kompatibel skriver. Bildene kan skrives ut direkte, uten bruk av PC. «Kople kameraet til en skriver» (s. 94)

[CUSTOM]

Kan stilles inn når kameraet er koplet til en PictBridge-kompatibel skriver. Du kan skrive ut bilder med innstilt antall eksemplarer, utskriftspapir og andre innstillinger. «Kople kameraet til en skriver» (s. 94)

LIVE VIEW BOOST

Når du gjør opptak i live view modus, kan du lysne skjermen for å oppnå lettere bekreftelse på motivet.

[OFF]

Motivet vises på skjermen med det lysstyrkenivået som er justert i samsvar med den innstilte eksponeringen. Du kan gjøre opptak mens du bekrefter via skjermen på forhånd, for å få det bildet du liker best.

[ON]

Kameraet justerer lysstyrkenivået automatisk og viser motivet på skjermen for lettere bekreftelse. Effekten av eksponeringskompensasjonen og justeringene gjenspeiles ikke på skjermen.

☺ FACE DETECT

Når stilt til [ON], gjenkjenner kameraet ansikter og justerer fokusen der.

 «Bruk av ansiktsgjenkjenningfunksjonen» (s. 39)

Du kan hente frem nærbilder som fokuserer på motivets ansikt. «Enkeltramme/visning av nærbilde» (s. 74)

FRAME ASSIST (visning med rutenett)

Under live view, kan du vise rutenettet på LCD skjermen som en guide når du bekrefter sammensetningen. Trykk på **INFO**-knappen flere ganger for å vise rutenettet.

 «Veksle informasjonsvisningen» (s. 40)

Brukermeny 1 ▶ EXP//ISO

ISO-AUTO SET

Du kan velge øvre grense når ISO er stilt til [AUTO].

Dette bestemmer den øvre grensen for ISO-verdien som tilpasses automatisk. Den øvre grensen kan stilles fra 100 til 1600.

ISO-AUTO

Du kan stille inn opptaksmoduser hvor ISO [AUTO]-innstillingen aktiveres.

[P/A/S]

[AUTO]-innstillingen er aktivert for alle opptaksmodi med unntak av **M**-modus.

Når [AUTO] er valgt i **M**-modus, stilles ISO 100.

[ALL]

[AUTO]-innstillingen er aktivert for alle opptaksmoduser. ISO velges automatisk for å oppnå optimal ISO, også i **M**-modus.

AEL-måling

Du kan stille inn målemodus ved å trykke på **AEL/AFL**-knappen for å låse eksponeringen.

• [AUTO] utfører måling i den modus som er valgt under [METERING].

BULB TIMER

Du kan velge maksimal tid for bulb-fotografering (i minutter).

Brukermeny 1 ▶ CUSTOM

Med innstillingen [ON] vil den bli lagt til verdien for eksponeringskompensasjon og blitsstyrkekontroll vil bli utført.

AUTO POP UP

I **AUTO** eller motivprogram, spretter den innebygde blitsen automatisk opp under motlys eller svake lysforhold. Når stillt til **[OFF]**, spretter ikke den innebygde blitsen automatisk opp.

Brukermeny 1 ▶ -/COLOR/WB

ALL

Du kan bruke samme kompensasjonsverdi for alle hvitbalansemoduser samtidig.

- [ALL SET]** Samme kompensasjonsverdier gjelder for alle hvitbalansemoduser.
[ALL RESET] Alle innstillingene av kompensasjonsverdi for hvitbalanse som brukes for hver hvitbalansemodus, slettes samtidig.

Hvis du velger **[ALL SET]**

- 1) Bruk til å velge fargeretningen.
Mot A: Oransje-blå/Mot G: Grønn-magenta
- 2) Bruk for å stille inn kompensasjonsverdien. «Hvitbalansekompensasjon» (s. 62)
Når du slipper **AEL/AFL**-knappen tas et prøvebilde. Du kan kontrollere den justerte hvitbalansen.

Hvis du velger **[ALL RESET]**

- 1) Bruk for å velge **[YES]**.

COLOR SPACE

Du kan velge hvordan fargene skal gjengis på skjerm eller skriver. Første tegn i bildefilens navn indikerer det aktuelle fargerommet. «FILE NAME» (s. 89)

Pmdd0000.jpg
├── P : sRGB
└── _ : Adobe RGB

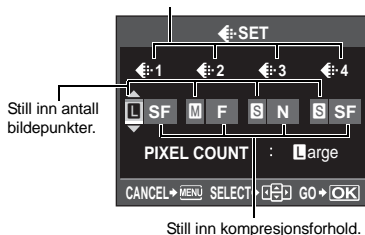
- [sRGB]** Standardisert fargerom for Windows.
[Adobe RGB] Fargerom som kan stilles inn i Adobe Photoshop.

SET

Du kan kombinere 3 bildestørrelser og 4 kompresjonsforhold, og lagre 4 kombinasjoner. Velg den lagrede innstillingen med .

«Velge lagringsmodus» (s. 59)

Lagre 4 ulike kombinasjoner av bildeinnstillinger.

PIXEL COUNT

Du kan stille inn bildepunktstørrelsen for bildestørrelse **[M]**, **[S]**.

- [Middle]** Velg **[3200 x 2400]**, **[2560 x 1920]**, eller **[1600 x 1200]**.
[Small] Velg **[1280 x 960]**, **[1024 x 768]**, eller **[640 x 480]**.

RAW+JPEG ERASE

Du kan velge metode for å slette bilder som er tatt opp i RAW+JPEG. Denne funksjonen kan bare brukes til å slette ett bilde.

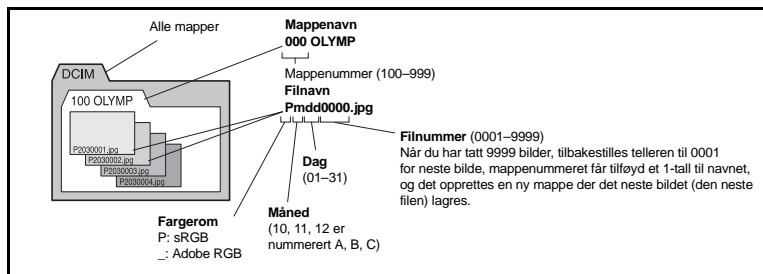
- [JPEG]** Sletter alle bildefiler i JPEG format og lar kun RAW bildefilene være igjen.
- [RAW]** Sletter alle RAW bildefiler og lar kun JPEG bildefiler være igjen.
- [RAW+JPEG]** Sletter begge typer bildefiler.

OBS

- Det dreier seg om en funksjon som kun virker når det er ett bilde som skal slettes. Ved sletting av alle bilder eller sletting av utvalgte bilder slettes både RAW- og JPEG-bildene, uten hensyn til denne innstillingen.

FILE NAME

Når du tar et bilde, gir kameraet det et unikt filnavn og lagrer det i en mappe. Filnavnene tildeles som vist på illustrasjonen under.

[AUTO]

Selv om det settes inn et nytt minnekort, beholdes mappenommene fra det forrige minnekortet. Hvis det nye kortet inneholder en bildefil med samme filnumre som de som er lagret på det forrige kortet, vil det nye kortets filnumre starte med det nummeret som følger etter det høyeste nummeret på det forrige kortet.

[RESET]

Når et nytt kort settes inn, begynner mappennummeret med 100 og filnummeret med 0001. Hvis du setter inn et kort som inneholder bilder, begynner filnumrene med nummeret som kommer etter det høyeste filnummeret på kortet.

- Når både mappe- og filnumrene har nådd opp til høyeste nummer (999/9999), er det ikke mulig å lagre flere bilder, selv om kortet ikke er fullt. Det er ikke mulig å ta flere bilder. Skift ut minnekortet med et nytt.

dpi SETTING

Du kan stille inn oppløsningen for utskrift av bilder på forhånd. Den innstilte verdien blir lagret på minnekortet sammen med bildene.

- [AUTO]** Automatisk innstilt i henhold til bildestørrelsen.
- [CUSTOM]** Du kan stille inn som du selv ønsker. Trykk på for å vise innstillingsskjermen.

Brukermeny 2

CF/xD

Du kan velge hvilket minnekort som skal brukes hvis både CompactFlash og xD-Picture Card er isatt.

(Justering av lysstyrken på skjermen)

Du kan justere skjermens lysstyrke og fargetemperatur.

Justering av fargetemperaturen vil kun påvirke LCD-skjermen under avspilling.

Bruk for å veksle mellom (lysstyrke) og (fargetemperatur), og bruk   til å justere verdien mellom [+7]– [-7].

(Endre skjermespråket)

Du kan skifte språk som skal brukes til visningene på skjermen og feilmeldingene, fra ENGLISH til et annet språk.

- Du kan også legge til andre språk til kameraet med den vedlagte OLYMPUS Master programvaren.

Du finner detaljert informasjon under Help i OLYMPUS Master programvaren.

 «Bruk av OLYMPUS Master-programvaren» (s. 97)

VIDEO OUT

Du kan velge NTSC eller PAL i samsvar med TV-apparatets videosignaltypen.

Du må stille inn dette hvis du ønsker å kople kameraet til et TV-apparat og vise bilder i et annet land. Pass på å velge korrekt videosignaltypen før du kobler videokabelen til. Hvis du bruker feil videosignaltypen, vil ikke de lagrede bildene kunne vises korrekt på TV-apparatet.

TV-videosignaltyper i de viktigste land og regioner

Sjekk videosignaltypen før du kobler kameraet til TV-apparatet.

NTSC	Nord-Amerika, Japan, Taiwan, Korea
PAL	Europeiske land, Kina

9

REC VIEW

Du kan vise bildet du nettopp har tatt på skjermen mens det lagres på minnekortet, og du kan velge hvor lenge bildet skal vises. Dette kan være nyttig for en rask kontroll av bildet du nettopp har tatt. Trykker du utløserknappen halvveis ned mens du kontrollerer bildet, kan du straks fortsette fotograferingen.

[1SEC]–[20SEC]

Velger antall sekunder som hvert bilde skal vises. Kan stilles inn i enheter på 1 sekund.

[OFF]

Bildet som lagres på kortet, vises ikke.

**[AUTO] **

Bildet som blir lagret vises på skjermen, og deretter går kameraet over i visningsmodus. Dette er nyttig for å kunne slette bilder etter å ha kontrollert dem.

FIRMWARE

Produktets firmwareversjon vises.

Når du kommer med forespørsler om kameraet eller tilbehøret, eller hvis du ønsker å laste ned programvare, må du angi hvilken versjon av hvert av produktene du bruker.

Trykk på . Produktets firmwareversjon vises. Trykk på -knappen for å vende tilbake til forrige skjerm.

Utskriftskoding (DPOF)

Utskriftskoding

Med utskriftskoding kan du lagre informasjon for utskrift (antall eksemplarer og opplysninger om dato/klokkeslett) med bildene som er lagret på minnekortet. Bilder med utskriftskoding kan skrives ut på en av disse måtene:

Utskrift i et DPOF-kompatibelt fotolaboratorium.

Utskriften styres av utskriftskodingen.

Utskrift med en DPOF-kompatibel skriver

Bilder kan skrives ut direkte med en spesifisert skriver uten bruk av PC. Mer informasjon finner du i skriverens bruksanvisning. Det kan eventuelt være nødvendig med en adapter for PC-kort.

! OBS

- DPOF-koding som er foretatt med andre enheter kan ikke endres med dette kameraet. Endringer må gjøres med originalenheten. Dessuten vil innstilling av ny DPOF-koding med dette kameraet slette koding som tidligere er gjort med en annen enhet.
- Det er mulig at enkelte skrivere og fotolaboratorier ikke støtter alle funksjoner.
- Rådata kan ikke skrives ut.

Koding av enkeltbilder

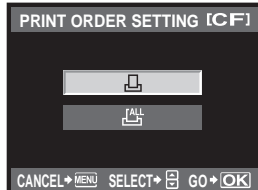
Følg betjeningsveiledningen for å stille inn utskriftskoding for et bilde.

1 MENU ▶ [▶] ▶ [ ]

Betjeningsveiledning

2 Velg [ ] og trykk på [OK]-knappen.

3 Trykk på [ ] for å velge bildet du ønsker å kode for utskrift, trykk så på [ ] for å stille inn antall eksemplarer.

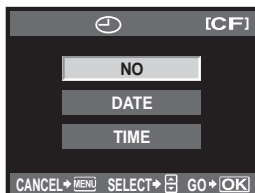
- Gjenta dette punktet for å stille inn utskriftskoding for flere bilder.

4 Trykk på [OK]-knappen når du er ferdig.

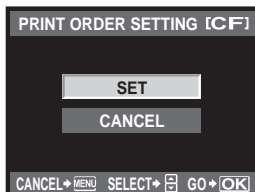
- Meny skjermen for koding av enkeltbilder vises.

- 5 Velg format for dato og klokkeslett, og trykk på -knappen.**
[NO] Bildene skrives ut uten dato og klokkeslett.
[DATE] Bildene skrives ut med datoen de ble tatt.
[TIME] Bildene skrives ut med klokkeslettet da de ble tatt.

- 6 Velg [SET] og trykk på -knappen.**

Koding av alle bilder

Bruker utskriftskoding på alle bilder som er lagret på minnekortet. Antallet eksemplarer er fast stilt inn på 1.

- 1 MENU**
- 2 Velg og trykk på -knappen.**
- 3 Velg format for dato og klokkeslett, og trykk på -knappen.**
[NO] Bildene skrives ut uten dato og klokkeslett.
[DATE] Bildene skrives ut med datoen de ble tatt.
[TIME] Bildene skrives ut med klokkeslettet da de ble tatt.
- 4 Velg [SET] og trykk på -knappen.**

Nullstille utskriftskoding

Du kan nullstille all utskriftskoding, eller bare kodingen for utvalgte bilder.

- 1 MENU**

Resett av utskriftskoding for alle bilder

- 2 Velg eller og trykk på -knappen.**
- 3 Velg [RESET] og trykk på -knappen.**

10

Skrive ut

Nullstille utskriftskoding for et utvalgt bilde

- 2 Velg [ ] og trykk på -knappen.
- 3 Velg [KEEP] og trykk på -knappen.
- 4 Bruk for å velge bildet med den utskriftskoding du ønsker å nullstille, trykk så på for å sette antallet eksemplarer på 0.
- 5 Trykk på -knappen når du er ferdig.
- 6 Velg format for dato og klokkeslett, og trykk på -knappen.
  - Denne innstillingen brukes på alle bilder med utskriftskoding.
- 7 Velg [SET] og trykk på -knappen.

Direkte utskrift (PictBridge)

Hvis du kobler kameraet til en PictBridge-kompatibel skriver med USB-kabelen, kan du skrive ut bildene direkte. Om skriveren er kompatibel med PictBridge står i skriverens bruksanvisning.

PictBridge

Standarden som gjør at man kan kople til digitale kameraer og skrivere laget av ulike produsenter, og som gjør det mulig å skrive bilder direkte ut fra kameraet.

STANDARD

Alle skrivere som støtter PictBridge har standardinnstillinger for utskrift. Ved å velge [STANDARD] i innstillingskjermene (s. 95) kan du skrive ut bilder i samsvar med disse innstillingene. Du finner detaljert informasjon om skriverens standardinnstillinger i skriverens bruksanvisning, eller du kan ta kontakt med skriverprodusenten.

- Tilgjengelige utskriftsmoduser og innstillinger, f.eks. papirformat, varierer alt etter skrivertype. Detaljert informasjon finner du i skriverens bruksanvisning.
- Detaljer om papirtyper, blekkpatroner osv. finner du i skriverens bruksanvisning.

! OBS

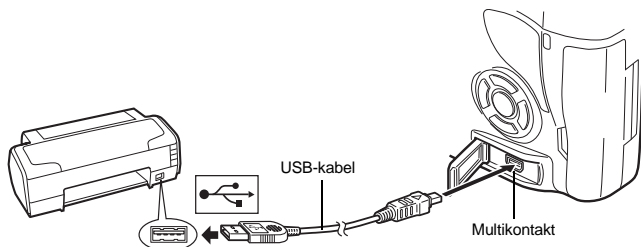
- Bruk et fulladet batteri for utskrift.
- Det er ikke mulig å skrive ut bilder som er lagret som RAW-data.
- Kameraet vil ikke veksle til hvilemodus så lenge det er koplet til USB-kabelen.

Kople kameraet til en skriver

Bruk USB-kabelen som fulgte med for å kople kameraet til en PictBridge-kompatibel skriver.

1 Slå skriveren på og kople kameraets multikontakt til skriverens USB-port med USB-kabelen.

- Informasjon om hvordan du slår på skriveren og om plassering av USB-inngangen finner du i skriverens bruksanvisning.

2 Slå på kameraet.

- Utvalgsskjermen for USB-forbindelsen vises.

3 Bruk for å velge [EASY PRINT] eller CUSTOM PRINT.

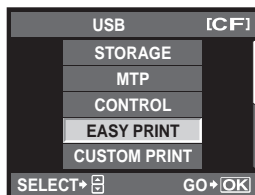
Hvis du velger [EASY PRINT]

- Gå til «Lett utskrift» (s. 94)

Hvis du velger [CUSTOM PRINT]

- [ONE MOMENT] vises, og kameraet og skriveren er koplet til.

Gå til «Brukerinnstilt utskrift» (s. 95)

OBS

- Viser ikke skjermen etter noen få minutter, kople USB-kabelen fra igjen og begynn på nytt fra punkt 1.

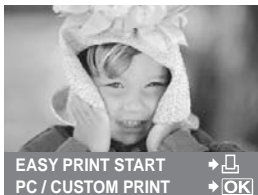
Lett utskrift

1 Bruk for å vise bildene du vil skrive ut på kameraet.

- Vis bildet du vil skrive ut på kameraet, og kople kameraet til en skriver med en USB-kabel. Skjermen til høyre vises en kort stund.

2 Trykk på knappen (skriv ut).

- Skjermen for bildevalg vises når utskriften er fullført. For å skrive ut et bilde til, bruker du for å velge bildet og trykker på -knappen.
- For å avslutte, kople USB-kabelen fra kameraet mens skjermen for bildevalg vises.

10

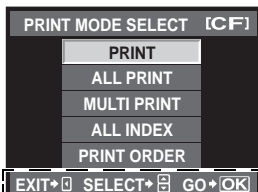
Skrive ut

1 Følg betjeningsveiledningen for å stille inn et utskriftsalternativ.

Velge utskriftsmetode

Velg utskriftstype (utskriftsmetode). Tilgjengelige utskriftsmetoder er vist under.

- [PRINT]** Skriver ut valgte bilder.
- [ALL PRINT]** Skriver ut alle bilder som er lagret på minnekortet og skriver ut ett eksemplar av hvert bilde.
- [MULTI PRINT]** Skriver ut flere kopier av et bilde i ulike rammer på et enkelt ark.
- [ALL INDEX]** Skriver ut en indeks av alle bildene som er lagret på minnekortet.
- [PRINT ORDER]** Skriver ut iht. den utskriftskodingen du har gjort. Dersom det ikke finnes bilder med utskriftskoding, er ikke denne funksjonen tilgjengelig. (I s. 91)

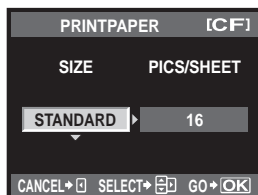
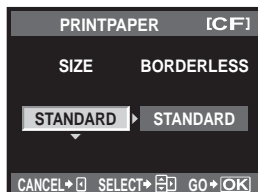

Følg den betjeningsveiledningen som er vist her.

Innstilling av utskriftspapirets egenskaper

Denne innstillingen varierer avhengig av skrivertypen. Hvis bare skriverens STANDARD-innstilling er tilgjengelig, kan du ikke endre innstillingen.

- [SIZE]** Stiller inn et papirformat som skriveren støtter.
- [BORDERLESS]** Velger om bildet skal skrives ut over hele siden eller inne i en tom ramme.
- [PICS/SHEET]** Velger antall bilder per ark. Viser når du har valgt **[MULTI PRINT]**.

Valg av et bilde du ønsker å skrive ut

Velg bilder du ønsker å skrive ut. De valgte bildene kan skrives ut senere (koding av enkeltbilder), eller bildet som vises kan skrives ut med en gang.

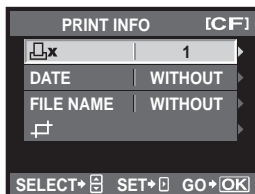
- [PRINT] (OK)** Skriver ut bildet som vises. Hvis det finnes et bilde som det allerede er utført **[SINGLE PRINT]** utskriftskoding for, vil bare dette bildet bli skrevet ut.
- [SINGLE PRINT] (OK)** Bruker utskriftskoding på bildet som vises. Ønsker du å tilføre koding på andre bilder etter å ha brukt **[SINGLE PRINT]**, bruker du **(OK)** for å velge dem.
- [MORE] (OK)** Stiller inn antall eksemplarer og andre egenskaper for bildet som vises, og om det skal skrives ut eller ikke. Se «Stille inn utskriftsinformasjon» (I s. 96) i neste avsnitt for informasjon om bruk.

Stille inn utskriftsinformasjon

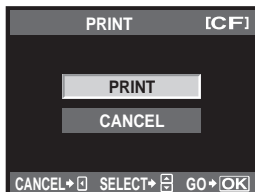
Velg om utskriftsinformasjon, f.eks. dato og klokkeslett eller filnavn, skal vises på bildet når det skrives ut.

- [x] Stiller inn antall eksemplarer.
[DATE] Skriver ut dato og klokkeslett som er tatt opp på bildet.
- [FILE NAME] Skriver ut filnavnet som er tatt opp på bildet.
[] Beskjærer bildet for utskrift. Still inn størrelsen for beskjæring med reguleringshjulet og beskjæringsposisjonen med piltastene.

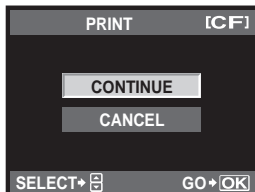
2 Når du har stilt inn bilder for utskrift og utskriftsinformasjoner, velger du [PRINT] og trykker så på -knappen.

- [PRINT] Overfører bildene til skriveren for utskrift.
[CANCEL] Tilbakestiller innstillingene. All informasjon i utskriftskoding vil gå tapt. Ønsker du å beholde informasjonen i utskriftskodingen og foreta andre innstillinger, trykker du på . Da vender du tilbake til forrige innstilling.

- Trykk på -knappen for å stoppe og avbryte utskriften.

- [CONTINUE] Utskriften fortsettes.
[CANCEL] Utskriften avbrytes. All informasjon i utskriftskoding vil gå tapt.

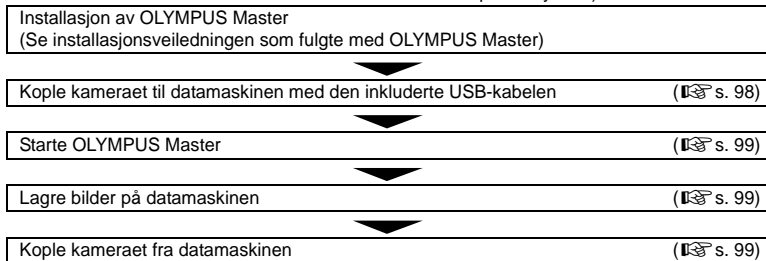

Flytskjema

Kople helt enkelt kameraet til en datamaskin med USB-kabelen, så kan du lett overføre bilder som er lagret på minnekortet til datamaskinen med den inkluderte OLYMPUS Master programvaren.

Forberedelser

- OLYMPUS Master 2 CD-ROM
- USB-kabel
- Datamaskin som oppfyller kravene til operativsystem (Se installasjonsveiledningen for OLYMPUS Master for informasjon om krav til operativsystem).

Bruk av den medfølgende OLYMPUS Master-programvaren

Hva er OLYMPUS Master?

OLYMPUS Master er et bildebehandlingsprogram med visnings- og redigeringsfunksjoner for bilder tatt med digitalkameraet. Når du har installert det på datamaskinen, kan du utnytte følgende fordeler:

- **Overføre bilder fra kameraet eller flyttbare media til datamaskinen**
- **Visning av bilder**
Du kan også ha gleden av lysbildevisning og lydgjengivelse.
- **Gruppering og organisering av bilder**
Du kan legge inn bilder i album eller mapper. Overførte bilder sorteres automatisk etter dato, slik at du raskere kan finne nettopp de bildene du ønsker.
- **Korrekte bilder ved hjelp av filter og justeringsfunksjoner**
- **Redigere bilder**
Du kan rotere, klippe eller endre bildeformatet.
- **En hel rekke ulike utskriftsformater**
Du kan med letthet lage utskrifter av bildene dine.
- **Oppdatering av kameraets fase programvare (firmware)**
- **Fremkalle RAW-bilder**

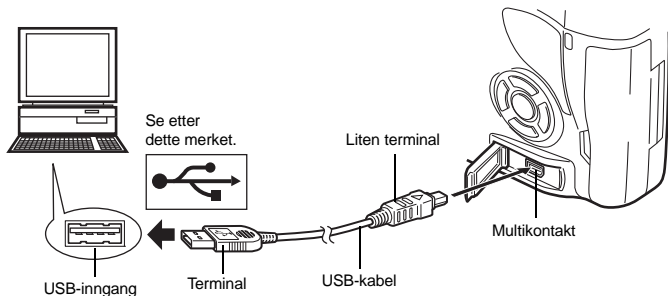
Du finner mer informasjon om OLYMPUS Masters andre funksjoner og detaljert informasjon om hvordan du bruker programvaren, i «Hjelp» OLYMPUS Master programvaren.

Koble til kameraet til en datamaskin

Kople kameraet til datamaskinen med den medfølgende USB-kabelen.

1 Bruk den USB-kabelen som fulgte med, til å kople datamaskinens USB-inngang til kameraets multikontakt.

- Plasseringen av USB-inngangen varierer fra datamaskin til datamaskin. Detaljert informasjon finner du i datamaskinens bruksanvisning.

2 Sett kameraets på-bryter på ON.

- Utvalgsskjermen for USB-forbindelsen vises.

3 Trykk på for å velge [STORAGE].

- Trykk på -knappen.

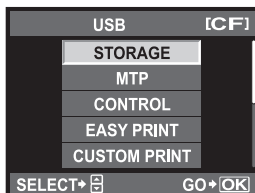
4 Datamaskinen identifiserer kameraet som ny enhet.

Windows

- Første gang du kople kameraet til datamaskinen, identifiserer datamaskinen kameraet automatisk. Klikk på «OK» når meldingen om at installasjonen er fullført vises. Datamaskinen identifiserer kameraet som en «Flyttbar disk ».

Macintosh

- iPhoto er standardinnstilt bildebehandlingsprogram for Mac OS. Første gang du kople til ditt Olympus digitalkamera, startes iPhoto automatisk. Avslutt iPhoto og start OLYMPUS Master.

! OBS

- Når kameraet er kople til datamaskinen, er ingen av kameraets knapper i funksjon.

Start OLYMPUS Master-programvaren

Windows

- 1 Dobbeltklikk på «OLYMPUS Master 2»-ikonet på skrivebordet.

Macintosh

- 1 Dobbeltklikk på «OLYMPUS Master 2»-ikonet i mappen «OLYMPUS Master 2».
  - Bla gjennom-vinduet vises.
  - Når OLYMPUS Master startes for første gang etter installasjon, vises skjermen for de første innstillingene for OLYMPUS Master og skjermen for brukerregistrering før bla gjennom-vinduet. Følg instruksjonene på skjermen.

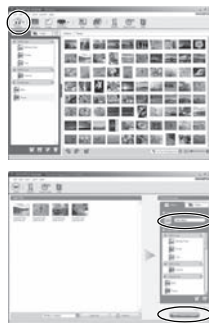
For å avslutte OLYMPUS Master

- 1 Klikk på «Exit (Avslutt)» i et hvilket som helst vindu.
  - OLYMPUS Master avsluttes.

Vise kamerabilder på en datamaskin

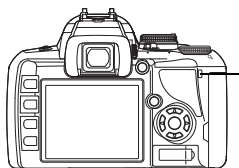
Overføre og lagre bilder

- 1 Klikk på «Transfer Images (Overfør bilder)» i bla gjennom-vinduet, og klikk deretter «From Camera (Fra kamera)» .
  - Vinduet for valg av bilder til overføring fra kamera hentes frem. Alle bildene i kameraet vises.
- 2 Velg «New Album (Nytt album)» og legg inn navnet på et album.
- 3 Velg bildefilene og klikk på «Transfer Images (Overfør bilder)».
  - Et vindu som signaliserer at overføringen er ferdig kommer til syne.
- 4 Klikk på «Browse images now (Bla gjennom bilder nå)».
  - De overførte bildene vises i browse-vinduet.

Kople kameraet fra datamaskinen

- 1 Kontroller at kortleserlampen har sluttet å blinke.

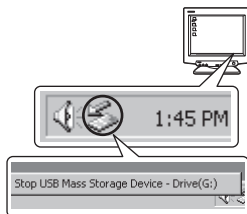

Kortleserlampe

2 Gjør klar til å fjerne USB-kabelen.

Windows

- 1) Klikk på ikonet «Koble fra eller fjern maskinvare» i oppgavelinjen.
- 2) Klikk på meldingen som spretter opp.
- 3) Klikk på «OK» i vinduet «Safe to Remove Hardware» (Trykt å fjerne maskinvare).

Macintosh

- 1) Papirkurv-symbolet endres til fjern-symbolet når du drar i symbolene «Untitled» eller «NO_NAME» på skrivebordet. Dra og slipp det over på fjern-ikonet.

3 Kople USB-kabelen fra kameraet.

OBS

- For Windows-brukere:
Når du klikker på «Unplug or Eject Hardware (Koble fra eller fjern maskinvare)», vises en varselmelding. I et slikt tilfelle må du kontrollere at det ikke lastes ned bildedata fra kameraet, og at ingen programmer er åpne som tar tilgang på kameraets bildefiler. Avslutt slike programmer og klikk en gang til på «Unplug or Eject Hardware (Koble fra eller fjern maskinvare)». Trekk deretter ut kabelen.

Visning av stillbilder

- 1** **Klikk på kategorien «Album» i bla gjennom (browse)-vinduet, og velg albumet du vil se.**
  - Det valgte albumet vises i miniatyrbildeområdet.
- 2** **Dobbelklikk på miniatyrbildet for det bildet du vil vise.**
  - OLYMPUS Master skifter til vinduet for bilderedigering, og bildet forstørres.
  - Klikk på «Back (Tilbake)» for å vende tilbake til bla igjennom-vinduet.

Miniatyrbilde

Installere ytterligere språk

Påse at batteriet er fullt oppladet!

- 1** **Sørg for at datamaskinen er koblet til Internett.**
- 2** **Sett USB-kabelen inn i USB-inngangen på datamaskinen.**
- 3** **Sett den andre enden av USB-kabelen inn i kameraets USB-kontakt.**
  - Kameraet slår seg på automatisk.
  - Skjermen slås på og utvalgsskjermen for USB-forbindelsen vises.
- 4** **Velg [STORAGE] og trykk på -knappen.**
- 5** **Velg «Camera (Kamera)» i bla gjennom-vinduet, og deretter «Update Camera/ Add Display Language (Oppdater kamera/Legg til skjermespråk)».**
  - Vinduet for bekreftelse av oppdateringen vises.
- 6** **Klikk på «OK».**
  - Vinduet for oppdatering av kameraet vises.
- 7** **Klikk på «Add Language (Legg til språk)» i skjermen for oppdatering av kamera.**
  - Vinduet «Add Display Language of Camera (Legg til skjermespråk for kamera)» vises.
- 8** **Klikk på og velg språk.**
- 9** **Klikk på «Add (Legg til)».**
  - Det nye språket lastes ned til kameraet ditt. Ikke fjern kabler eller batterier mens kameraet bearbeider nedlasting.

- 10** Etter at nedlastingen er ferdig vil kameraet vise «OK» Du kan fjerne kablene og slå av kameraet. Etter å ha startet kameraet på nytt, vil du kunne velge det nye språket fra [ ].

Overføre bilder til datamaskinen uten å bruke OLYMPUS Master

Kameraet ditt støtter USB-standardens masselagring. Du kan overføre bilder til en datamaskin ved å kople kameraet til datamaskinen med USB-kabelen som fulgte med. Dette kan også gjøres uten å bruke OLYMPUS Master. Følgende operativsystemer er kompatible med USB-forbindelsen:

Windows : 2000 Professional/XP Home Edition/XP Professional/Vista
Macintosh : Mac OS X v10.3 eller nyere

! OBS

- Hvis datamaskinen kjører med Windows Vista, så velg [MTP] i trinn 3 på side 98 for å bruke Window Photo Gallery.
- Dataoverføring kan ikke garanteres for følgende systemer, selv om datamaskinen skulle være utstyrt med en USB-kontakt:
  - Datamaskiner med USB-innganger som er lagt til i form av utvidelseskort osv.
  - Datamaskiner uten fabrikkinstallert operativsystem eller selvbygde datamaskiner.

Informasjon og tips om fotografering

Noen tips før du starter fotograferingen

Kameraet kan ikke slås på selv om batteri er satt i

Batteriet er ikke fullstendig oppladet

- Lad opp batteriet med batteriladeren.

Batteriet er midlertidig funksjonsudyktig på grunn av kulde

- Batteriytelsen reduseres i lave temperaturer og ladetilstanden vil kunne være for lav til å slå på kameraet. Ta ut batteriet og varm det opp ved å legge det i lommen en stund.

Ingen bilder tas selv om utløserknappen trykkes

Kameraet er slått av automatisk

- Dersom kameraet ikke betjenes i et gitt tidsrom går det over i hvilemodus og stanser alle operasjoner for å spare batteristrøm. Kameraet aktiveres igjen når du trykker på utløserknappen eller en hvilken som helst annen knapp. Kameraet slås automatisk av hvis det ikke betjenes igjen innen 4 timer. Kameraet vil ikke virke før det slås på igjen. «SLEEP» (s. 86)

Blitsen lades opp

- Når blitsen er hevet, blinker -symbolet i super-kontrollpanelet eller søkeren. Dette indikerer at blitsen lades. Vent til blinkingen stopper og trykk så på utløserknappen.

Ikke mulig å fokusere

- Når AF-bekreftelsesmerket i søkeren blinker, indikerer dette at kameraet ikke kan fokusere ved hjelp av AF. Trykk utløserknappen en gang til.

Støyreduksjon er aktivert

- Når du tar bilder om natten, er lukkerhastighetene saktere, og det vil ofte oppstå støy på bildene. Kameraet aktiverer støyreduksjonen etter å ha tatt bilder med langsom lukkerhastigheter. Mens dette skjer, er det ikke mulig å fotografere. Du kan stille **[NOISE REDUCT.]** på **[OFF]**. «Bildestøyreduksjon» (s. 65)

Dato og klokke er ikke innstilt

Kameraet brukes med innstillingene ved levering

- Dato og klokkeslett ble ikke stilt inn på kameraet ved levering. Still inn dato og klokkeslett før du bruker kameraet. «Stille inn dato/klokkeslett» (s. 15)

Batteriet har vært tatt ut av kameraet

- Hvis kameraet blir stående i ca. 1 dag uten batterier, vil innstillingene for dato og klokkeslett settes tilbake til standardinnstillingene fra fabrikk. Innstillingene vil bli annullert raskere dersom batteriet kun ble lagt i kamera en kort periode før det fjernes. Kontroller at dato og klokkeslett er korrekt innstilt før du tar viktige bilder.

Tips om fotografering

Fokusere på motivet

Det er ulike måter å fokusere på, avhengig av motivet.

AF-søkeren er ikke fokusert på motivet

- Bruk forkuslås for å fokusere AF-søkeren på motivet. «Fokuslås – Hvis det ikke er mulig å få korrekt fokus» (s. 54)

Andre ting enn motivet er i fokus i de respektive AF-søkepunktene

- Still **[AF AREA]** til **[ ]** og fokuser midt på bildet. «Valg av AF-søker» (s. 53)

Motivet beveger seg raskt

- Fokuser kameraet på et punkt med omtrent samme avstand som motivet du vil fotografere (ved å trykke utløserknappen halvt ned). Komponer deretter bildet på nytt og vent til motivet kommer inn i bildet.

Ta nærbilde av motivet med makrolinse

- Når du tar nærbilder av motivet med makrolinse, er det vanskelig å fokusere med AF når forstørrelsesforholdet til motivet er større. Still inn på manuell fokus (MF), drei på fokuseringen og fokuser manuelt. «MF (Manuell fokus)» (s. 52)

Ta bilder under dårlige lysforhold

- Den innebygde blitsen kan stilles inn for å fungere som AF-lys. Blitsen hjelper med å fokusere under dårlige lysforhold i AF-modus når den er hevet. «Fotografering med den innebygde blitsen» (s. 68), «AF ILLUMINAT.» (s. 83)

Motiver det er vanskelig å fokusere på

Det kan være vanskelig å fokusere med autofokus i følgende situasjoner:

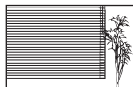
AF-bekreftelsesmerket blinker.
Det fokuseres ikke på motivene.

Motiv med lav kontrast

For sterkt lys midt på bildet

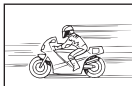

Motiv med mønster som gjentar seg

AF-bekreftelsesmerket tennes, men det fokuseres ikke på motivet.

Motiver med ulike avstander

Motiv som beveger seg raskt

Motivet er ikke innenfor AF-rammen.

I alle situasjoner må du fokusere på noe med stor kontrast på samme avstand som motivet, bestem deg for en komposisjon og ta bildet.

Unngå uskarphet under fotograferingen

Det er flere mulige årsaker til at bildet kan være uskarpt.

Motivet er for mørkt.

- Endre lukkerhastigheten så den samsvarer med motivets lysstyrke. Hvis det stilles inn en for lav lukkerhastighet når man tar bilde av et mørkt motiv, vil bildet sannsynligvis bli uklart hvis motivet beveger seg. I tillegg blir lukkerhastigheten lavere hvis blitsen slås av i (motivprogram). Monter kameraet på et stativ. Det er også effektivt å bruke fjernkontrollen (alternativ) for å utløse lukkeren for å redusere uskarpheten.
- Det finnes også måter for å fotografere med (DIS MODE) under (motivprogram). Ettersom ISO-følsomheten økes automatisk, kan du holde kameraet i hånden og ta bilder under dårlige lysforhold med blitsen av.

Kameraet eller hånden din beveger seg når du trykker på utløserknappen

- Trykk utløserknappen forsiktig ned, eller hold kameraet stødig med begge hender.
- Du kan unngå at kameraet beveger seg når du trykker på utløserknappen ved å bruke selvutløseren eller antistøtfunksjonen. «Fotografering med selvutløser» (s. 56), «Anti-støt» (s. 58)

Ta bilder med mindre blits

Ved bruk av automatisk blits. vil blitsen utløses automatisk når det ikke er nok lys og sannsynligheten for at bildet blir uklart er større. Hvis motivet er for langt unna vil blitsen ikke ha noen effekt. Slik tar du bilder uten blits i slike situasjoner:

Still (motivprogram) til (DIS MODE)

- Ettersom ISO-følsomheten økes automatisk, kan du holde kameraet i hånden og ta bilder under dårlige lysforhold med blitsen av.

Øk ISO-innstillingen

- Øk verdien i ISO-innstillingen. Bildet blir mer kornete. «ISO-følsomhetsinnstilling» (s. 50)

Bildet er for kornete

Høy ISO-følsomhet

- Hvis du øker ISO-innstillingen, vil det kunne oppstå støy i form av prikker i uønskede farger eller fargeujevnheter, noe som kan gi bildet et kornete utseende. Dette kameraet er utstyrt med en funksjon som gjør det mulig å ta bilder med høy følsomhet mens bildestøyen reduseres. Likevel vil økt ISO-følsomhet skape mer kornete bilder enn når du bruker lavere følsomhet.
 «ISO-følsomhetsinnstilling» (s. 50)

Bildet som er tatt synes hvitaktig

Dette kan skje når bildet tas i forhold med motlys eller halvveis motlys. Dette skyldes et fenomen som kalles reflekser eller skyggekonturer (ghosting). I den grad det er mulig, bør du prøve å velge en komposisjon hvor den sterke lyskilden ikke tas med på bildet. Det kan oppstå reflekser selv om lyskilden ikke er til stede på bildet. Bruk solblender for å skjerme linsen mot lyskilden. Hvis solblender ikke har noen effekt, må du bruke hånden til å skjerme linsen mot lyset. «Utskiftbare linser» (s. 115)

Ta bilder med naturtro farger

Grunnen til at det oppstår forskjeller mellom fargene på et bilde og de faktiske fargene som blir tatt og den faktiske fargen, er lyskilden som lyser opp motivet. **[WB]** (hvitbalanse) er en funksjon som gjør det mulig å ta bilder med høy følsomhet mens bildestøyen reduseres. Vanligvis vil **[AUTO]**-innstillingen gi optimal hvitbalanse, men for noen motiver kan det være nyttig å prøve ut andre **[WB]**-innstillinger.

- Når motivet er i skyggen på en solrik dag
- Når motivet er opplyst av både naturlig lys og av innendørs belysning, f.eks. hvis det står i nærheten av et vindu
- Når det ikke finnes hvitt på bildet
 «Velge hvitbalanse» (s. 60)

Ta bilder av en hvit strand eller av sne

I vanlige tilfeller vil hvite motiver, f.eks. snø, synes mørkere enn vanlig når bildet tas. Det finnes flere måter for å fange inn hvitheten.

- Juster eksponeringskompensasjonen mot **[+]**. «Eksponeringskompensasjon» (s. 48)
- Bruk **[Z]** (BEACH & SNOW) i **[SCN]** (motivprogram) for å ta bildet. Det er best egnet for å ta bilder av sjø på en solrik dag eller av fjell dekket med snø. «Funksjonshjul» (s. 4)
- Bruk **[HI]** (punktmåling highlight-kontroll).
Trykk utløserknappen halvveis ned når midten av søkeren er på det området der du vil framheve hvitheten. Det målte partiet i midten vil stilles inn så det vises hvitere.
 «Endre målemodus» (s. 47)
- Bruk AE-flereeksponeringsfunksjonen til å ta bildet.
Hvis du ikke kjenner verdien eksponeringskompensasjonen, kan du prøve å bruke AE-flereeksponering. Kompensasjonsverdien endres litt hver gang du trykker på utløserknappen. Hvis du stiller inn en større eksponeringskompensasjon, kan du endre kompensasjonsverdien enten oppover eller nedover, basert på den verdien, og deretter ta bildet. «AE-eksponering» (s. 49)

Fotograferer et motiv i sterkt motlys

Hvis baggrunnen er for lys i forhold til motivet, vil eksponeringen bli påvirket i de lyse partiene, og motivet vil fremstå mørkere. Dette skyldes at kameraet fastsetter eksponeringen ut fra lysstyrken til skjermen i sin helhet.

- Sett **[METERING]** på **[ ]** (punktmåling) for å måle eksponeringen for motivet midt på bildet. Plasser motivet midt i bildet for å endre komposisjonen. Endre komposisjonen og trykk på utløserknappen mens du holder **AEL/AFL**-knappen nede. «Endre målemodus» (s. 47)
- Aktiver blitsen. Sett blitsmodus på **[ ]** (fill-in flash) og ta bildet. Du kan fotografere et motiv i sterkt motlys uten at fremsiden på motivet blir mørkt. **[ ]** (fill-in flash) brukes når man vil ta bilder i motlys og under fluorescerende og annet kunstig lys. «Blitsmodusinnstillinger» (s. 66)

Bildet blir for lyst eller for mørkt

Når du tar bilder i **S**-modus eller **A**-modus vil eventuelt den viste lukkerhastigheten eller blenderåpningsinnstillingen blinke. Blinkingen betyr at korrekt eksponering ikke kan oppnås. Hvis du tar bildet likevel, vil bildet virke for lyst eller for mørkt. Skjer dette, må du endre innstillingen av blenderåpning eller lukkerhastighet.

- «Opptak med prioritert blenderåpning» (s. 43), «Opptak med prioritert lukker» (s. 44), «Eksponeringsvarsel» (s. 118)

Ukjente lyse punkter vises på motivet i det ferdige bildet

Dette kan skyldes fastsittende bildepunkter på bildesensoren. Utfør **[PIXEL MAPPING]**. Består problemet fortsatt, må du gjenta pixel mapping noen ganger. «Pixel mapping – Kontrollere bildebehandlingsfunksjonen» (s. 112)

Ytterligere tips og informasjon

Øke antall bilder som kan tas

Det tatte bildet lagres på minnekortet. Under beskrives noen metoder for å lagre flere bilder.

- Endre lagringsmodus.
Størrelsen på et bilde varierer i henhold til lagringsmodus. Er du ikke sikker på tilgjengelig lagringskapasitet, kan du endre bildemodus og ta bildet. Jo mindre bildestørrelsen og jo høyere kompresjonen er, jo mindre blir størrelsen på bildet. For å oppnå små filer kan du kombinere bildestørrelse med kompresjonsforhold og lagre dette med **[ ] SET**.
Du kan dessuten redusere antall bildepunkter ved å stille inn **[PIXEL COUNT]** til færre bildepunkter for bildestørrelse **[ ]** eller **[ ]**. «Velge lagringsmodus» (s. 59), **[ ] SET** (s. 88), «PIXEL COUNT» (s. 88)
- Bruk et minnekort med høy kapasitet.
Antallet bilder som kan lagres, avhenger av kortets kapasitet. Bruk et minnekort med høy kapasitet.

Ta i bruk et nytt minnekort

Hvis du bruker et minnekort fra andre produsenter enn Olympus eller et minnekort som er blitt brukt i andre sammenhenger, for eksempel på en datamaskin, vil advarselen **[CARD ERROR]** vises. For å bruke et slikt minnekort i kameraet, må du formatere det med **[FORMAT]**-funksjonen. «Formatering av minnekortet» (s. 114)

Forlengte batteriets levetid

Hvis disse handlingene gjøres uten at det faktisk tas bilder, vil batteriet svekkes:

- Utløserknappen trykkes ofte halvveis ned
- Gjentatt visning av bilder over et langt tidsrom
- Bruk av live view funksjonen over lengre tid

For å spare batteriet bør du alltid slå av kameraet når det ikke er i bruk.

Funksjoner som ikke kan velges fra menyene

Det kan forekomme at noen elementer ikke kan velges fra menyene med piltastene.

- Elementer som ikke kan innstilles i den aktuelle opptaksmodusen
- Elementer som ikke kan innstilles på grunn av andre innstillinger som allerede er gjort:
Kombinasjon av [] og [**NOISE REDUCT.**], etc.

Kan ikke bruke Imager AF

Imager AF er kun tilgjengelig med kompatible objektiver. Besøk hjemmesiden til Olympus for oppdatert informasjon om objektiver fra Olympus som er kompatible med Imager AF.

Velge optimal lagringsmodus

Lagringsmodusene er inndelt i 2 hovedtyper: RAW og JPEG RAW-lagring skjer uten å gjenspeile innstillingene for hvitbalanse, kontrast osv. på selve bildene. JPEG-lagringen gir bilder som gjenspeiler disse innstillingene. JPEG komprimerer også bildene for å redusere filstørrelsen når de lagres. For JPEG kan du lagre fire kombinasjoner av bildestørrelser (**L**, **M**, **S**) og kompresjonsforhold (SF, F, N, B) av ialt 12 tilgjengelige kombinasjoner. Jo høyere kompresjonsforholdet er, desto mer kornet vil bildet synes når det forstørres under fremvisningen. Nedenunder finner du en grov veiledning for valget.

Foreta finjusteringer av opptaksinnstillingene på datamaskinen

- [RAW]

For å skrive ut bilder på A3/A4-papir/for å redigere og bearbeide bilder på en datamaskin

- Bildestørrelse **L** og kompresjonsforhold SF, F, N eller B

For å skrive ut bilder i postkortstørrelse

- Bildestørrelse **M** og kompresjonsforhold SF, F, N eller B

For å sende som e-postvedlegg eller legge på en nettside

- Bildestørrelse **S** og kompresjonsforhold SF, F, N eller B

 «Lagringsmodus og filstørrelse/antall fotografier som kan lagres» (s. 121)

For å tilbakestille funksjonene til innstillingene ved levering

---

- Innstillingene lagres, selv om strømmen slås av.
- For å tilbakestille til standardinnstillingene ved levering, sett [**RESET**] under [**CUSTOM RESET**]. Du kan registrere inntil 2 typer innstillinger for reset. Still inn ulike funksjoner for kameraet og lagre dem med [**RESET1**] eller [**RESET2**] under [**CUSTOM RESET**].
 «Tilbakestilling til standardinnstillingene» (s. 30)

Fastsette eksponering når det er vanskelig å se skjermen utendørs

Skjermen kan være vanskelig å se, og det kan være vanskelig å fastslå eksponeringen nå man tar bilder utendørs.

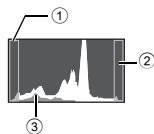
Trykk gjentatte ganger på **INFO**-knappen under live view for å vise histogrammet.

Under finner du en beskrivelse av hvordan du lett kan lese det histogrammet viser.

Hvordan lese histogrammet

- ① Dersom diagrammet har mange spisser i dette området, vil bildet vises nesten svart.
- ② Dersom diagrammet har mange spisser i dette området, vil bildet vises nesten hvitt.
- ③ Den delen som er markert grønt i histogrammet viser lysfordelingen innenfor midten av punktmålingsområdet.

🔍 «Veksle informasjonsvisningen» (s. 40)

Tips om visning

Se innstillinger og annen informasjon om bildene

Hent frem et bilde og trykk på **INFO**-knappen. Trykk på knappen flere ganger for å endre mengden av informasjon som vises. 🔍 «Skjerminformasjon» (s. 76)

Vise bilder på en datamaskin

Vise et helt bilde på en dataskjerm

Størrelsen på bildet som vises på dataskjermen er avhengig av oppsettet på datamaskinen. Hvis skjermopløsningen er 1024 x 768 og du bruker Internet Explorer til å vise et bilde på 2048 x 1536 med 100 % oppløsning, kan ikke hele bildet vises uten at du må rulle det. Det er flere måter å vise hele bildet på dataskjermen.

Vis bildet ved hjelp av et eget bildeprogram

- Installer OLYMPUS Master-programvaren fra den medfølgende CD-ROM-en.

Endre skjerminnstillinger

- Ikonene på datamaskinens skrivebord vil eventuelt bli omorganisert. Mer informasjon om innstillingene på datamaskinen finner du i datamaskinens bruksanvisning.

For å se bilder som er lagret i RAW

Installer OLYMPUS Master-programvaren fra den medfølgende CD-ROM-en. Du kan bruke fremkallingsfunksjonen for RAW i OLYMPUS Master for å fremkalle RAW bildet i den kamerainnstillingen som brukes under fotograferingen, og du kan også endre de enkelte innstillingene som hvitbalanse og kontrast.

Feilkoder

Indikeringer i søker	Indikering på skjermen	Mulig årsak	Mottiltak
Normal indikering	 NO CARD	Minnekortet er ikke satt inn eller kan ikke identifiseres.	Sett inn et minnekort eller sett inn et annet minnekort.
	 CARD ERROR	Det har oppstått et problem med minnekortet.	Sett minnekortet inn igjen. Består problemet fortsatt, må du formatere kortet. Kan ikke kortet formateres, kan det ikke brukes.
	 WRITE PROTECT	Det kan ikke skrives ny informasjon på minnekortet.	Kortet er utstyrt med slettevern med datamaskinen. Tilbakestill kortet med datamaskinen.
Ingen indikering	 CARD FULL	Kortet er fullt. Det kan ikke tas flere bilder, eller det kan ikke lagres mer informasjon, f.eks. utskriftskoding. Ingen ledig plass på kortet, utskriftskoding eller nye bilder kan ikke lagres.	Bytt minnekort eller slett uønskede bilder. Overfør viktige bilder til en PC før du sletter. Bytt minnekort eller slett uønskede bilder. Overfør viktige bilder til en PC før du sletter.
Ingen indikering		xD-Picture Card kan ikke leses eller er ikke formatert.	<ul style="list-style-type: none"> • Velg [xD CARD CLEAN], trykk på -knappen og slå av kameraet. Fjern minnekortet og tørk av metalloverflaten med en myk, tørr klut. • Velg [FORMAT] [YES], og trykk deretter på -knappen for å formatere minnekortet. Ved formatering slettes alle data på minnekortet.
Ingen indikering	 NO PICTURE	Det finnes ingen bilder på kortet.	Minnekortet inneholder ikke bilder. Lagre bilder og vis dem.

Indikeringer i søker	Indikering på skjermen	Mulig årsak	Mottiltak
Ingen indikering	 PICTURE ERROR	Ikke mulig å vise det valgte bildet på grunn av problemer med det. Eller bildet kan ikke vises på dette kameraet.	Bruk et bildebehandlingsprogram til å vise bildet på en PC. Hvis heller ikke det lar seg gjøre, er bildefilen skadet.
Ingen indikering	 THE IMAGE CANNOT BE EDITED	Bilder som er tatt med et annet kamera kan ikke redigeres på dette kameraet.	Bruk et bildebehandlingsprogram til å redigere bildet.
Ingen indikering	 Den innvendige temperaturen i kameraet er for høy. Vennligst vent litt og la kameraet få kjøle seg ned før du tar det i bruk igjen.	Utvidet bruk av live view eller seriefotografering har ført til at den innvendige temperaturen har steget.	Vent et øyeblikk, slik at kameraet slår seg av automatisk. La den innvendige temperaturen i kameraet få synke litt før du gjenopptar arbeidet med det.
	 CARD-COVER OPEN	Dekselet til kortplassen er åpent.	Lukk dekselet til kortplassen.
Ingen indikering	 BATTERY EMPTY	Batteriet er utladet.	Lad opp batteriet.
Ingen indikering	 NO CONNECTION	Kameraet er ikke korrekt tilkoblet til datamaskinen eller skriveren.	Koble fra kameraet og koble det til igjen på korrekt måte.
Ingen indikering	 NO PAPER	Det er ikke mer papir i skriveren.	Legg nytt papir i skriveren.
Ingen indikering	 NO INK	Det er ikke mer blekk i skriveren.	Skift blekkpatron i skriveren.
Ingen indikering	 JAMMED	Papirstopp i skriveren.	Fjern papir som har satt seg fast.

Indikeringer i søker	Indikering på skjermen	Mulig årsak	Mottiltak
Ingen indikering	SETTINGS CHANGED	Skriverens papirkassett er fjernet eller skriveren har blitt endret mens innstillingene på kameraet ble utført.	Ikke endre skriveren samtidig som du utfører innstillinger på kameraet.
Ingen indikering	 PRINT ERROR	Det er et problem med skriveren og/eller med kameraet.	Slå av kameraet og skriveren. Sjekk skriveren og løs eventuelle problemer før du slår den på igjen.
Ingen indikering	 CANNOT PRINT	Bilder som er tatt med andre kameraer vil eventuelt ikke kunne skrives ut med kameraet.	Foreta utskriften med en PC.

Vedlikehold av kameraet

Rengjøre og lagre kameraet

Rengjøre kameraet

Slå av kameraet og ta ut batteriet før du rengjør det.

Utenpå:

- Tørk forsiktig av med en myk klut. Hvis kameraet er svært skittent, kan du dyppe kluten i litt mildt såpevann og deretter vri den godt opp. Tørk av kameraet med den fuktige kluten og tørk det deretter med et tørt håndkle. Etter at du har brukt kameraet på stranden, bør du bruke en klut som er fuktet i rent vann og vridd opp godt.

Skjerm og søker:

- Tørk forsiktig av med en myk klut.

Linse, speil og fokusskjerm:

- Blås støv bort fra linsen, speilet og fokusskjermen med en vanlig blåser. Tørk forsiktig av linsen med en linseklut.

Oppbevaring

- Når du ikke skal bruke kameraet på en stund, må du ta ut batteriet og minnekortet. Oppbevar kameraet på et kjølig, tørt og godt ventilert sted.
- Sett batteriet i kameraet med jevne mellomrom og kontroller funksjonene.

Rengjøring og kontroll av bildesensoren

Kameraet er utstyrt med en støvreduksjonsfunksjon som hindrer at det setter seg støv på bildesensoren, og som fjerner støv og smuss fra bildesensorens overflate med ultralydvibrasjoner. Støvreduksjon er aktivert når på-knappen settes på ON og når live view startes og avsluttes. Funksjonen til støvreduksjon er aktiv samtidig som pixel mappingen, som kontrollerer bildesensoren og bildebehandlingskretsene. Ettersom støvreduksjonen aktiveres hver gang kameraet slås på, bør kameraet holdes vertikalt for at støvreduksjonsfunksjonen skal være effektiv. SSWF-indikatoren (støvreduksjonsfilter) blinker når støvreduksjonen er aktivert. «SSWF-indikator (støvreduksjonsfilter)» (s. 14)

! OBS

- Ikke bruk sterke midler som bensin eller alkohol, og heller ikke kjemisk behandlede kluter.
- Unngå å oppbevare kameraet på steder hvor det arbeides med kjemikalier, slik at det ikke utsettes for korrosjon.
- Hvis objektivet blir liggende tilsmusset, kan det dannes mugg på linseoverflaten.
- Kontroller alle kameraets deler før bruk hvis det ikke har vært brukt på lang tid. Før du tar viktige bilder må du passe på å ta et testbilde for å sjekke at kameraet fungerer korrekt.

Rengjøringsmodus – Fjerning av støv

Hvis det setter seg støv eller smuss på bildesensoren, kan det oppstå svarte punkter på bildet. Ta kontakt med et autorisert Olympus servicesenter for å få bildesensoren rengjort. Bildesensoren er et presisjonsutstyr og kan lett bli ødelagt. Dersom du rengjør bildesensoren selv, må du passe på å følge instruksene under. Tar strømmen slutt under rengjøringen, vil lukkeren lukkes, hvilket kan føre til at lukkergardinen og speilet ødelegges. Hold øye med den batterikraften som er igjen.

1 Fjern linsen fra kameraet, og still strømbryteren på ON.

2 MENU > [F1] > [MENU] > [CLEANING MODE]

3 Trykk på , og trykk så på -knappen.

- Kameraet veksler til rengjøringsmodus.

4 Trykk utløserknappen helt inn.

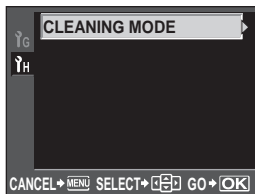
- Speilet går opp og lukkergardinen åpnes.

5 Rengjør bildesensoren.

- Blås forsiktig støv bort fra overflaten av bildesensoren med en mekaniske blåser (finnes i handelen).

6 Vær forsiktig så ikke den mekaniske blåseren setter seg fast i lukkergardinen når strømmen slås av for å avslutte rengjøringen.

- Slås kameraet av, lukkes lukkergardinen, og da faller speilet ned.

! OBS

- Vær forsiktig så ikke den mekaniske blåseren (finnes i handelen) berører bildesensoren. Hvis blåseren berører bildesensoren, vil bildesensoren bli skadet.
- Du må aldri skyve den mekaniske blåseren bak linsefatningen. Slås da strømmen av, lukkes lukkeren, og lukkergardinen blir ødelagt.
- Ikke bruk noe annet enn den mekaniske blåseren. Dersom høytrykksspray sprayes inn i bildesensoren, vil den fryse fast til bildesensorens overflate og skader bildesensoren.

Pixel mapping – Kontroller bildebehandlingsfunksjonen

Pixel mapping-funksjonen er til kontroll og eventuell justering av bildesensoren og bildebehandlingsfunksjonene. Etter å ha brukt skjermen eller etter å ha tatt kontinuerlige bilder, må du vente i minst et minutt før du bruker pixel mapping-funksjonen, for å være sikker på at den fungerer korrekt.

1 MENU > [F2] > [PIXEL MAPPING]

2 Trykk på , og trykk så på -knappen.

- [BUSY] meldingen vises når pixel mapping forberedes. Menyene gjenopprettes når pixel mapping er fullført.

! OBS

- Hvis du slår av kameraet utilsiktet i løpet av pixel mappingen, må du starte fra punkt 1 igjen.

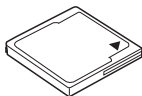
Grunnleggende om minnekort

Minnekort som kan brukes

I denne bruksanvisningen betyr begrepet «minnekort» et lagringsmedium. Kameraet kan bruke CompactFlash, Microdrive eller xD-Picture Card (alternativ).

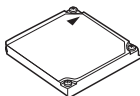
CompactFlash

Et CompactFlash er et solid flash-minnekort med høy kapasitet. Du kan bruke kort som finnes i handelen.

Microdrive

Et Microdrive er et medium som bruker en kompakt harddiskstasjon med stor kapasitet. Du kan bruke et Microdrive som støtter CF+type II (CompactFlash utvidelsesstandard).

xD-Picture Card

Et xD-Picture Card er et lagringsmedium som i hovedsak brukes i kompaktkameraer.

Forsiktighetsregler ved bruk av Microdrive

Et Microdrive er et medium som bruker en kompakt harddiskstasjon. Fordi diskstasjonen roterer, er ikke Microdrive like motstandsdyktig overfor vibrasjoner eller støt som andre kort. Man må være spesielt forsiktig når Microdrive brukes (særlig under lagring og visning), for å passe på at kameraet ikke utsettes for støt eller vibrasjoner. Pass på å lese forsiktighetsreglene under før du bruker Microdrive.

Se også bruksanvisningen som fulgte med Microdrive.

- Vær svært forsiktig når du setter fra deg kameraet under lagring. Plasser det forsiktig på en solid overflate.
- Ikke bruk kameraet på steder som er utsatt for vibrasjoner eller for sterke støt, f.eks. på en byggeplass eller i en bil på humpete vei.
- Ikke bring Microdrive i nærheten av områder hvor det kan bli eksponert for sterk magnetisme.
- Microdrive fungerer muligens ikke som det skal i omgivelser med lavt lufttrykk, som for eksempel høyder over havet på 3000 m og høyere.

! OBS

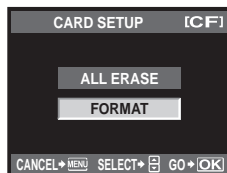
- Data på kortet vil ikke bli fullstendig slettet selv etter formatering av kortet eller sletting av data. Når kortet skal kasseres, må de ødelegges for at man skal være sikker på at personlig informasjon ikke kan lekke ut.

Formatering av minnekortet

Ikke-Olympus-kort eller kort som er formatert på en datamaskin, må formateres med kameraet før de kan brukes.

Alle data som er lagret på kortet, herunder bilder med slettevern, slettes når kortet formateres. Når du formaterer et brukt minnekort, må du kontrollere at det ikke inneholder bilder som du ønsker å beholde på kortet.

- 1 MENU** ▶ [OK] ▶ [CARD SETUP]
- 2** Bruk for å velge [FORMAT] og trykk deretter på -knappen.
- 3** Bruk for å velge [YES] og trykk deretter på -knappen.
  - Formateringen utføres.

TIPS

Når du setter minnekort i de to kortplassene:

→ Velg minnekortet som skal brukes i [CF/xD]. «CF/xD» (s. 90)

Batteri og lader

- Bruk kun det enkle Olympus-litium-ion-batteriet (BLS-1).
Andre batterier kan ikke brukes.
- Kameraets strømforbruk varierer mye, alt etter bruk og andre forhold.
- Ettersom følgende punkter fører til et høyt strømforbruk, selv om det ikke fotograferes, vil batteriet tappes raskt.
  - Utføring av autofokus flere ganger ved å trykke utløserknappen halvt ned i opptaksmodus.
  - Bruk av live view.
  - Det vises bilder på LCD-skjermen i et lengre tidsrom.
  - Når kameraet er koplet til en datamaskin eller skriver.
- Når batteriet er tomt, kan kameraet bli slått av uten at det vises en advarsel om at det snart er tomt.
- Batteriet er ikke fullstendig oppladet når kameraet kjøpes. Lad opp batteriet med den spesifiserte laderen (BCS-1) før bruk.
- Normal ladetid for det inkluderte oppladbare batteriet er ca. 3 timer og 30 minutter (anslått tid).
- Ikke bruk andre ladere enn den spesifiserte.

Bruk av laderen utenlands

- Laderen kan brukes i de fleste strømkilder i husholdningen, innen området på 100 V til 240 V AC (50/60 Hz) verden over. Imidlertid kan det, alt etter i hvilket land du befinner deg, være at stikkontakten har en annen form enn laderen, og du derfor trenger en pluggadapter som passer til stikkontakten. Ta kontakt med din lokale elektrobutikk eller ditt reisebyrå for mer informasjon.
- Ikke bruk de reiseadaptre som finnes i handelen, da de kan forårsake til feil på laderen.

Utskiftbare linser

Velg den linsen som du ønsker å fotografere med.

Bruk en spesifisert Fire Tredels linse (Fire Tredels fatning). Dersom et ikke-spesifisert objektiv brukes, vil ikke autofokus og lysmåling fungere korrekt. I noen tilfeller vil heller ikke andre funksjoner fungere korrekt.

Fire Tredels fatning

Utviklet av Olympus som standard linsefatning i Fire Tredels systemet. Disse helt nye universalt utskiftbare linsene med Fire Tredels fatning ble utviklet fra grunnen av, eksklusivt for digitale kameraer, basert på optisk teknikk.

ZUIKO DIGITAL ombyttbar linse

Fire Tredels-systemets utskiftbare objektiver er konstruert for å tåle røff profesjonell bruk. Fire Tredels systemet gjør det mulig å ha en rask linse som samtidig er kompakt og lett.

Fokallengde og dybdeskarphet for linser i Fire Tredels-systemet

Sammenlignet med 35 mm-kameraer oppnår Fire Tredels-kameraet andre effekter med samme fokallengde og blenderåpning.

Fokallengde

Med samme fokallengde som et 35 mm-kamera kan et kamera i Fire Tredels-systemet oppnå en fokallengde som tilsvarer det dobbelte av et 35 mm-kamera. Dette muliggjør konstruksjon av kompakte teleobjektiver. Et 14–50 mm-objektiv i Fire Tredels-systemet tilsvarer for eksempel et 28–100 mm-objektiv for et 35 mm-kamera.

- Hvis bildevinkelen på et objektiv i Fire Tredels-systemet konverteres til vinkelen for et 35 mm-kamera, er perspektivet det samme for et 35 mm-kamera.

Dybdeskarphet

Et kamera i Fire Tredels-systemet kan oppnå dobbelt så høy dybdeskarphet som et 35 mm-kamera. Dette gjør at mer lys kommer inn gjennom blenderåpningen. Et objektiv i Fire Tredels-systemet med f2.0-lysstyrke tilsvarer for eksempel f4.0 når det konverteres til blenderåpningen i et 35 mm-kamera.

- Du kan oppnå samme uskarphet i bakgrunnen som hvis du hadde brukt et 35 mm-kamera.

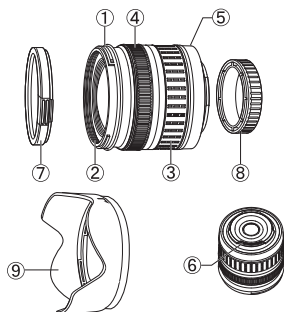

OBS

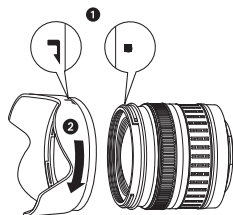
- Når du setter på eller tar av kamerahusdekslet og linsen fra kameraet, må linsefatningen på kameraet peke ned. Da unngår du at støv og smuss eller andre fremmedlegemer kommer inn i kameraet.
- Ikke ta av kamerahusdekslet eller monter linsen på støvete steder.
- Ikke pek mot solen med linse som er montert på kameraet. Da kan kameraet få feil eller til og med ta fyr på grunn av linsens forstørrelsesglasseffekt på sollyset.
- Pass på at du ikke mister kamerahusdekslet og bakdekslet.
- Sett kamerahusdekslet på kameraet for å hindre at det kommer støv i kameraet når det ikke er montert linse.

■ Blitsens deler

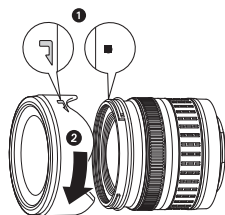
- ① Solblenderfatning
- ② Gjenger for filterfatning
- ③ Zoomring
- ④ Fokusring
- ⑤ Fatningsindeks
- ⑥ Elektriske kontakter
- ⑦ Fordeksel
- ⑧ Bakdeksel
- ⑨ Solblender

■ Sette på solblender

■ Oppbevare solblender

- Bruk solblenderen når du fotograferer i motlys.
- Solblenderen kan ikke festes til 17,5–45 mm-objektivet.

■ Hovedspesifikasjoner

Elementer	17,5–45 mm	14–42 mm	40–150 mm	25 mm
Fatning	Fire Tredels fatning			
Fokallengde	17,5–45 mm	14–42 mm	40–150 mm	25 mm
Maks. blenderåpning	f3.5–5.6	f3.5–5.6	f4–5.6	f2.8
Bildevinkel	63°–27°	75°–29°	30°–8,2°	47°
Linsekonfigurasjon	7 grupper, 7 linser	8 grupper, 10 linser	9 grupper, 12 linser	4 grupper, 5 linser
	Flerlags foliebelegg (delvis bare ett lag)			
Iriskontroll	f3.5–22	f3.5–22	f4–22	f2.8–22
Fotograferingsavstand	0,28 m–∞	0,25 m–∞	0,9 m–∞	0,2 m–∞
Fokusjustering	AF/MF veksling			
Vekt (ink. solblender og deksel)	210 g	190 g	220 g	95 g
Dimensjoner (Maks. diameter x total lengde)	Ø 71 x 70 mm	Ø 65,5 x 61 mm	Ø 65,5 x 72 mm	Ø 64 x 23,5 mm
Linsefatning	—	Bajonett		Gjenget type
Gjengediameter for filterfatning	52 mm	58 mm		43 mm

Kan brukes med alternativ EX-25 mellomring under følgende betingelser.

Fokusjustering er MF ved bruk av EX-25.

Linse, fokallengde		Fotograferingsavstand	Forstørrelse ( ): Beregningen basert på et kamera for 35 mm film
17,5–45 mm	17,5 mm	Fotografering er ikke mulig ettersom det ikke er mulig å fokusere på motivene på denne fokallengden.	
	28 mm	15,1 cm–15,9 cm	0,89–1,16x (1,78–2,32x)
	45 mm	18,4 cm–22,4 cm	0,57–0,91x (1,14–1,82x)
14–42 mm	14 mm	Fotografering er ikke mulig ettersom det ikke er mulig å fokusere på motivene på denne fokallengden.	
	25 mm	13,3 cm	1,02x (2,04x)
	42 mm	16,2 cm–17,3 cm	0,61–0,69x (1,22–1,38x)
40–150 mm	40 mm	19,0 cm–20,4 cm	0,61–0,70x (1,22–1,40x)
	80 mm	28,0 cm–40,6 cm	0,32–0,48x (0,64–0,96x)
	150 mm	48,0 cm–118,8 cm	0,17–0,39x (0,34–0,78x)
25 mm	25 mm	11,1 cm–11,2 cm	0,98–1,17x (1,96–2,34x)

■ Oppbevaringsregler

- Rengjør linsen etter bruk. Fjern støv og smuss fra linseoverflaten med en blåserbørste eller børste. Bruk vanlig linsepapir for å fjerne smuss fra linsen. Ikke bruk organiske løsemidler.
- Dett alltid dekslene på linsen og sett den til oppbevaring når den ikke er i bruk.
- Må ikke oppbevares på steder med insektsfordrivende midler.

! Merknader om fotografering

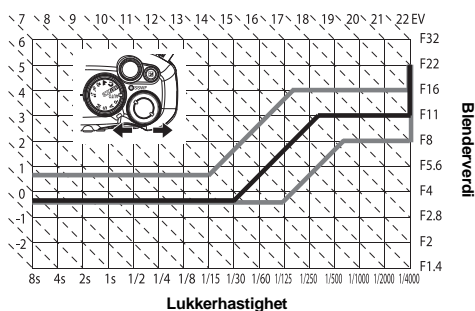
- Bildekantene kan bli avklippet hvis det brukes mer enn ett filter, eller hvis det brukes et tykt filter.

Programlinjediagram (P-modus)

I P-modus programmeres kameraet slik at blønderverdi og lukkerhastighet velges automatisk i henhold til motivets lysstyrke som vist under. Programmets linjediagram varierer, alt etter hvilken type linse som er montert.

— Når 14–42 mm f3.5–5.6 zoom-linse brukes (fokallengde: 14 mm, ISO100)

— Programskift

Eksponeeringsvarsel

Hvis det ikke kan oppnås optimal eksponering når utløserknappen trykkes halvt ned, vil visningen i søkeren og på superkontrollpanelet blinke.

Opptaksmodus	Eksempel på eksponeringsvarsel (blinkende)	Status	Handling
P		Motivet er for mørkt.	<ul style="list-style-type: none"> • Øk ISO-følsomheten. • Bruk blits.
		Motivet er for lyst.	<ul style="list-style-type: none"> • Reduser ISO-følsomheten. • Bruk et vanlig ND-filter som fås i handelen (for justering av lysmengden).
A		Motivet er undereksponert.	<ul style="list-style-type: none"> • Reduser blønderverdien. • Øk ISO-følsomheten.
		Motivet er overeksponert.	<ul style="list-style-type: none"> • Øk blønderverdien. • Reduser ISO-følsomheten eller bruk et vanlig ND-filter som fås i handelen (for justering av lysmengden).

Opptaksmodus	Eksempel på eksponeringsvarsel (blinkende)	Status	Handling
S		Motivet er undereksponert.	<ul style="list-style-type: none"> • Reduser lukkerhastigheten. • Øk ISO-følsomheten.
		Motivet er overeksponert.	<ul style="list-style-type: none"> • Øk lukkerhastigheten. • Reduser ISO-følsomheten eller bruk et vanlig ND-filter som fås i handelen (for justering av lysmengden).

* Blenderverdien i det øyeblikk hvor indikatoren blinker vil variere, alt etter linsetype og lensens fokallengde.

Blitsmoduser som kan stilles inn i opptaksmodus

Opptaksmodus	Visning på superkontrollpanel-skjerm	Blitsmodus	Betingelser for timing	Betingelser for utløsning av blitsen	Begrensninger for lukkerhastighet
AUTO	AUTO	Automatisk blits	1. gardin	Utløses automatisk under mørke/motlys forhold ^{*1}	1/60 sek.– 1/180 sek.
		Automatisk blits (rødøyereduksjon)			
P		Fill-in flash	—	Alltid utløsning	60 sek.– 1/180 sek.
		Blits av	—	—	—
A	SLOW	Sakte synkronisering (rødøyereduksjon)	1. gardin	Utløses automatisk under mørke/motlys forhold ^{*1}	60 sek.– 1/180 sek.
	SLOW	Sakte synkronisering (1. gardin)			
M	SLOW2	Sakte synkronisering (2. gardin)	2. gardin	Alltid utløsning	60 sek.– 1/180 sek.
	FULL	Manuell blits (FULL)	1. gardin		
S	1/4	Manuell blits (1/4)			
	1/16	Manuell blits (1/16)			
	1/64	Manuell blits (1/64)			
M		Fill-in flash	—	—	—
		Fill-in flash (rødøyereduksjon)			
		Blits av	—	—	—

Opptaksmodus	Visning på superkontrollpanel-skjerm	Blitsmodus	Betingelser for timing	Betingelser for utløsning av blitsen	Begrensninger for lukkerhastighet
S M	2nd CURTAIN	Fill-in flash/Sake synkronisering (2. gardin)	2. gardin	Alltid utløsning	60 sek. – 1/180 sek.
	⚡ FULL	Manuell blits (FULL)	1. gardin		
	⚡ 1/4	Manuell blits (1/4)			
	⚡ 1/16	Manuell blits (1/16)			
	⚡ 1/64	Manuell blits (1/64)			

*1 Når blitsen stilles inn på Super FP-modus, oppdager den motlys med lenger varighet enn for normal blits før lyset utstråles. «Super FP-blitsmodus» (s. 71)

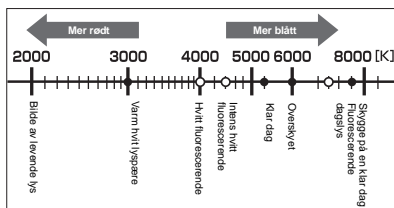
*2 **AUTO**, , kan ikke stilles inn i NIGHT+PORTRAIT-modus.

Hvitbalanse-fargetemperatur

Jo høyere fargetemperatur, desto rikere er blåtonene og dårligere er rødtonene. Jo lavere fargetemperaturen er, desto rikere er lyset i rødtonene og dårligere i blåtonen. Den spektrale balansen til ulike kilder til hvitt lys rangeres numerisk etter fargetemperatur – fysikkprinsipp uttrykt med Kelvin (K) temperaturskala. Fargen på sollys og andre naturlige lyskilder og fargen på en lyspære eller andre kunstlige lyskilder kan uttrykkes i form av fargetemperatur.

Dette gjør at fargetemperaturene til fluorescerende lys gjør det uegnet som kunstig lyskilde. Det finnes hull i fargetonene fra fargetemperaturene til fluorescerende lys. Hvis disse forskjellene i fargetonene er små, kan de beregnes med fargetemperatur, og dette kalles korrelert fargetemperatur.

Forhåndsinnstillingene på 4000K, 4500K og 6600K i dette kameraet er korrelerte fargetemperaturer og bør ikke oppfattes som rene fargetemperaturer. Bruk disse innstillingene under opptaksforhold med fluorescerende lys.

- Fargetemperaturene for hver lyskilde som er indikert i skalaen over, er ca.-verdier.

Lagringmodus og filstørrelse/antall fotografier som kan lagres

Filstørrelsen i tabellen er ca.-størrelse.

Lagringmodus	Antall bildepunkter (PIXEL COUNT)	Kompresjon	Filformat	Filstørrelse (MB)	Antall bilder som kan lagres (med 1 GB xD-Picture Card)
RAW	3648 x 2736	Tapfri kompresjon	ORF	Ca. 11	91
L SF		1/2,7		Ca. 6,8	147
L F		1/4		Ca. 4,7	211
L N		1/8		Ca. 2,2	460
L B		1/12		Ca. 1,5	687
M SF	3200 x 2400	1/2,7	JPEG	Ca. 5,3	187
M F		1/4		Ca. 3,7	267
M N		1/8		Ca. 1,7	597
M B		1/12		Ca. 1,1	888
S SF		1/2,7		Ca. 3,6	280
S F	2560 x 1920	1/4	JPEG	Ca. 2,2	466
S N		1/8		Ca. 1,1	927
S B		1/12		Ca. 0,7	1361
M SF		1/2,7		Ca. 1,3	799
M F		1/4		Ca. 0,8	1163
M N	1600 x 1200	1/8	JPEG	Ca. 0,5	2284
M B		1/12		Ca. 0,3	3198
S SF		1/2,7		Ca. 0,8	1230
S F		1/4		Ca. 0,5	1776
S N		1/8		Ca. 0,3	3366
S B	1024 x 768	1/12	JPEG	Ca. 0,2	4920
S SF		1/2,7		Ca. 0,5	1881
S F		1/4		Ca. 0,4	2665
S N		1/8		Ca. 0,2	4920
S B		1/12		Ca. 0,1	7107
S SF	640 x 480	1/2,7	JPEG	Ca. 0,2	4569
S F		1/4		Ca. 0,2	6396
S N		1/8		Ca. 0,1	10 661
S B		1/12		Ca. 0,1	12 793

OBS

- Antallet gjenværende bilder kan skifte, alt etter motiv eller faktorer som om det er utfør utskriftskoding eller ikke. I visse tilfeller vil antallet gjenværende bilder som vises i søkeren eller på LCD-skjermen ikke endre seg, selv om du tar bilder eller sletter bilder.
- Den faktiske filstørrelse varierer, alt etter motiv.
- Maksimalt antall bilder som kan lagres som vises på skjermen er 9999.

Funksjoner som kan registreres i brukertilbakestilling av innstilling

Funksjon	Lagring av brukertilbakestilling av innstilling	Funksjon	Lagring av brukertilbakestilling av innstilling
Opptaksmodus	—	))	✓
	✓	SLEEP	✓
	✓	BACKLIT LCD	✓
AF MODE	✓	USB MODE	—
AF AREA	✓	LIVE VIEW BOOST	✓
AE BKT	✓	FACE DETECT	✓
PICTURE MODE	✓	FRAME ASSIST	✓
GRADATION	✓	ISO-AUTO SET	✓
	✓	ISO-AUTO	✓
NOISE REDUCT.	✓	AEL-måling	✓
WB	✓	BULB TIMER	✓
	✓	+	✓
METERING	✓	AUTO POP UP	✓
ISO	✓	ALL	—
NOISE FILTER	✓	COLOR SPACE	✓
Blitsmodus	✓	SET	✓
RC MODE	✓	PIXEL COUNT	✓
	✓	RAW+JPEG ERASE	✓
AF ILLUMINAT.	✓	FILE NAME	—
FOCUS RING	✓	dpi SETTING	—
RESET LENS	—	CLEANING MODE	—
BULB FOCUSING	—		—
LIVE VIEW AF-MODUS	✓	CF/xD	—
DIAL FUNCTION	✓		—
DIAL DIRECTION	✓		—
AEL/AFL	✓	VIDEO OUT	—
AEL/AFL MEMO	✓	REC VIEW	✓
FUNCTION	✓	PIXEL MAPPING	—
FUNCTION	✓	FIRMWARE	—

*1 ✓: Kan lagres. —: Kan ikke lagres.

* Inkluderer antistøt.

Menyfortegnelse

Opptaksmeny

Kategori	Funksjon	Innstilling	Ref. side	
	CARD SETUP	ALL ERASE/FORMAT	s. 82 s. 114	
	CUSTOM RESET	RESET		s. 30
		RESET1	SET/RESET	
		RESET2	SET/RESET	
	PICTURE MODE	VIVID/ NATURAL*/ MUTED/ PORTRAIT/ MONOTONE		s. 63
	GRADATION	AUTO/NORMAL*/HIGH KEY/LOW KEY		s. 64
	WB	RAW/ LFR/ LN*/ N/ SN/RAW+ LFR/RAW+ LN/RAW+ N/ RAW+ SN		s. 59
		AUTO*	A -7→+7, G -7→+7	s. 60
		5300K	A -7→+7, G -7→+7	
		7500K	A -7→+7, G -7→+7	
		6000K	A -7→+7, G -7→+7	
		3000K	A -7→+7, G -7→+7	
		4000K	A -7→+7, G -7→+7	
		4500K	A -7→+7, G -7→+7	
		6600K	A -7→+7, G -7→+7	
WB 5500K		A -7→+7, G -7→+7		
CWB	2000K-14000K			
ISO	AUTO*/100-1600	s. 50		
NOISE REDUCT.	OFF/ON/AUTO*	s. 65		
NOISE FILTER	OFF/LOW/STANDARD*/HIGH	s. 65		
	METERING	ESP*	ESP + AF/ESP*	s. 47
	RC MODE	OFF*/ON	s. 71	
		-3,0-0,0*→+3,0	s. 69	
	AF MODE	S-AF*/C-AF/MF/S-AF+MF/C-AF+MF	s. 51	
	AF AREA	AUTO*/ L][C][M]	s. 53	
	ANTI-SHOCK []	OFF*/1SEC-30SEC	s. 58	
AE BKT	OFF*/3F 0.3EV/3F 0.7EV/3F 1.0EV	s. 49		

* Standard fabrikkinnstilling

Visningsmeny

Kategori	Funksjon	Innstilling	Ref. side	
▶		1/4/9/16/25/49/100	s. 77	
		OFF/ON*	s. 77	
	EDIT	RAW DATA EDIT		s. 78
		JPEG EDIT	SHADOW ADJ./REDEYE FIX// BLACK & WHITE/SEPIA/ SATURATION/	
				s. 91
	COPY ALL	YES/NO		s. 80
RESET PROTECT	YES/NO		s. 81	

* Standard fabrikkinnstilling

Brukermeny 1

Kategori	Funksjon	Innstilling	Ref. side		
11	AF/MF		s. 83		
	AF ILLUMINAT.	OFF/ON*	s. 83		
	iA	FOCUS RING		s. 83	
		RESET LENS	OFF/ON*	s. 83	
		BULB FOCUSING	OFF/ON*	s. 83	
		LIVE VIEW AF-MODUS	AF SENSOR/HYBRID AF/IMAGER AF*	s. 37	
		BUTTON/DIAL		s. 83	
	iB	DIAL FUNCTION	P	Ps /	s. 83
			A	FNo./	
			S	SHUTTER/	
			M	SHUTTER*/FNo.	
		DIAL DIRECTION	DIAL1*/DIAL2	s. 84	
		AEL/AFL	S-AF*	modus1*/modus2/modus3	s. 84
			C-AF	modus1/modus2*/modus3/modus4	
			MF	modus1*/modus2/modus3	
	AEL/AFL MEMO	OFF*/ON	s. 85		
		Fn FACE DETECT*/PREVIEW/OFF// LIVE PREVIEW/TEST PICTURE	s. 85		
		/*/AF AREA/AF MODE/WB/METERING/ISO	s. 85		
	iC	DISP/		s. 86	
			OFF/ON*	s. 86	
SLEEP		OFF/1 MIN*/3 MIN/5 MIN/10 MIN	s. 86		
BACKLIT LCD		8 SEC*/30 SEC/1 MIN/HOLD	s. 86		
USB MODE		AUTO*/STORAGE/MTP/CONTROL/EASY/CUSTOM	s. 86		
LIVE VIEW BOOST		OFF*/ON	s. 87		
		FACE DETECT	OFF*/ON	s. 39 s. 87	
FRAME ASSIST		OFF*/GRID/GOLDEN SECTION/SCALE	s. 87		

* Standard fabrikkinnstilling

Kategori	Funksjon	Innstilling	Ref. side		
11	EXP/ISO		s. 87		
	ISO-AUTO SET	100–1600 (400°)	s. 87		
	10	ISO-AUTO	P/A/S*/ALL	s. 87	
		AEL-måling	AUTO* (M) (A) (S) HI/SH	s. 87	
		BULB TIMER	—	s. 87	
		⚡ CUSTOM		s. 87	
	13	1/2 + 1/2	OFF*/ON	s. 87	
		AUTO POP UP	OFF/ON*	s. 88	
	17	←*/COLOR/WB		s. 88	
		ALL [WB%]	ALL SET	A -7→+7 G -7→+7	s. 88
			ALL RESET	YES/NO	
		COLOR SPACE	sRGB*/AdobeRGB	s. 88	
		←*/ SET	←*1-←*4	L/M/S SF/F/N/B	s. 88
		PIXEL COUNT	Middle	3200 x 2400/2560 x 1920*/ 1600 x 1200	s. 88
	S <small>mall</small>		1280 x 960*/1024 x 768/640 x 480		
	16	RECORD/ERASE		s. 89	
		RAW+JPEG ERASE	JPEG/RAW/RAW+JPEG*	s. 89	
		FILE NAME	AUTO*/RESET	s. 89	
		dpi SETTING	AUTO*/CUSTOM	s. 89	
	14	📷 UTILITY		s. 112	
		CLEANING MODE	—	s. 112	

* Standard fabrikkinnstilling

Brukermeny 2

Kategori	Funksjon	Innstilling	Ref. side
12	☺	—	s. 15
	CF/xD	CF*/xD	s. 90
	📷	📷 -7→+7 ⚙️ -7→+7	s. 90
	📷	*1	s. 90
	VIDEO OUT	*1	s. 90
	REC VIEW	OFF/AUTO▶️/1SEC–20SEC (5SEC*)	s. 90
	PIXEL MAPPING	—	s. 112
	FIRMWARE	—	s. 90

* Standard fabrikkinnstilling

*1 Innstillingene vil variere avhengig av regionen hvor kameraet ble kjøpt.

Ordforklaringer

A-modus (prioritert blønderåpning)

Du stiller selv inn blønderåpningen, og kameraet justerer automatisk lukkerhastigheten, slik at bildet tas med korrekt eksponering.

AE (automatisk eksponering)

Kameraets innebygde eksponeringsmåler stiller automatisk inn eksponeringen.

De 3 AF-modusene som finnes på dette kameraet, er **P**, der kameraet velger både blønderåpning og lukkerhastighet, **A**, der brukeren velger blønderåpning og kameraet stiller inn lukkerhastigheten, og **S**, der brukeren velger lukkerhastigheten og kameraet stiller inn blønderåpningen. I **M**-modus velger brukeren både blønderåpning og lukkerhastighet.

Antall bildepunkter (PIXEL COUNT)

Antall bildepunkter (pikslar) som brukes til å lage et bilde, angir bildestørrelsen. Et bilde med 640 x 480 bildepunkter har for eksempel den samme størrelsen som dataskjermen hvis skjermens innstilling også er 640 x 480. Hvis skjerminnstillingen er 1024 x 768, vil bildet kun oppta en del av skjermen.

AUTO-modus

Program AE modus (se «**P** (program) modus»). I tillegg har denne modusen en automatisk utføring av blitsen ved fotografering under dårlige lysforhold.

Bildepunkter (pikslar)

Et bildepunkt (piksel) er den minste enheten (punkt) som et bilde består av. Skarpe bildeutskriftar i stort format krever flere millioner bildepunkter.

Bildesensor

Konverterer lys som kommer gjennom linsen til elektriske signaler. I dette kameraet blir lyset fanget opp og konvertert til RGB-signalar for å produsere et helt bilde.

Blønderåpning

Den justerbare linseåpningen som regulerer mengden av lys som kommer inn i kameraet. Jo større blønderåpningen er, desto grunnere er dybdeskarpheten, og desto mer uklar blir bakgrunnen. Jo mindre blønderåpningen er, desto større blir dybdeskarpheten, og desto skarper blir bakgrunnen. Blønderåpningen måles i f/stopper. Stor blønderverdi indikerer liten blønderåpning, mens liten blønderverdi indikerer stor blønderåpning.

DCF (Design Rule for Camera File System)

En standard for bildefiler fra Japan Electronics and Information Technology Industries Association (JEITA).

Deteksjonssystem for bildekontrast

Fokuseringsmetode som baseres på bildekontrasten til motivet som registreres på bildesensoren.

Digital ESP-lysmåling (Electro-Selective Pattern)

Dette fastsetter eksponeringen ved å splitte opp bildet i 49 områder og måle og beregne lysnivåene i hvert område.

DPOF (Digital Print Order Format)

Til lagring av utskriftsinnstillinger på digitalkameraer. Brukeren taster inn hvilke bilder han vil skrive ut og antall eksemplarer for hvert bilde, og kan så få skrevet ut bildene på en skriver eller i en fotobutikk som støtter DPOF-formatet.

Dybdeskarphet

Dybdeskarphet betyr her avstanden fra nærmeste punkt til det punkt som ligger lengst borte, og som oppfattes som «skarpt» fokus på et bilde.

Eksponering

Mengden av lys som brukes for å ta bildet. Eksponeringen avgjøres av det tidsrommet lukkeren er åpen (lukkerhastighet) og mengden av lys som kommer gjennom linsen (blønderåpning).

EV (Exposure Value)

System for måling av eksponering. EV 0 betyr at blenderåpning er på F1 og lukkerhastigheten på 1 sekund. Deretter stiger EV med 1 hver gang blenderåpningen øker med et F-trinn eller lukkerhastigheten øker med et trinn. EV kan også brukes til å indikere lysstyrke og ISO-innstillinger.

Fargerom

En modell som beskriver farger ved hjelp av mer enn tre koordinater. Det brukes av og til fargerom som f.eks. sRGB, Adobe RGB til koding/fargereproduksjon.

Fargetemperatur

Den spektrale balansen til ulike kilder til hvitt lys rangeres numerisk etter fargetemperatur – et teoretisk fysikkprinsipp som grovt svarer til absolutt glødelampetemperatur for lys fra glødelamper, uttrykt med Kelvin (K) temperaturskala. Jo høyere fargetemperatur, desto rikere er blåtonene og dårligere er rødtonene. Jo lavere fargetemperaturen er, desto rikere er lyset i rødtonene og dårligere i blåtonen. Du kan få problemer med fargegjengivelsen når du tar bilder innendørs under fluorescerende lys, eller hvis det finnes både sollys og fluorescerende lys. Kameraet er utstyrt med en justeringsfunksjon for hvitbalanse. Denne kan du bruke til å kompensere for merkelige effekter ved fargekombinasjoner som av og til kan dukke opp på bildene.

Formørkelse (vignetteffekt)

Dette henviser til situasjoner hvor en gjenstand formørker deler av synsfeltet, slik at ikke hele motivet fotograferes. Vignetteffekt henviser også til situasjoner der bildet som ses gjennom søkeren ikke svarer nøyaktig til bildet som tas gjennom objektivlinsen, slik at det fotofraferte bildet inneholder gjenstander som ikke ble sett gjennom søkeren. I tillegg kan det oppstå vignetteffekt når det brukes feil solblender som lager skygger i hjørnene av bildet.

Hvilemodus

Modus som forlenger driftstiden til batteriet. Kameraet går automatisk inn i hvilemodus hvis du ikke betjener det innenfor et visst tidsrom. For å forlate hvilemodusen kan du trykke på en hvilken som helst knapp på kameraet (utløserknappen, menyknappen osv.).

ISO

Internasjonal forkortelse for International Organization for Standardization. Innstillingen av følsomheten som anvendes i digitalkameraer baserer på samme ISO standard som brukes for følsomheten til filmer. Følsomheten angis som vist i «ISO 100». Høyere ISO-verdier indikerer stor følsomhet overfor lys, slik at bildene kan eksponeres selv under dårlige lysforhold.

JPEG (Joint Photographic Experts Group)

Et kompresjonsformat for fargefotografier. Fotografier (bilder) som tas med dette kameraet lagres på minnekortet i JPEG-format hvis lagringsmodusen er stillt inn på noe annet enn **[RAW]**. Når bildene overføres til en datamaskin kan brukeren redigere dem ved hjelp av bildebehandlingsprogrammer eller vise bildene med en internettleser.

Kompresjonsforhold

Kompresjon er en metode for å redusere filstørrelsen ved å forkorte noe av datainnholdet, og kompresjonsforholdet angir omfanget av kompresjonen. Den faktiske effekten til valgt kompresjonsforhold kan variere, alt etter bildets innhold. Tallene for kompresjonsforhold som velges med dette kameraet, gir bare en generell referanseskala og er ikke presise målinger.

M-modus (manuell)

Brukeren stiller inn både blenderåpning og lukkerhastighet.

NTSC (National Television Systems Committee)/PAL (Phase Alternating Line)

Fjernsynsformater. NTSC brukes først og fremst i Japan, Nord-Amerika og Korea. PAL brukes først og fremst i Europa og Kina.

P-modus (program)

Kalles også programmodus AE. Kameraet stiller automatisk inn beste lukkerhastighet og blenderverdi for opptaket.

PictBridge

En standard som gjør at man kan kople til digitale kameraer og skrivere laget av ulike produsenter, og som gjør det mulig å skrive bilder direkte ut fra kameraet.

Punktmåling

Målingen gjøres i et svært lite området rundt midten av motivet, definert ved områdemerket for punktmåling i søkeren. Punktmåling er ideelt for bruk under vanskelige lysforhold, eller hvis viktige elementer av bildet (personen ansikt) er små. Bruk punktmåling når du fotograferer i motlys, tar bilde av idretts- eller sceneutøvere. Se også digital ESP-måling og sentrumprioritert måling.

RAW

Henviser til rådata, data som ikke er forsterket med et kameraalternativ som hvitbalanse, skarphet, kontrast etc. Dette filformatet er beregnet på visning og behandling med vår egen programvare. Du vil kanskje ikke kunne åpne eller behandle disse filene med andre grafikkprogrammer, og disse filene kan ikke velges ut for DPOF-utskrift. RAW-filer gis et orf file-suffixs (*.orf).

Reflekskamera med en linse

Et kamera som bruker et speil til å reflektere lyset som kommer inn fra linsen, slik at bildet kan kontrolleres i søkeren. Det er ingen forskjell på komposisjonen som skal fotograferes og komposisjonen som ses i søkeren.

S-modus (prioritert lukker)

Kalles også AE-modus med prioritert lukker. Brukeren velger lukkerhastighet, og kameraet justerer automatisk blenderåpningen, slik at bildet tas med beste eksponering.

Sentrumprioritert måling

En metode eller teknikk for lysmåling som bruker en gjennomsnittsverdi mellom sentrum og periferi av bildet, men med tyngdepunkt på informasjonen midt i bildeområdet. Denne metoden er best egnet når lysstyrken i bildets sentrum og periferi ikke avviker mye fra hverandre. Se også digital ESP-måling og punktmåling.

TFT-fargeskjerm (Thin-Film Transistor)

En fargeskjerm basert på tynnfilmteknologi.

TTL faseforskjell målingssystem

Dette brukes til å måle avstanden til motivet. Kameraet fastslår med den registrerte fasekontrasten om bildet er fokusert.

TTL-system (Through-The-Lens)

For å hjelpe med å justere eksponeringen måler en lysmottaker, som er innebygd i kameraet, direkte lyset som passerer gjennom linsen.

Kameraspesifikasjoner

■ Produkttype

Produkttype	: Digitalt reflekskamera med en linse og ombyttbart linsesystem
Linse	: Zuiko Digital, Fire Tredels System linse
Linsefatning	: Fire Tredels monteringsfeste
Ekvivalent fokallengde på et kamera for 35 mm film	: Ca. det dobbelte av objektivets fokallengde

■ Bildesensor

Produkttype	: 4/3" Live MOS sensor
Tot. antall bildepunkter	: Ca. 11 800 000 bildepunkter
Antall effektive bildepunkter	: Ca. 10 000 000 bildepunkter
Skjermstørrelse	: 17,3 mm (H) x 13,0 mm (V)
Sideforhold	: 1,33 (4:3)

■ Søker

Produkttype	: Eye-level speilrefleks søker, en linse
Synsfelt	: Ca. 95 % (for synsfelt på lagrede bilder)
Søkerforstørrelse	: Ca. 0,92x (-1 m^{-1} , 50mm objektiv, uendelig)
Pupillavstand	: Ca. 14 mm fra glassdekslet (-1 m^{-1})
Justeringsområde for diopter	: $-3,0$ – $+1,0 \text{ m}^{-1}$
Speil	: Hurtigreturerende halvspeil
Dybdeskarphet	: Når PREVIEW er lagret med 3 -knappen
Fokusskjerm	: Fast
Øyemusling	: Ombyttbar

■ Live view

	: Bruker Live MOS sensor til opptak
	: Synsfelt 100 %

■ LCD-skjerm

Produkttype	: 2,7" TFT-farge-LCD-skjerm
Tot. antall bildepunkter	: Ca. 230 000 bildepunkter

■ Lukker

Produkttype	: Datastyrt fokalplanlukker
Lukker	: 1/4000–60 sek., bulb fotografering

■ Autofokus

Produkttype	: TTL faseforskjell målingssystem/Deteksjonssystem for bildekontrast
Fokuseringspunkter	: 3-punkts fler-AF (vensre, midten, høyre) 11-punkts fler-AF: med [IMAGER AF]
AF luminansområde	: EV 0–EV 19 (ISO 100 tilsvarende, ved romtemperatur 20 °C, TTL fasekontrast målingssystem)
Valg av fokuseringspunkt	: Auto, alternativt
AF-illuminator	: Den innebygde blitsen sørger for lys.

■ Eksponeringsinnstillinger

Målesystem	: TTL målesystem med full blenderåpning (1) Digital ESP-måling (2) Sentrumsdominert lysmåling til fastlegging av gjennomsnitt (3) Punktmåling (ca. 2 % for søkerskjermen)
Måleområde	: EV 1–20 (digital ESP-måling, senterprioritert måling, punktmåling) (ved normal temperatur, 50mm f2, ISO 100)
Opptaksmodus	: (1) AUTU : Helautomatisk (2) P : Program AE (det kan utføres programskift) (3) A : Blenderåpningsprioritet AE (4) S : Lukkerprioritet AE (5) M : Manuell

ISO-følsomhet : 100–1600
Eksponeringskompensasjon : ±5 EV (1/3 EV trinn)

■ Hvitbalanse

Produkttype : Bildesensor
Modusinnstilling : Auto, forhåndsinnstilt hvitbalanse (8 innstillinger), kundetilpasset hvitbalanse, hvitbalanse med ett trykk

■ Opptak

Minne : CF-kort (kompatibelt med type I og II)
Microdrive (kompatibelt med FAT 16/32)
xD-Picture Card
Lagringssystem : Digital lagring, JPEG (i samsvar med Design rule for Camera File system [DCF]), RAW-data
Gjeldende standarder : Exif 2.2, Digital Print Order Format (DPOF), PRINT Image Matching III, PictBridge

■ Visning

Visningsmodus : Visning av enkeltbilder, visning av nærbilder, indeksvisning, bilderotasjon, slideshow, kalendervisning
Skjerminformasjon : Skjerminformasjon, visning av histogram

■ Kontinuerlig opptak

Drivmodus : Fotografering av enkeltbilder, seriefotografering, selvutløser, fjernkontroll
Seriefotografering : 3,5 bilder/sek. (maks. antall seriebilder som kan lagres: 8 bilder i RAW)
Selvutløser : Utløsningsstid: 12 sek., 2 sek.
Alternativ fjernkontroll : Utløsningsstid: 2 sek., 0 sek. (øyeblikkelig opptak) (RM-1 fjernkontroll (alternativ))

■ Blits

Synkronisering : Synkronisert med kameraet ved 1/180 sek. eller mindre
Blitskontrollmodus : TTL-AUTO (TTL modus forutgående blits), AUTO, MANUAL
Feste for eksternt blits : Blitssko
Trådløs blitsfunksjon : Kompatibelt med Olympus' trådløse RC-blitssystem

■ Eksternt kontakt

USB-kontakt, VIDEO OUT-kontakt (multikontakt)

■ Strømforsyning

Batteri : Li-ion batteri (BLS-1) x1

■ Dimensjoner/vekt

Dimensjoner : 129,5 mm (B) x 91 mm (H) x 53 mm (D)
(uten fremspring)
Vekt : Ca. 380 g (uten batteri)

■ Driftsomgivelser

Temperatur : 0–40 °C (bruk)/
–20–60 °C (oppbevaring)
Fuktighet : 30–90 % (bruk)/10–90 % (lagring)

Spesifikasjoner for batteri/lader

BLS-1 Litium-ion-batteri

MODELL NR.	: PS-BLS1
Produkttype	: Oppladbart litium-ion-batteri
Nominell spenning	: DC 7,2 V
Nominell kapasitet	: 1150 mAh
Antall ladinger	
utladinger	: Ca. 500 ganger (varierer med bruksforholdene)
Omgivelsestemperatur	: 0–40 °C (lading) –10–60 °C (bruk) –20–35 °C (oppbevaring)
Dimensjoner	: Ca. 35,5 mm (B) x 55 mm (D) x 12,8 mm (H)
Vekt	: Ca. 46 g

BCS-1 lader for litium-ion-batterier

MODELL NR.	: PS-BCS1
Nominell inngangseffekt	: USA CANADA AC 120V (60 Hz) Andre land AC 100 V–240 V (50/60 Hz)
Nominell utgang	: DC 8,35 V. 400 mA
Ladetid	: Ca. 3 timer og 30 minutter. (romtemperatur: hvis BLS-1 brukes)
Omgivelsestemperatur	: 0–40 °C (bruk)/ –20–60 °C (oppbevaring)
Dimensjoner	: Ca. 62 mm (B) x 83 mm (D) x 38 mm (H)
Vekt	: Ca. 72 g (uten AC-kabel)

**SPESIFIKASJONER KAN ENDRES UTEN FORVARSEL ELLER FORPLIKTELSE FRA
PRODUSENTENS SIDE.**

E-Systemdiagram

Standard objektiver

18-36 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 9-18mm 1:4.0-5.6
Wide Zoom

Kompatibel med
EC-14*/EC-20*
Tele
konverter

28-84 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 14-42mm 1:3.5-5.6
Standard zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
ring
kun ved
50-84mm

35-90 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL 17.5-45mm
1:3.5-5.6 Standard zoom
(leveres kun i spesialsett)

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
Tele
ring
kun ved
56-90mm

36-360 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 180-360mm 1:3.5-6.3
Super Zoom (10x)

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
ring
kun ved
100-360mm

80-300 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 40-150mm 1:4.0-5.6
Telefoto zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
Tele
ring
konverter

Standard objektiver

140-600 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 70-300mm 1:4.0-5.6
Super Telefoto zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
Tele
ring
konverter

50 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
25mm 1:2.8 Pancake
Fast fokusobjektiv

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
Tele
ring
konverter

70 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
35mm 1:3.5
Makroobjektiv

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
Tele
ring
konverter

RF-11 Ringblits med FR-1
TF-22 Tvillingblits med FR-1

22-44 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
11-22mm 1:2.8-3.5
Vidvinkel zoom

Kompatibel med
EC-14/EC-20** **TF-22**
Tele
Tvilling
blits
konverter

24-120 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 12-60mm 1:2.8-4.0 SWD
Standard zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20***
Mellom
Tele
ring
kun ved
120mm
konverter

Pro objektiver Støv-/sprusikkert

28-108 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
14-54mm 1:2.8-3.5 II
Standard zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20****
Mellom
Tele
ring
kun ved
108mm
konverter

TF-22 Tvingblits

100-400 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 50-200mm 1:2.8-3.5 SWD
Telefoto zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20****
Mellom
Tele
ring
konverter

TF-22 Tvingblits

16 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 8mm 1:3.5
Fiskeøyeobjektiv

Kompatibel med
EC-14/EC-20*
Tele
konverter

100 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 50mm 1:2.0
Makroobjektiv

Kompatibel med
EX-25 **EC-14*/EC-20**
Mellom
ring
konverter

RF-11 Ringblits med FR-1
TF-22 Tvingblits med FR-1

14-28 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 7-14mm 1:4.0
Wide Zoom

Kompatibel med
EC-14/EC-20*
Tele
konverter

TopPro objektiver

28-70 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 14-35mm 1:2.0 SWD
Standard zoom

Kompatibel med
EC-14/EC-20
Tele
konverter

70-200 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 35-100mm 1:2.0
Telefoto zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20**
Mellom
Tele
ring
kun ved
120-200mm
konverter

180-500 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 90-250mm 1:2.8
Telefoto zoom

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20**
Mellom
Tele
ring
konverter

300 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 150mm 1:2.0
Fast fokusobjektiv

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20**
Mellom
Tele
ring
konverter

600 mm (tilsv. 35 mm)
ZUIKO DIGITAL
ED 300mm 1:2.8
Fast fokusobjektiv

Kompatibel med
EX-25* **EC-14*/EC-20**
Mellom
Tele
ring
konverter

Drop-in filtersett inkludert

Adaptore

ZUIKO DIGITAL
1,4x Telekonverter
EC-14

ZUIKO DIGITAL
2,0x Telekonverter
EC-20

EX-25
Møllomring

MF-1
OM-adapter

Fjernkontroll

RM-1
Fjernkontroll

RM-UC1
Fjernkontrollkabel

Blitssystem

FL-CB05
Blitskabel

FL-50R
Trådløs blits

FL-36R
Trådløs blits

FL-20
blits

FL-BKM03'
Tvillingblitsfot

FL-BK04'
Blitsfot

FL-CB02
Blitskabel

FLBA-1
Diffuser adapter
(inkl. med FL-50R)

FLRA-1
Blitsreflektoradapter
(inkl. med FL-50R)

FLST-1
Blitssko
(inkl. med FL-50R
og FL-36R)

FC-1
Makroblits
kontroll

SRF-11
Ringblitssett
(inkl. FC-1/RF-11)

RF-11
Ringblits

FR-1
Blitsadaptering
for 35/50mm Makro

TF-22
Tvillingblits

FP-1***
Blits
Power batterigrep
(inkl. FL-CB02)
for FL-50R

HV-1
High Voltage Pack

BN-1
Ni-MH Batteripakke

AC-2
AC-adapter

SHV-1
Høyspeningssett for blits
(inkl. HV-1/BN-1/AC-2)

STF-22
Tvillingblitssett
(inkl. FC-1/TF-22)

Strømforsyning

BLS-1
Li-Ion batteripakke
(for E-450)

BCS-1
Lader til Li-Ion-
batterier

Skulderremmer

CSS-S101L
Svart

CSS-S102L
Hvit

CSS-S103L
Brun

CSS-S104L
Mørk brun

E-System bag

E-400 Læretui

E-System Swing Bag

E-System damebag Grønn

E-System bag kompakt II

E-System Tote Style Bag

E-System skulderbag II

E-System DZK veske II

E-420/E-450 Læretuier

Svart Mørk brun Hvit

For ZUIKO DIGITAL ED 14–42mm eller ZUIKO DIGITAL ED 40–150mm CS-8B og CS-8LM

Svart Mørk brun Hvit

For ZUIKO DIGITAL ED 25mm Pancake CS-8B og CS-8LS

Øyemuslinger

DE-P3
Øyemusling
Dioptrier +3

DE-N3
Øyemusling
Dioptrier -3

EP-5
Øyemusling
(standard)

EP-6
Øyemusling

EP-7
Øyemusling
inkl. med E-3

EP-8
Øyemusling

ME-1
Forstørrende
Øyemusling
1,2x

VA-1
Varimagni
Vinkelseker

*Kun med MF **AF mulig ved bruk av midtramme ***Kun med FP-1 †Opp til to trådløse blitsere eller en FL-20 eller TF-22 kan monteres.

‡FL-50R, FL-36R eller FL-20 kan monteres.

Spesifikasjoner og design kan endres uten forvarsel eller forpliktelser fra produsentens side.

SIKKERHETSANVISNINGER

FORSIKTIG

RISK OF ELECTRIC SHOCK
DO NOT OPEN

FORSIKTIG: FOR Å REDUSERE FAREN FOR ELEKTRISK STØT MÅ DEKSLET (ELLER BAKSIDEN AV KAMERAET) IKKE ÅPNES. DET ER INGEN DELER SOM BRUKEREN KAN REPARERE SELV. OVERLAT REPARASJONER TIL KVALIFISERT OLYMPUS SERVICEPERSONELL.

En trekant med utropstegn gjør deg oppmerksom på viktige betjenings- og vedlikeholdsinstruksjoner i dokumentasjonen som følger med produktet.

FARE

Bruk av produktet som ikke tar hensyn til opplysningene gitt under dette symbolet, vil kunne medføre alvorlige personskader eller død.

ADVARSEL

Bruk av produktet som ikke tar hensyn til opplysningene gitt under dette symbolet, vil kunne medføre personskader eller død.

FORSIKTIG

Bruk av produktet som ikke tar hensyn til opplysningene gitt under dette symbolet, vil kunne medføre lettere personskader, skader på apparatet eller tap av verdifulle data.

ADVARSEL!

FOR Å UNNGÅ FARE FOR BRANN ELLER ELEKTRISK STØT, MÅ DU ALDRI DEMONTERE PRODUKTET, UTSETTE DET FOR VANN ELLER BRUKE DET I SVÆRT FUKTIGE OMGIVELSER.

Generelle forsiktighetsregler

Les alle instruksjoner – Før du tar i bruk produktet må du lese alle bruksanvisninger ol. Ta vare på all dokumentasjon for eventuell fremtidig bruk.

Rengjøring – Koble alltid produktet fra strømkontakten før rengjøring. Bruk bare en fuktig klut for rengjøring. Bruk aldri flytende rengjøringsmidler, sprayer eller organiske løsemidler for å rengjøre produktet.

Tilbehør – For din egen sikkerhet og for å unngå skade på produktet: Bruk bare tilbehør som anbefales av Olympus.

Vann og fuktighet – Forsiktighetsregler for produkter i vann tett utførelse finner du i avsnittet om vann tetthet.

Plassering – Monter produktet sikkert på et stabilt stativ, holder e.l. for å unngå skader på produktet.

Strømforsyning – Koble bare produktet til strømkilder som er i samsvar med produktetiketten.

Fremmedlegemer – For å unngå personskader må du aldri stikke metallobjekter inn i kameraet.

Varme – Produktet må aldri brukes eller oppbevares i nærheten av varmekilder, slik som varmeovner, varmeutslipp, peiser eller noe som helst slags apparat eller utstyr som utvikler varme, inkludert høyttalere.

Forsiktighetsregler for håndtering av produktet

ADVARSEL

- **Bruk aldri kameraet i nærheten av brannfarlige eller eksplosive gasser.**
- **Ikke bruk blitsen og LED rettet mot mennesker (spedbarn, småbarn, etc.) på svært kort avstand.**
  - Du må befinne deg minst 1 m vekk fra ansiktene på personene som fotograferes. Hvis blitsen utløses for nær øynene til personen som fotograferes, vil denne kunne oppleve at synet forsvinner i kort tid.
- **Hold små barn borte fra kameraet.**
  - Kameraet må alltid brukes og oppbevares utenfor rekkevidden til små barn, for å unngå at følgende farlige situasjoner – og dermed fare for liv og helse – oppstår:
    - Kvelning som følge av at kameraet kommer rundt halsen.
    - Svelging av batteri, minnekort eller andre små deler.
    - Utilsiktet utløsning av blitsen mot sine egne eller et annet barns øyne.
    - Skader som skyldes kameraets bevegelige deler.
- **Se aldri direkte på solen eller mot sterke lyskilder med kameraet.**
- **Ikke bruk eller oppbevar kameraet på støvete eller fuktige steder.**
- **Ikke dekk til blitsen med hånden når du trykker på utløseren.**

FORSIKTIG

- **Stans bruken av kameraet umiddelbart dersom du merker uvanlig lukt, uvanlige lyder eller røyk rundt det.**
  - Ikke fjern batteriene direkte med hendene, da dette kan forårsake brann eller forbrenning av hendene.
- **Du må aldri holde eller betjene kameraet med våte hender.**
- **Ikke la kameraet ligge på steder hvor det kan utsettes for ekstremt høye temperaturer.**
  - Deler på kameraet vil kunne ta skade av det, og i verste fall vil en brann kunne oppstå. Ikke bruk laderen hvis den er tildekket (f.eks. av et stykke tøy). Det vil kunne forårsake overopphetning og eventuelt brann.
- **Hånder kameraet forsiktig for å unngå lette brannskader.**
  - Da kameraet inneholder metalldeleer kan overopphetning føre til lette brannskader. Vær oppmerksom på følgende:
    - Når kameraet har vært i bruk i lengre tid, vil det bli svært varmt. Hvis du fortsetter å holde i kameraet i denne tilstanden, vil det kunne oppstå lette brannskader.
    - På steder som er utsatt for ekstremt kalde temperaturer, kan temperaturen på kameraet bli kaldere enn omgivelsestemperaturen. Hvis det er mulig, bør du ha på hansker når du bruker kameraet i kalde temperaturer.
- **Vær forsiktig med stroppen.**
  - Vær forsiktig med stroppen når du bærer kameraet. Den vil kunne feste seg i løse objekter og forårsake alvorlige skader.

Forsiktighetsregler for håndtering av batterier

Følg disse viktige anvisningene for å forhindre at batteriene lekker, blir overopphetet, tar fyr, eksploderer eller forårsaker elektriske støt eller forbrenninger.

FARE

- Kameraet drives med et litium ion-batteri som angitt av Olympus. Lad opp batteriet med den angitte batteriladeren. Bruk aldri andre ladere.
- Ikke varm opp eller brenn batteriene.
- Vær forsiktig når du flytter på eller oppbevarer batterier, slik at de ikke kommer i kontakt med metallgjenstander som smykker, nåler, knapper, glidelåser osv.
- Oppbevar aldri batterier på steder der de utsettes for direkte sollys eller høye temperaturer, i en varm bil, i nærheten av varmekilder osv.
- Følg alle instruksjoner for bruk av batterier for å unngå at batteriene lekker eller at kontaktflatene ødelegges. Forsøk aldri å demontere et batteri eller å foreta noen som helst slags endringer på det, ved å lodde osv.
- Hvis batterivæske skulle komme i kontakt med øynene, skyl straks øynene med rent, kaldt vann og oppsøk legehjelp umiddelbart.
- Oppbevar alltid batterier utenfor små barns rekkevidde. Hvis et barn ved et uhell skulle svelge et batteri, må legehjelp oppsøkes umiddelbart.

ADVARSEL

- Hold batterier tørre til enhver tid.
- For å forhindre at batteriene lekker, blir overopphetet, eller forårsaker brann eller eksplosjon, bruk bare batterier som er anbefalt for bruk sammen med produktet.
- Sett inn batteriene forsiktig som beskrevet i bruksanvisningen.
- Hvis oppladbare batterier ikke kan lades opp i løpet av den angitte tiden, stans ladingen og ikke bruk batteriene lenger.
- Ikke bruk batterier som er sprukket eller ødelagt.
- Hvis et batteri lekker, blir misfarget eller deformert eller på noen annen måte avviker fra normalen under bruk, må du stanse bruken av kameraet.
- Hvis du får batterivæske på klærne eller huden, fjern klærne og skylt stedet umiddelbart under rent, rennende vann. Hvis væsken forbrenner huden, må du straks oppsøke legehjelp.
- Utsett aldri batterier for kraftige støt eller vedvarende risting.

FORSIKTIG

- Kontroller alltid batteriene for lekkasjer, misfarging, misdannelser eller andre anomalier før du lader dem opp.
- Batteriet kan bli svært varmt ved langvarig bruk. For å unngå lette forbrenninger, ikke fjern det umiddelbart etter bruk av kameraet.
- Ta alltid ut batteriet ut av kameraet dersom det ikke skal brukes i lengre tid.
- Kameraet drives med et litium ion-batteri som angitt av Olympus. Ikke bruk andre typer batterier. For sikker og renslig bruk av batteriet bør du lese batteriets bruksanvisning før du tar det i bruk.
- Hvis batteriets kontaktflater blir våte eller søles til, vil det kunne oppstå feil på kontakten kameraet. Tørk grundig av batteriet med en tørr klut før bruk.
- Lad alltid batteriet når du bruker det for første gang, eller når det ikke har vært brukt i lengre tid.
- Når du bruker kameraet med batteri ved lave temperaturer, forsøk å holde kameraet og ekstrabatterier så varme som mulig. Et batteri som har blitt utladet ved lav temperatur kan gjenopplives ved å varme det opp til romtemperatur.
- Antall bilder du kan ta er avhengig av opptaksforholdene og batteriet.
- Før du legger ut på en lang reise, og særlig før utenlandsreiser, bør du anskaffe ekstra batterier. Det kan være vanskelig å oppdriue riktige batterier mens du er på reise.
- Ta ansvar for jordens ressurser: Sørg for resirkulering av brukte batterier. Når du kvitter deg med tomme batterier, må du passe på å dekke til kontaktflatene. Følg alltid lokale lover og forskrifter!

Forsiktighetsregler vedrørende bruksomgivelsene

- For å beskytte høypresisjonsteknologien i dette produktet bør du aldri ha kameraet i følgende omgivelser, verken for bruk eller oppbevaring:
  - Steder hvor temperaturen og/eller fuktigheten er høy eller gjennomgår ekstreme svingninger. Direkte sollys, strender, låste biler eller andre varmekilder (peis, varmeovn etc.) eller luftfuktere.
  - I sandete eller støvete omgivelser.
  - I nærheten av brennbare objekter eller eksplosiver.
  - På fuktige steder, som på badetrom eller i regn. Når du bruker produkter med vannrett utførelse, må du også lese instruksjonene om dette.
  - På steder som utsettes for sterk risting.
- Slipp aldri kameraet på bakken og utsett det ikke for sterke støt eller risting.
- Når kameraet er montert på et stativ, skal posisjonen justeres med stativhodet. Ikke vri på selve kameraet.
- Ikke la kameraet ligge slik at det vender direkte mot solen. Dette kan forårsake skader på linsen eller lukkeren, forvrengning av farger, skyggekonturer på bildesensoren, eller det kan oppstå brann.
- Ikke berør de elektriske kontaktene på kamera og ombyttbare linser. Husk å sette på kamerahusdekslet når du demonterer linsen.
- Ta ut batteriet hvis du skal legge vekk kameraet for lengre tid. Velg et kjølig og tørt sted til oppbevaring for å unngå kondensering og muggdannelse inne i kameraet. Etter lagringen bør du teste kameraet ved å slå det på og trykke på utløserknappen, for å være sikker på det fungerer normalt igjen.
- Ta alltid hensyn til kravene til bruksomgivelsene som er beskrevet i kameraets bruksanvisning.

LCD-skjerm

- Trykk aldri med kraft mot skjermen, ellers vil bildet kunne bli uklart, det kan oppstå feil i visningsmodus eller skjermen kan skades.
- Det kan oppstå en lysstripe på toppen eller bunnen av skjermen, men dette er ingen defekt.
- Hvis et motiv ses diagonalt i kameraet, kan kantene bli siksakkformet på skjermen. Dette er ingen defekt, og det vil bli mindre merkbart i visningsmodus.
- På steder med lave temperaturer vil det kunne ta lang tid før LCD-skjermen slår seg på, og fargen på skjermen vil kunne endres midlertidig. Når du bruker kameraet på ekstremt kalde steder, bør du fra tid til annen plassere kameraet på et varmere sted. En LCD-skjerm med dårlig ytelse pga. lave temperaturer vil fungere normalt igjen ved vanlige temperaturer.
- LCD-en som brukes i skjermen er laget med høypresisjonsteknologi. Likevel kan det hende at svarte prikker eller lysprikker oppstår permanent på LCD-skjermen. Avhengig av skjermens egenskaper og av hvilken vinkel du ser på den, kan prikkenes farge og styrke variere. Dette er ingen defekt.

Objektiv

- Skal ikke senkes ned i vann eller utsettes for vannsprut.
- Ikke la linsen falle ned, og ikke bruk for mye makt på den.
- Ikke hold fast i de bevegelige delene på linsen.
- Ikke berør linseoverflaten direkte.
- Ikke berør kontaktpunktene direkte.
- Skal ikke utsettes for brå temperaturforandringer.
- Brukstemperaturområdet er $-10-40$ °C. Skal alltid brukes innen dette temperaturområdet.

Rettslige merknader etc.

- Olympus overtar intet ansvar og ingen garanti for skader, eller for forventede inntekter ved lovmessig bruk av denne enheten, eller for krav fra tredje part, som oppstår som følge av ukorrekt bruk av produktet.
- Olympus overtar intet ansvar og ingen garanti for skader eller forventede inntekter ved lovmessig bruk av enheten, som oppstår ved sletting av billedata.

Garantibegrensning

- Olympus overtar intet ansvar eller garanti, verken uttrykkelig eller inneforstått, for eller i sammenheng med noen del av innholdet i den skriftlige dokumentasjonen eller programvaren, og skal ikke i noe tilfelle holdes ansvarlig for noen inneforstått garanti vedrørende merkantil bruk eller egnethet for noe særskilt formål, eller for noen påfølgende, tilfeldige eller indirekte skader (inkludert, men ikke begrenset til skader for tap av kommersiell inntjening, forstyrrelser av forretningsvirksomhet eller tap av forretningsinformasjon) som følger av bruk eller utilstrekkelig bruk av den skriftlige dokumentasjonen eller programvaren eller utstyret. Noen land tillater ikke utelukkning eller begrensning av ansvaret for påfølgende eller tilfeldige skader, slik at begrensningene ovenfor eventuelt ikke gjelder i ditt tilfelle.
- Olympus forbeholder seg alle rettigheter til denne bruksanvisningen.

Advarsel

Fotografering uten tillatelse eller bruk av beskyttet materiale vil kunne stride mot gjeldende lover om opphavsrett. Olympus overtar intet ansvar for fotografering uten tillatelse, bruk eller andre handlinger som krenker rettighetene til innehavere av opphavsrett.

Merknad om opphavsrett

Alle rettigheter forbeholdt. Ingen deler av dette skriftlige materialet eller denne programvaren må gjengis i noen form eller med noen midler, elektroniske eller mekaniske, inklusive fotokopiering, opptak, lydopptak eller bruk av noe slags informasjonslagrings- og gjenfinningssystemer, uten foregående skriftlig tillatelse fra Olympus. Det tas intet ansvar vedrørende bruk av informasjonen i denne skriftlige dokumentasjonen eller programvaren, eller for skader som skyldes bruk av informasjonen i den. Olympus forbeholder seg retten til å endre egenskaper og innhold i denne publikasjonen eller programvaren uten forpliktelser eller varsling på forhånd.

Merknad om FCC

• Interferens med radio og TV

Endringer eller modifikasjoner som ikke er uttrykkelig tillatt fra produsenten kan oppheve brukerens rett til bruk av utstyret. Dette utstyret er testet og funnet i overensstemmelse med kravene for klasse B digitalt utstyr, i samsvar med del 15 av FCC-reguleringene. Disse grensene er utformet for å gi rimelig beskyttelse mot skadelig interferens i boliger.

Dette utstyret genererer, bruker og kan utstråle radiofrekvensenergi, og dersom det ikke installeres og brukes i samsvar med bruksanvisningen kan det forårsake skadelig interferens på radiokommunikasjon.

Det kan likevel ikke garanteres at interferens ikke vil forekomme i visse installasjoner. Hvis dette utstyret forårsaker skadelig interferens på radio- eller TV-mottak, noe som kan fastslås ved å slå apparatet av og på igjen, oppfordres brukeren til å forsøke å korrigere interferensen med et eller flere av disse tiltakene:

- Juster eller omplasser mottakerantennen.
- Øk avstanden mellom kameraet og mottakeren.
- Koble til utstyret til et strømttak i en annen strømkrets enn mottakerens.
- Ta kontakt med din lokale forhandler eller en radio- og TV-tekniker for videre bistand. Bruk kun USB-kabelen fra OLYMPUS til å koble kameraet til en datamaskin (PC) med USB-tilkobling.

Alle uautoriserte endringer eller modifikasjoner på dette utstyret vil oppheve brukerens rett til bruk.

Bruk bare godkjente oppladbare batterier og batterilader

Vi anbefaler på det sterkeste at du kun bruker det originale Olympus-godkjente oppladbare batteriet og batteriladeren som følger med kameraet.

Bruk av uoriginale oppladbare batterier og/eller batterilader kan forårsake brann eller personskader pga. lekkasjer, overoppheting, antennelse eller skader på batteriet. Olympus overtar intet ansvar for ulykker eller skader som skyldes bruk av batterier og/eller batteriladere som ikke er originalt Olympus-tilbehør.

For kunder i Nord- og Sør-Amerika

For kunder i USA

Konformitetserklæring

Modellnummer : E-450

Varemerke : OLYMPUS

Ansvarlig part : **OLYMPUS IMAGING AMERICA INC.**

Adresse : 3500 Corporate Parkway, P.O. Box 610, Center Valley,
PA 18034-0610, USA

Telefonnummer : 484-896-5000

Testet i overensstemmelse med FCC-standarder

FOR BRUK I HJEMMET ELLER PÅ KONTORET

Dette apparatet er i samsvar med del 15 i FCC-reguleringene. Bruk er underlagt de følgende to betingelsene:

- (1) Apparatet må ikke forårsake skadelig interferens.
- (2) Apparatet må akseptere den interferensen den mottar, innbefattet interferens som kan forårsake uønsket drift.

For kunder i Kanada

Dette klasse B digitalapparatet oppfyller alle krav i Canadian Interference-Causing Equipment Regulations.

«CE»-merket viser at dette produktet samsvarer med europeiske krav til sikkerhet, helse, miljø og forbrukerrettigheter. «CE»-merkede kameraer er ment for salg i Europa.

Dette symbolet [avfallskontainer med kryss over WEEE vedlegg IV] viser til separat avfallsbehandling for brukt elektrisk og elektronisk utstyr i EU-land.

Ikke kast utstyret i vanlig husholdningsavfall.

Lever det i stedet til gjenvinningssystemet for denne type produkter i ditt land.

Garantivilkår

1. Hvis dette produktet viser seg å være defekt, selv om det har vært brukt korrekt (i overensstemmelse med den skriftlige betjenings- og bruksanvisningen som medfølger) innenfor en periode på to år fra kjøpsdato hos en autorisert Olympus-forhandler innenfor forretningsområdet til Olympus Imaging Europa GmbH som angitt på nettsiden: <http://www.olympus.com>, vil produktet bli reparert, eller hvis Olympus velger det, erstattet, uten kostnader. For krav fremsatt i henhold til denne garantien må kunden før garantitiden utløper bringe produktet og garantibeviset til forhandleren der produktet ble kjøpt eller til en annen Olympus-servicestasjon innenfor forretningsområdet til Olympus Imaging Europa GmbH som angitt på nettsiden: <http://www.olympus.com>. Innenfor det ene ret som gir verdensomfattende garanti kan kunden levere inn produktet på en hvilken som helst Olympus-servicestasjon. Vær oppmerksom på at det ikke er Olympus-servicestasjoner i alle land.
2. Kunden må selv sørge for å bringe produktet til forhandleren eller til en servicestasjon som er godkjent av Olympus på egen risiko og er ansvarlig for alle kostnader som oppstår under transport av produktet.
3. Følgende punkter dekkes ikke av garantien, og kunden vil måtte betale kostnadene for reparasjonen, selv for defekter som oppstår innenfor garantiperioden som nevnt ovenfor.
  - (a) Alle defekter som oppstår på grunn av feil bruk (f.eks. ved bruksmåter som ikke er nevnt i betjeningsveiledningen eller i andre deler av bruksanvisningen osv.)
  - (b) Alle defekter som oppstår pga. av reparasjoner, modifikasjoner, rengjøring osv. utført av andre enn Olympus eller av en servicestasjon som er godkjent av Olympus
  - (c) Alle defekter eller skader som oppstår som følge av transport, fall, slag, etc., etter kjøp av produktet.
  - (d) Alle defekter eller skader som oppstår pga. brann, jordskjelv, oversvømmelser, andre naturkatastrofer, forurensning og uregelmessig strømforsyning
  - (e) Alle defekter som oppstår pga. uforsiktig eller feilaktig oppbevaring (f.eks. ved høy temperatur eller luftfuktighet, i nærheten av insektsfordrivende midler som naftaling eller skadelige medikamenter osv.) feilaktig vedlikehold osv.
  - (f) Alle defekter som oppstår på grunn av utbrukte batterier osv.
  - (g) Alle defekter som oppstår pga. sand, søle e.l. som trenger inn i produktet
  - (h) Hvis garantibeviset ikke leveres inn sammen med produktet
  - (i) Hvis endringer gjøres i garantibeviset vedrørende år, måned og dag for kjøpet, kundens navn, forhandlerens navn eller serienummeret.
  - (j) Hvis ikke kjøpsbevis leveres sammen med garantibeviset
4. Garantien gjelder kun for produktet selv; den har ingen gyldighet for annet tilbehør som f.eks. etui, stropp, linsebeskyttelse eller batterier.
5. Olympus's ansvar i denne garantien begrenser seg til reparering eller erstatning av produktet. Alt ansvar for indirekte eller direkte forårsaket tap eller skade av noen art som kunden utsetter seg for eller pådras pga. av en defekt på produktet, og spesielt alle tap eller skader som oppstår på linser, film, annet utstyr eller tilbehør som brukes sammen med produktet eller alt annet tap som oppstår pga. forsinkelser på reparasjoner eller tap av data, er utelukket. Alle gjeldende lovreguleringer forblir upåvirket av dette.

Merknader vedrørende garantikortet

1. Denne garantien vil kun være gyldig hvis garantibeviset er korrekt utfyllt av Olympus eller en autorisert forhandler, eller hvis annen dokumentasjon inneholder tilstrekkelig bevis. Påse derfor at ditt navn, forhandlerens navn, serienummeret og år, måned og dag for kjøpet er fullstendig utfyllt, eller at originalfaktura eller kjøpsbevis (som viser forhandlerens navn, kjøpsdato og produkttype) er heftet til garantibeviset. Olympus forbeholder seg retten til å nekte kostnadsfri service hvis verken garantibeviset er fullstendig utfyllt eller dokumentene nevnt ovenfor er vedlagt, eller hvis informasjonen de inneholder er ufullstendig eller uleselig.
  2. Da garantibeviset ikke kan erstattes, må du sørge for å oppbevare det på et sikkert sted.
- På nettsiden: <http://www.olympus.com> finner du en liste over det autoriserte internasjonale servicenettverket til Olympus.

Varemerker

- IBM er et registrert varemerke for International Business Machines Corporation.
- Microsoft og Windows er registrerte varemerker for Microsoft Corporation.
- Macintosh er et varemerke som tilhører Apple Inc.
- xD-Picture Card™ er et varemerke.
- «Skyggekompenseringsteknologi»-funksjonen inneholder patenterte teknologier fra Apical Limited.

- Alle andre navn på selskaper og produkter er registrerte varemerker og/eller varemerker for deres respektive eiere.
- Standardene for kamerafilssystemer som er nevnt i denne bruksanvisningen er standardene fra «Design Rule for Camera File System/DCF» fastsatt av Japan Electronics and Information Technology Industries Association (JEITA).

Indeks

Symboler

	87
(pipetone)	86
(Språkvalg)	90
Brukermeny 1	124
Brukermeny 2	125
	86
	86
	85
	85
	85
	123
	123
	71
	88
Visningsmeny	124
	83
	83
	86
	87
	87
	88
	89
	112
	63
	63
	63
	63

A

Adobe RGB	88
AE BKT	49
AE-eksponering	49
AEL måling	87
AEL/AFL	84
AEL/AFL MEMO	85
AE-lås	49
AF AREA	53, 85
AF ILLUMINAT.	83
AF MODE	51, 85
AF SENSOR	37
AF-søker	53
ALL	88
ALL ERASE	82
Antall bildepunkter	59, 88
ANTI-SHOCK	58
AUTO opptak AUTO	4
AUTO POP UP	88
Autofokus	54, 104
Automatisk blits AUTO	66
Automatisk hvitbalanse	60, 61

B

B (enkel)	59, 107
B&W FILTER	64
BACKLIT LCD	86
Batteri	11, 114
BEACH&SNOW	5
Beskjæring	79
Beskytte	81
BLACK & WHITE	79
Blenderverdi	43
Blits av	67
Blits for rødyereduksjon	66
Blitsintensitetskontroll	69
Blitsmodus	66
Brukerinnstilt hvitbalanse CWB	61
Brukerinnstilt utskrift	95
BULB FOCUSING	83
BULB TIMER	87
Bulb-fotografering	46, 58

C

C-AF (kontinuerlig AF)	52
C-AF+MF	53
CANDLE	5
CARD SETUP	82, 114
CF/xD	90
CHILDREN	5
CLEANING MODE	112
COLOR SPACE	88
CompactFlash	13, 113
CONTRAST	64
CONTROL	86
COPY ALL	80
CUSTOM RESET	30

D

DIAL DIRECTION	84
DIAL FUNCTION	83
Digital ESP-måling	47
Direkte utskrift	93
Direkteknapper	4, 27
DIS MODE	5
DOCUMENTS	5
dpi SETTING	89
DPOF	91

E

Eksponeringskompensasjon	48
Endre størrelse	79

Enkel AF (S AF)	51
E-Systemdiagram	132

F

F (fin)	59, 107
FACE DETECT	39, 87
Fargetemperatur	120
FILE NAME	89
Fill-in flash	67
FIREWORKS	5
FIRMWARE	90
Fjernkontroll	57
Fn FACE DETECT	39, 85
FOCUS RING	83
Fokuslås	54
Forhåndsinnstilt hvitbalanse	60, 61
Forhåndsvisning	46, 85
FORMAT	114
Forstørret visning	41
FRAME ASSIST	87

G

GRADATION	64
-----------------	----

H

HIGH KEY	64
Histogram	40, 76, 108
Hvitbalanse med ett trykk	61, 63, 85
Hvitbalanse WB	60
Hvitbalansekompensasjon	62
HYBRID AF	37

I

IMAGER AF	37
Indeksvisning	75
Innstilling av dato/klokkeslett	15
ISO	50, 85
ISO-AUTO	87
ISO-AUTO SET	87

J

JPEG EDIT	78
Justering av diopter	14
Justering av skjermen	90

K

Kalendervisning	75
Kompresjonsforhold	59
Kontinuerlig AF (C-AF)	52
Kopiere enkeltbilder	80
Kunstfiltermodus X	5

L

L (stor)	59, 107
Lagringsmodus	59, 60, 121
LANDSCAPE	5
LANDSCAPE+PORTRAIT	5
Lett utskrift	94
Lette sceneinnstillinger	4
Litium ion-batteri	11, 114
Litium ion-lader	11, 114
LIVE PREVIEW	46, 85
Live view	36
LIVE VIEW AF-MODUS	37
LIVE VIEW BOOST	87
LOW KEY	64
Lukkerhastighet	43

M

M (middels)	59, 107
MACRO	5
Manuell blits	67
Manuell fokus (MF)	40, 52
Manuelt opptak M	45
Mery	29
METERING	47, 85
MF (Manuell fokus)	52
Microdrive	13, 113
Minnekort	13, 113
Modus blenderåpningsprioritet A	43
MONOTONE	63
Motivprogram	5
MTP	86, 102

N

N (normal)	59, 107
NATURE MACRO	5
NIGHT SCENE	5
NIGHT+PORTRAIT	5
NOISE FILTER	65
NOISE REDUCT.	65
NTSC	90
Nærvisning Q	74

O

Objektiv	12, 115
Objektiver i Fire Tredels-systemet	115
Okulardeksel	10, 56
OLYMPUS Master	97
Olympus trådløst RC blitssystem	71
Opptak med lukkerprioritet S	44

P	
PAL	90
PANORAMA 	5, 42
PICT. TONE	64
PictBridge	93
PICTURE MODE	63
PIN HOLE 	5
PIXEL MAPPING	112
POP ART 	5
PORTRAIT 	5
Programoptak P	43
Programskift Ps	43
Punktmåling – highlight-kontroll HI	47
Punktmåling – shadow kontroll SH	47
Punktmåling 	47
R	
RAW	59
RAW DATA EDIT	78
RAW+JPEG ERASE	89
REC VIEW	90
REDEYE FIX	79
RESET LENS	83
RESET PROTECT	81
Rotere bilder 	77
S	
S (liten)	59, 107
S-AF (enkel AF)	51
S-AF+MF	52
Sakte synkronisering SLOW	66
Sakte synkronisering SLOW2/	
2nd CURTAIN	66
Sammenligningsskjerm	41
SATURATION	64, 79
Selvutløser 	56
Sentrumsdominert lysmåling til fastlegging av gjennomsnitt 	47
SEPIA	79
Seriefotografering 	55
SF (superfin)	59, 107
SHADOW ADJ.	79
SHARPNESS	64
Skjerminformasjon	40, 76
SLEEP	86
Slette enkeltbilder 	82
Slettevern av enkeltbilder	81
Slideshow 	77
SOFT FOCUS 	5
SPORT 	5
sRGB	88
STORAGE	86, 98
Stropp	10
Støvreduksjon	14, 111
SUNSET 	5
Super FP-blitsmodus	71
Super-kontrollpanel	7, 28
Søker	6, 14, 16
T	
Ta enkeltbilder ☐	55
TEST PICTURE	85
U	
USB MODE	86
Utskriftskoding	91
Utskriftsmetode 	95
V	
VIDEO OUT	90
Visning av enkeltbilder	74
W	
WB	61, 85
X	
xD-Picture Card	13, 113
Z	
ZUIKO DIGITAL ombyttbar linse	115

